

Duboko u srcu

Edin Okanović

Edin Okanović

Duboko u srcu

Autor

Edin Okanović

Roman

Duboko u srcu

Uredila i lektorirala

Indira Turkušić

Naslovnica

Elmas Okić

Dizajn i art obrada

Amir Okanović

Prijelom i grafička obrada

Paula Čologović

Moralna potpora

Ivana Babić

Dražana Perković

Velika hvala na pomoći

Dejani Glamočić - Golenko

Marinku Lazzarichu

Emi Ružnić

Posvećeno Ljiljani

Imaš najljepši osmijeh koji sam ikada vidio.
Tako si dražesna s onim svojim «cigaršpicem».
Zahvaljujem Mu što te donio u moj život.
Ti si anđeo i činiš me neopisivo sretnim.
Ponekad se malo naljutim, ali te volim baš takvu luckastu.
Živahna, vesela, uz tebe se osjećam savršenim, posebnim.
Volim te i uvijek ćeš imati posebno mjesto u mom srcu.

Zauvijek tvoj Edo

Prva riječ

Potrebno je samo malo mira, malo vremena sami za sebe i malo tišine bez da nam smetaju oni oko nas. Samo tada, tako smireni i opušteni...

Pogledajmo nebo, modro i beskrajno plavetnilo i tek pokoji oblačić razigranih oblika, što nam ponekad sakrivaju sunce i smetaju nam da na svojoj koži uvijek osjećamo toplinu nježnog dodira njegovih zraka. **Gdje si sunce moje i zašto ne osjećam tvoju toplinu?**

«Što je Sunce ako ne grije?»

Mislim da sam se dosada barem stotine puta upitao što nam je to život, što smo svi mi u njemu, kakva je naša uloga u svemu i zašto se sve događa baš onako kako se događa. I nakon što sam isto toliko puta pokušavao pisati o tome, ne mogu nikako pobjeći od toga da se osjećam kao neki «autsajder», kao da baš i ne razumijem najbolje ovaj naš život ili da možda on ne razumije mene. I bez obzira što si stalno iznova postavljam bolna pitanja i što tražim razloge koji bi mi logički objasnili zašto je to tako, pa makar i počinjao doista biti svjestan da nemaju uvijek sva pitanja odgovore ili da oni ponekad baš i nisu oni odgovori koje mi želimo čuti i da posljedice koje u životu trpimo često nemaju pravog razloga ili u najmanju ruku, taj razlog nije pravedan, nije mi ni najmanje žao što vjerujem da nam ništa ipak nije slučajno...

Nekako su nam u današnjem svijetu dosta pobrkane prave vrijednosti u životu. Okupirani smo sasvim prolaznim stvarima, jako ih želimo i trudimo se za njih iako nemaju ono značenje kakvo im pripisujemo... I često smo uhvaćeni u životnim situacijama koje nemaju previše smisla i iz njih gotovo nikad nema izlaza.

Kao da svi zaboravljamo na ono što je sveto, što su nas od malena učili i što nas uistinu čini ljudima... Obitelj, naš dom, ljubav, netko da nas voli, radost na licima nama najmilijih, briga za voljene, dobrota, poštenje, iskrenost, poštovanje... Imamo potpuno krivu percepciju života i ljudi u njemu. Osuđujemo ih i cijenimo po nacionalnosti, rasi i boji kože, vjeri, kulturnom i političkom opredjeljenju, materijalnom bogatstvu, tjelesnoj invalidnosti...
Gdje si srce moje i zašto ne osjećam tvoju ljubav?

«Što je srce ako ne voli?»

Tražimo smisao života ondje gdje ga nema i nikad ga nije ni bilo, vjerujemo u krive osjećaje i gajimo tako strašne porive i osobine svog bića, da si ih uporno ne želimo priznati, a i kad nas natjeraju uvijek nađemo nekoga ili nešto što bi okrivili. Pa što se dogodilo s onom ljudskošću, što se dogodilo s onim da je dovoljno drugog čovjeka samo pogledati u oči i odmah znaš sve ono najvažnije o njemu? Zašto je važno u kako skupim dječjim kolicima gura bebu? Zašto je važno koje dijete u vrtiću nosi obuću nekakvog zvučnog imena ili s koliko skupom igračkom se igra? Zašto je mladima u srednjoj školi jedino važno koliko skup sat ili mobitel imaju? Kakva je to ljubav ako se zaljubljujemo u nekog samo zato što vozi dobar auto i vodi nas na skupe večere? Je li kod vjenčanja

nužno da naš životni suputnik ima stan, skup namještaj i dobar posao? Zašto na faksu studenti znaju da će kad diplomiraju bez obzira koliko su pametni i vrijedni, posao uvijek lakše dobiti oni kojima roditelji imaju veze i poznanstva? Na kraju, zašto je kod mog sjedenja u invalidskim kolicima drugima bitno jedino i upravo to, dok su sve moje kvalitete i osobine čovjeka neusporedivo manje vrijednosti? I što je najžalosnije, kao da ni najmanje nije važno što se ja trudim...

Pa dajte mi priliku ljudi, preklinjem vas.

Zašto smo si sami stvorili taj tako okrutan i nepravedan svijet i, jebemu, zašto ne činimo ništa kako bi to barem pokušali promijeniti?

Ja hoću, barem ću pokušati. Malo je prilika za promijeniti svoj život i učiniti ga boljim. Kada dobijemo takvu priliku najmanje što možemo je pokušati je iskoristiti... «Strah? Najveći strah u životu je da ne ostanemo sami sa neiskorištenim prilikama. Samo zato jer smo se bojali pokušati.»

A Bog? Gdje je On u ovoj našoj priči? Koja je Njegova uloga u našim životima?

Uopće nije bitno kako Ga zovemo i mislimo je li On iznad nas, pokraj nas ili ispod nas. Svejedno je, bilo kako bilo, u svakom slučaju, On je taj koji nam je dao život. Dobili? Dar? Halo dragi ljudi, ma o čemu mi to sad; od Njega smo «na dar dobili» ovaj jadni

i glupi život u kojem jednako jadno i glupo podnosimo sva ta jednako jada i glupa «sranja»?! Nažalost prijatelji moji, nažalost dragi moji prijatelji, ovo pitanje koliko god bilo patetično i ironično, je vrlo realno i isto tako, kao ono pitanje «Zašto?», ima vrlo jednostavan odgovor. Odgovor je potvrdni «da»; «da» i da smo dobili na dar, «da» i da je život jadan i glup, «da» i da jadno i glupo nosimo sva «sranja», «da» i da su ta «sranja» jada i glupa.

«Kako sad to?», «Zašto sad to?», pitanja su koja si sada postavljate?

Ili mislite da sam od toliko pisanja sad i prolupao pa bezveze «bubam» gluposti? He he, ne dragi moji prijatelji, ja to sasvim ozbiljno. Evo vidite, dar je zato što ga ničime i nikako nismo zaradili prije nego smo ga dobili. Jadno i glupo nosimo sve negativne stvari koje nam se u životu dogode; samo plačemo i žalimo sebe i svoj život. Jada i glupa su sva ta «sranja»; od smrti neke drage nam osobe pa do evo, invaliditeta kao kod mene, definiramo to s dvaju prije spomenuta pridjeva, uporno kao mazge postavljajući si bolna pitanja tipa «Zašto, Bože?» na koja nikad nismo i nikad nećemo naći odgovor. A što je najgore; najjadnije i najgluplje, mi smo sami krivi što je to tako. Pa ljudi, prijatelji moji dragi, kakav god naš život bio, on je uvijek Božji dar i On ga bilo kad može uzeti natrag k sebi, a mi ćemo poslije ostati jadni i glupi, žaleći i kajući se što to nismo prije shvatili i takvim cijenili. Sva ona naša «sranja» i ono kako ih nosimo, jada je i glupo jer samo ih rijetki ne definiraju takvim, već se uz Njegovu pomoć posvećuju onom lijepom, ugodnom i veselom u svojim životima, a takva

«sranja» su onda spremni «platiti» kao neusporedivo malenu cijenu. Jeste li ikad čuli za onu «Pomozi si sam, pa će ti i On pomoći»? E, o tome govorim.

Bilo pitanje je li On dobar ili loš, bilo pitanje je li On milostiv ili nemilosrdan, bilo čini li dobro ili loše? Možda i jedno i drugo i treće, možda sve zajedno. Svejedno je, bilo kako bilo, odgovor je uvijek jedan i uvijek - On. On, samo On, uvijek On i jedino On; veličanstven ili mizeran - On. Sve ostalo je na nama...

Do slijedećeg puta, pozdrav.

Autor

Roman «Duboko u srcu»

Evo mene pred svojom sedmom knjigom. Iza mene su dva objavljena romana i četiri zbirke poezije. Prvu knjigu objavio sam prije osam godina, kao mladić sa svojih tek sedamnaest godina...

Joj dragi moj Bože, kako je to nevjerojatan osjećaj kad se čovjek onako prisjeti nekih stvari iz prošlosti, pa baš i one koje u tom trenutku i nisu bile baš previše drage i za koje onda nisam mogao ni pomisliti da ću ih se nakon nekog vremena s osmijehom na licu sjećati i govoriti o njima kao o «dobrim starim vremenima». A ja baš to sad činim, s malenim osmijehom na licu govorim kako su mi ona samo bila dobra i što sam svega lijepog u njima proživio, a eto sad s nekim tužnim izrazom na licu i gotovo suznim očima, teško se mirim da je to prošlo i ne može se ponoviti.

Kao što sam to već mnogo puta dosad rekao, vrijeme prolazi i sve se mijenja. Na sreću ili na žalost, to još ne znam. Ma koliko ovaj život i sve dobro i loše što nam se u njemu događa bilo sasvim različito, ponekad i tako prokleta nepravedno različito, ipak nam je jedno svima zajedničko i svima isto - vrijeme. Ono svima nama prolazi i nitko ne može ama baš ništa da bi to zaustavio. Slično je i s promjenama, svima nam je zajedničko to da se neke stvari uvijek mijenjaju i mi tu također ne možemo mnogo. Ipak, nije nam svima isto to da ne moraju sve promjene biti na loše. Ako smo bili jedni od onih pametnih, dovoljno odvažnih ili možda onih sretnih, mnogo smo lakše shvatili i prihvatili neke životne lekcije koje nas kasnije u životu skupo koštaju.

Tijekom tih godina naravno, uza sve promjene koje mi je život, što milom, a što silom, nametnuo i mada sam i dalje ko' mlad čovjek ostao čvrsto vjerovati da je život lijep, moja književna aktivnost i ova sedma knjiga pomogli su mi da shvatim kako nam je ljepota svima vrlo različit pojam, da je možemo i trebamo tražiti u drugima različitim i ponekad tako nezamislivim, te da je imamo pravo cijeliti svatko na svoj poseban način i da to moramo prihvatiti kao ono što nas čini jedinstvenim.

Također, u današnjem svijetu razvijene tehnologije, naprednih znanosti i vrlo širokog spektra mogućnosti gdje svatko od nas može pronaći i imati ono svoje nešto, dobro je s vremena na vrijeme pomisliti na ono što nam je duboko u srcu. Tko zna, možda ćemo jedino tada i uspjeti pronaći ono svoje nešto, baš zato što često znamo zalutati i izgubiti se u tom šarenilu raznolikosti koje nam život pruža. Što nam je to nešto što tražimo, možda je to baš i toliko nam posebno, zato što se sve nalazi u tolikoj raznolikosti i na kraju sve pada, a naš izbor s kojim kasnije trebamo živjeti.

Kao i kod svih svojih prijašnjih knjiga, naročito romana, ponovit ću kako se doista trudim pisati vrlo jednostavno i sasvim realno. Prije svega sam kao čovjek iskren i otvoren, pa jednako tako i kao književnik nastojim unijeti isto i u svoje tekstove. Priče u mojim knjigama, naročito u romanima, nisu istinite u dijelu koji govori o identitetu likova i tijeku njihovih radnji, no u dijelu koji govori o porukama priče i poanti koju knjiga predstavlja, svakako nije ni najmanje izmišljena. Uostalom, ja se često zamislim kad neke stvari za koje sam mislio, ili se bar nadao da su istina, ispadnu da su izmišljene, a one izmišljene ispadnu istina. Problem je jedino u nama i u tome kakve mi želimo da te stvari budu.

Ovo je tragično-komičan, ponekad ironičan roman, s elementima realne fantazije.

Priča je kratka. U središtu priče su dvoje mladih ljudi koji se upoznaju, sprijatelje, zaljube jedno u drugo i zaruče... Prethode joj kratki uvodi iz dijelova njihove prošlosti, prisjećanje bolnih trenutaka i onog što su iz njih naučili, a slijede njihova razmišljanja o životu, razlozima zbog kojih se sve događa baš onako kako se događa i na kraju, o kakvoj ulozi Bog ima u njihovim životima. Kao autoru, a prije svega kao mladom čovjeku koji se u životu susreće s mnogim problemima i, manje-više uspješno se «nosi» s njima, doista mnogo energije, fizičke i psihičke, a prije svega emotivne, ulažem u iste poante i poruke. One su, vjerujem da razumijete, od velike važnosti i pomoći za razvijanje mene samog kao osobe, a zatim me neopisivo mnogo raduje što iste mogu prikazati i govoriti o njima u svojim djelima.

Stoga, duboko se nadam da ćete uživati čitajući ovo djelo i da ćete, nakon toga, posvetiti malo vremena razmišljanju o njemu, njegovoj poanti i porukama.

Priča je stvarna, ma koliko neki njeni dijelovi bili nemogući za dogoditi se. Ona, vjerujte mi, ima srce.

Autor

Male stvari

Sudjelujući u samom procesu nastajanja Edinog sedmog djela, ne mogu, a da ne pokušam objasniti utjecaj romana na mene kao neklasičnog lektora i urednika, a zatim i kao na osobu. Samu radnju romana «Duboko u srcu» mogla bih svesti u nekoliko rečenica, no to ne bi bio vjerodostojan prikaz same njegove osnove. Ja sam tu osnovu nazvala «potraga».

Potruga za vjerom i potraga za ljubavlju. Teško da bi itko od nas te dvije stvari mogao definirati ili svesti u neke okvire. Odgovore na neka svezremenska pitanja o općenitim životnim stvarima je teško naći, no takvi bi odgovori zapravo trebali biti vrlo jednostavni. Važne su one male stvari za koje često mislimo da su nešto što se samo po sebi razumije; osmijeh, pogled, dodir..., stvari koje često uzimamo «zdravo za gotovo» i obično ih cijenimo sa zakašnjenjem.

A ljubav? To je vječita enigma u kojoj nema pravila i koju svatko shvaća onako kako želi, može i zna. Bila uzvrćena ili ne, spremna je uzburkati misli i dušu, izazvati tornado emocija, drhtanje ruku, rumene obraze, a ipak ostati tako misteriozna i u svakom trenutku graciozna.

Ne možemo ne primijetiti da su odgovori na pitanja u potragama za vjerom i ljubavlju isti. U svakoj vjeri i ljubavi bilo koje vrste, važne su one male stvari koje nas ispunjavaju i čine sretnima.

Moram napomenuti da odgovore na mnoga pitanja nisam pronašla samo u ovom romanu. Pronašla sam ih u svakom razgovoru sa Edinom i njegovim bratom Amirom, u svakom trenutku našeg dugogodišnjeg poznanstva i prijateljstva koje smatram neprocjenjivim i na kojem sam im od srca zahvalna.

Indira Turkušić

... prije šest godina

Imao sam osamnaest godina. Proslavio sam rođendan s djevojkom Petrom i svojim društvom tek nekoliko dana prije, bilo je ono «skroz ludo i nezaboravno»...

- Jebo' te, od danas sam svoj čovjek! - podigao sam staklenu čašu i povikao. Pogledao sam Petru u oči - Volim te!

- Pijan si srce, pazi šta govoriš da se poslije ne bi uvalio u sranja, he he.. - doviknula je prijateljica koja je plesala s dečkom kraj stola gdje smo sjedili.

- Pa kažu da pijan čovjek uvijek govori ono što trijezan misli! - s druge strane stola doviknuo je moj najbolji prijatelj Ivan.

- Ajde, onda ovako barem znam da je stvarno iskren i da me ne mulja! - Petra se veselo nasmijala i pogledala me - Al ipak nisi sam svoj čovjek, moj si! - zagrlila me i poljubila.

- 'Opa miki, jao si ga tebi brale! - Ivan se ustao i podigao čašu ispred sebe - Aj' onda da popijem u ime čovjeka za kojeg je pitanje kome pripada malo zajebano!

- Ne znam ja, samo kažem da će bit' belaja! - doviknula je ponovno ona cura što je plesala pokraj nas.

-Ma nemate beda, meni je svaki belaj uz moju curicu drag i jako sladak! - rekao sam ne skidajući pogled s Petre, koja se veselo smješkala tim komentarima iz društva.

Volim te, mačak... - ponovno me zagrlila i poljubila.

- Sretan rođendan, majstore! - svi su povikali u jedan glas, uzeli čaše u ruke i nazdravili.

Jednostavno, život je «cool» i sve je «ružičasto»...

Idući tjedan, na godišnjicu naše veze, unajmio sam veliku bijelu limuzinu. Kad se automobil zaustavio ispred njene kuće, izašao sam van i otišao do ulaznih vrata. Nazvao sam je sa svog mobitela i pitao je li spremna za iznenađenje koje sam joj obećao. Kada mi je uzbuđenim glasom odgovorila da je, rekao sam joj da je njena kočija čeka ispred kuće. Kad je nedugo poslije otvorila vrata, tihim glasom dodao sam, «.. a tvoj princ ispred vrata». Ona me gledala tako dražesnim pogledom kao iz nekih romantičnih filmova, a ja sam kao šokiranim izgledom na licu, tiho izustio da je tako lijepa da se i pun mjesec na vedrom nebu s tisućama svjetlucavih zvijezda na sebi, može jednostavno sakriti od srama. Dao sam joj crvenu ružu koju sam držao u ruci i nakon što ju je nakratko pomirisala, približila mi se i poljubila me. Dok je naš poljubac trajao, na svom licu sam mogao osjetiti hladnoću njene kože, blijede i drhtave od radosti.

Petra je bila sva uzbuđena i sretna, a ja sam se osjećao nevjerojatno sretnim jer mogu nekog drugog učiniti sretnim. Kažu stari ljudi da nije neki problem biti sretan kad se drugi trude učiniti nas sretnim, a da je mnogo veća stvar biti sretan zato to druge činimo sretnima...

Voljeti Petru bilo mi je kao cijeliti život i svaki put kada bih iznova ponovio neku nježnost prema njoj ili učinio nešto što je veseli, imao bih neki neopisivo dobar osjećaj da na pravi način koristim svoj život. Pa nije li naš život ustvari samo prilika da nekog volimo i činimo ga sretnim?

Svijete, ja dolazim, bio ti spreman ili ne!

Za par mjeseci ću biti maturant i poslije maturalne večeri se «bacam» na štrebanje. Ma osjećam ja to, svjedodžba o završnom ispitu mi je već u džepu! A treba početi misliti i na faks... Ah, student! Upisat ću pravni studij, to mi je velika želja od djetinjstva. He he, odijelo, kravatica, aktovka i Mercedes...

... Pametan sam, mogu birati faks koji hoću... Zgodan sam, šarmantan, djevojke jednostavno padaju na mene... Imam najbolju djevojku, svoju Petricu, i mada sam, kad sam započeo vezu s njom mislio da je to samo tako za zafrkanciju, nama je predivno zajedno i jako smo zaljubljeni jedno u drugo. Roditelji su «zaljubljeni» u mene i dali bi mi ama baš sve što želim, vrlo su ponosni na mene i čine sve samo da me vide sretnog. Ma bolje roditelje svijet nije vidio! Imam i mlađu sestru, ona u meni vidi nekakvog životnog idola... Glavni sam u svom društvu, svi me obožavaju...

Ja sam car! Svijet je moj, nitko mi ne može ništa!

I tada se dogodila ona noć održavanja moje maturalne večeri, prije nešto više od šest godina. Bila je to jednostavno predivna kasnozimska večer koja je trebala biti najljepša noć u mom životu. Osjećao sam toliko emocija u sebi i bio sav u ekstazi od toliko pomiješanih uzbuđenja, sreće i veselja s alkoholom koji sam pio. Duboko u sebi znao sam da je te večeri sve bilo moguće...

Kada sam došao po Petru, elegantno odjeveni, ja u tamnoplavo odijelo s crvenom košuljom i šarenom kravatom, a ona u dugu večernju haljinu tamnocrvene boje, dok smo se vozili u

autu, na njenom licu prepoznao sam tugu, mada ju je pokušavala skriti laganim osmijehom. Petra je bila godinu dana niži razred pa je išla samo kao moja pratnja. Bila je tužna što ne može biti izabrana za miss, a bilo je vjerojatno da ću ja biti mister naturalne večeri. Kad je došao trenutak objave izabranog para, tako me razočarano gledala... A ja stvarno nisam bio tip koji uživa razočarati druge...

Nekoliko minuta prije ponoći naša razrednica, gospođa Hana, popela se na tribinu ispred nas. Kucnula je u mikrofoni i dvatri puta nešto viknula u njega, tipa «hm!», kako bismo obratili pozornost na nju. Orkestar je prestao svirati, a mi smo svi zašutjeli i okrenuli se i gledali u nju.

- Dragi moji... - zastala je i samo nas nepomično, šuteći gledala. Lice joj je bio «zaleđeno», ali u njemu «zarobljen» i vedar osmijeh osobe koja je jednostavno ostala bez teksta, «zatečena» prizorom ispred sebe. Oči su joj bile suzne, imala je gotovo majčinski pogled, pun ljubavi i ponosa - Evo stojim sad tu i jednostavno ne mogu vjerovati da nam je već prošlo pune četiri godine... - ponovno je nakratko zastala i šuteći par trenutaka nas gledala - Da, bilo je svašta! - sad se široko nasmijala - Ha, bili smo svi mi malko zločesti i imali one naše mušice, al da vas pratim u korak morala sam se i ja malko revanširati vama... Al sve u svemu, bilo nam je zabavno, jel da? - jednako nasmiješena pogledala nas je očekujući naš odgovor, a mi smo se svi nasmijali i glasno viknuli «Da!» - Drago mi je... I meni je s vama bilo jako lijepo, bili ste malko naporni ali i jako dragi zabavni... I mada znam da vas sad očekuje jedan novi dio života koji je jednako lijep i zabavan, zaposlili se vi ili nešto studirali, vjerujte da mi je nekako žao što naše druženje završava...

- ponovno je zastala. Podignula je glavu i pogledom «prešla» preko dvorane. Niz lice su joj krenule suze - Vi ste moja prva generacija koju ispraćam kao razrednica, nije ovo baš lako... Ljudi, sad ću vam reći koga ste izabrali za miss i mistera vaše maturalne večeri, no prije da vam kažem da ste za mene svi miss i mister i da se jako ponosim vama! - s govornog pulta ispred sebe uzela je bijelu kuvertu u kojoj su bili upisani rezultati. Otvorila ju je i izvadila bijeli papir. Pročitala je imena zapisana na njemu i pogledala nas - I, miss i mister IV.d razreda generacije 2000./2001. školske godine su... - «mrtvu» tišinu u dvorani nakratko su prekinuli snažni udarci bubnjeva, onako u ritmu najave važnih proglašenja u rimskoj povijesti - Andrijana Egeš i Anel Bajramović!

Dok smo se Andrijana i ja penjali na tribinu, pogled mi je «tražio» moju Petru među ljudima u dvorani. I mada su svi pljeskali i bubnjavi ponovno udarali, ja sam čuo samo potpunu tišinu i jedino Petrin razočarani uzdah dok je razrednica izgovarala Andrijanino i moje ime. Kada smo došli do nje, stavila nam je nekakve improvizirane krune na glavu, mislim da je to čak i bilo napravljeno od nekakve obične žice i zatim prefarbano u zlatno-žutu boju. Poljubila nas je i čestitala, a Andrijana je dobila i maleni buket cvijeća koji je ponosno držala. Razrednica joj je predala mikrofon i sišla s tribine.

- Ja ću se samo kratko zahvaliti svima što ste ovu čast dali meni, a ponovit ću i riječi naše drage razrednice da smo svi ovdje večeras prelijepi i da se stvarno ponosim što sam dijelom vas! - izgovarajući te riječi na licu je imala široki osmijeh, «pucala je od sreće» - A sad riječ prepuštam našem misteru! - predala mi je mikrofon i poljubila me u obraz.

I taman dok sam približavao mikrofon ustima i spremao se početi govoriti, netko iz orkestra je upitao koju pjesmu će nam pripremiti za ples. Andrijana je odgovorila da može bilo što, samo da je nešto lagano. U tom je netko doviknuo da sviraju «Heaven» od Bryana Adamsa... Kada je ponovno nastala tišina i čekalo se da i ja kažem par riječi, opet sam se «našao» s onim pogledom moje Petrice kako tužno uzdiše u tišini. Imala je tako tugaljiv pogled, pun žalosti i razočarenja. «Jadna moja mala Petrica...»

Podigao sam mikrofon kraj usta i rekao kako mi je žao, ali moja miss je u publici i ja večeras želim plesati samo s njom. Skinuo sam krunu s glave i predao Andrijani u ruke, te sišao s tribine i otišao u zagrljaj svojoj Petrici... Ona me tako oduševljeno gledala, smiješila mi se poput najljepšeg anđela... Čim sam joj prišao, zaletila mi se u zagrljaj i poljubila me, a dok smo se ljubili svi u dvorani su nas gledali i pljeskali nam... Osjećao sam se kao u nekakvom romantičnom filmu za mlade, doista je sve bilo kao u nekom lijepom snu...

Znate kako je završila ta predivna večer?

Tata mi je za tu večer posudio svoj Jaguar, pa ipak je to jedna od najljepših večeri u životu i san je svakog mladića da na tu večer dođe sa skupim automobilom i u pratnji prelijepo djevojke. Ja sam tu večer imao i jedno i drugo, moj se san ostvario... Snažan auto, prebrza vožnja, alkohol, skliska cesta od jutarnje rose, nagli zavoj i auto izvan ceste na krovu... Rezultat? Ožiljci po tijelu, sedam operacija, paraliziranost od vrata ispod i puno, puno boli i patnje mene i mojih roditelja... Moja pratnja? Ona je prošla bez ikakvih posljedica, auto se najprije prevrnuo na moju stranu i zatim mojom

stranom lupio o stijenu, nakon čega se odbio i završio na krovu u nekakvim grotama, koje su opet pritiskale moju stranu auta. Na njoj prometna nije ostavila nikakve tragove, a bogme nisam ni ja. Nedugo nakon prometne, par mjeseci kasnije prestali smo komunicirati...

Možete li zamisliti što mi je Petra rekla zadnji put kada smo razgovarali?

Nazvala me telefonom i rekla da mi to ne može reći u oči, ali kako ona nije kriva za ono što se dogodilo one noći kada smo se vraćali kući i kako ona nije dovoljno snažna da snosi posljedice koje je ta večer ostavila na meni.. Taj kratki poziv završila je s riječima kako joj je žao i kako me nije htjela povrijediti.

Kako sam se ja osjećao?

Napaćen od bolova koje su mi operacije i rehabilitacija priskrbili, ogorčen u sebi s pitanjem kako sam mogao biti tako glup da si upropastim cijeli život u jednom trenutku, tako uplašen svime što mi se događalo dok sa ja to mogao samo bespomoćno gledati... u trenucima dok sam sam slušao njen glas preo telefonske slušalice, jedino na što sam mogao misliti je kako mi potvrđuje ono čega sam i sam bio svjestan - mene ovakvog više nitko ne može voljeti, a budući da sam sebi izgledam jadno i glupo, naivno mi je bio i pomisliti da bi me netko drugi ikada više mogao voljeti. Dok je pričala u glasu se čuo poneki uzdisaj, možda i koja suza. Moj glas bio je miran, ja sam vrištao iznutra.

Idućih nekoliko mjeseci neprestano sam razmišljao o tome koliko sam je volio i kako me je ostavila baš onda kada sam je najviše trebao. Opsesivno sam mislio o njoj i koliko god me bolio taj osjećaj da se sada uokolo zabavlja s drugim, nisam je mogao izbiti iz glave. Najviše me mučio taj užasan osjećaj da je taj drugi lik možda i lošija osoba od mene, možda nije šarmer, možda je nepažljiv prema njoj, neduhovit, glup, ružan... No ipak on ima ono jedino što ja nemam - zdravlje. Teško mi je prihvatiti da će samo radi te jedne okolnosti na koju nikako nemamo utjecaja, onim «sretnicima» poput njega, sve u životu uvijek biti mnogo lakše...

Normalno je da sam bio povrijeđen što me ostavlja osoba koju volim, no pokraj sve tuge i osjećaja praznine za voljenom osobom koja nam užasno nedostaje i srce nam se cijepa dok nepomično buljimo u neku njenu fotografiju iz dana kad bila je kraj mene, mnogo više me «pogodilo» to zašto me ostavlja... Bio sam jako ogorčen, istodobno ljut i tužan.

Tužan zbog Petre, očajan zbog svega što mi se događa u životu, ljut na Njega. Pustimo sad to je li On kriv ili je li baš On to učinio, no svakako je dopustio da mi se to dogodi...

Kažu ljudi da ponekad činiti nešto što će drugog povrijediti ne mora baš uvijek značiti i činiti nešto loše, nekad je upravo stvar u tome da se mirno promatra sa strane i ne čini apsolutno ništa. U redu ako je to nešto što doista nismo htjeli niti smo mogli promijeniti, pa barem se kasnije kajali i pokušavali se nekako iskupiti, no kad pokraj svega postajete pasivni i «flegma», definitivno je to djelo nekog vrlo lošeg i zlog.

Što sam Mu ikad učinio da mi sad ovo radi?

E da, ona djevojka što je bila izabrana za miss naše maturalne večeri, Andrijana, mada smo se i prije poznavali iz razreda i ponekad malo družili, nakon moje prometne postali smo nerazdvojni prijatelji... Znae, ispalo je da sam ju jako povrijedio te večeri, ostavivši je samu gore na tribini... Pokvario sam njenu jednu od najljepših večeri u životu, uništio sam njen san. Ne namjerno, naravno, ali to «namjerno/nenamjerno» tu sad baš i ne vrijedi nešto previše jer jednako ju je povrijedio...

Često si pred očima «vrtim» onu večer i u svom sjećanju savršeno jasno vidim svaki detalj cijele te večeri. Sva lica, osmijesi, suze, nazdravljanja, kako je tko bio obučen, što je sviralo, s kim se plesalo... Sjećam se Petrinog tužnog lica dok je razrednica čitala moje ime, njenog uzdaha dok sam stajao na tribini, oduševljenja dok sam Andrijani predavao svoju krunu, široki osmijeh dok sam joj prilazio, radost dok me grlila i onog snažnog aplauza za vrijeme našeg poljupca... Samo jednog detalja se ne sjećam. Ne sjećam se Andrijaninog lica dok sam joj predavao svoju krunu. Ne sjećam se je li imala tužan izraz lica, je li me gledala u oči i jesu li joj oči bile suzne. Ne sjećam se, a iskreno, mislim da se to nisam ni trudio primijetiti...

Pomalo je glupo to kako čovjek može povrijediti nekog, a da to niti ne namjerava, da to čak niti ne primijeti. Sad mi je stvarno žao, nisam htio nikoga povrijediti, baš suprotno, samo sam htio nekog razveseliti... Kako je to glupo u ovom životu što možeš nekog razveseliti i u isto vrijeme drugog rastužiti.

Svi već dobro znate onu priču kako je život prolazan, kako vrijeme nepovratno nestaje i kako se nadamo da će naše rane jedno zacijeliti. Život je prolazan i vrijeme nezaustavljivo teče, to svakako, ali moje rane nisu i nikada neće zacijeliti, možda se samo navikavam živjeti s njima i s činjenicom da me manje bole...

Prolazili su dani, tjedni i mjeseci. Život mi se pomalo normalizirao, ali svjestan sam da više nikad ništa neće biti isto i da više nikad neću reći kako mi nitko ne može ništa...

On može, a On baš i nije dobar...

Svaki san ima kraj

Malo mi je istovremeno i žalosno i smiješno kako svake godine na dan one večeri, odem u sobu i prisjetim se svega. I baš je to «svega» nekako baš prava riječ za sve one slike koje mi tada prolaze glavom. I sav taj sjaj mladenačkog uzbuđenja i veselja s početka večeri koja je trebala biti najljepša večer mog života. I svi osmijesi, zagrljaji, poljupci, zdravice, plesovi i neopisivo lud osjećaj da nam nitko ne može oduzeti tu mladenačku sreću. Trebala je to biti čarobna večer ispunjenja naših srednjoškolskih snova i noć koju smo trebali pamtit i cijelih naših života...

Ma što «trebala»?! He he, ma koliko god ovo možda zvučalo ironično, ispalo je da ću ja itekako dobro pamtit sve što mi se te večeri dogodilo. Možda sam ovo prije trebao reći, ali se obično i očekuje da će nam ostati u sjećanju kao ostvarenje najljepšeg sna, a ne kao ostvarenje najgore noćne more koju nikada nisam sanjao. Ona se ipak dogodila... Nepažnja? Naivnost? Umišljenost? Lakomislenost? Glupost? Budalaština? Bilo kako bilo, nakon dužeg sna probudio sam se ležeći na bolničkom krevetu i danima promatrajući suze i tužna lica mojih voljenih do su mi liječnici objašnjavali kako sam povrijedio kralježnicu i više neću moći hodati...

Slušao sam kako je moj san brutalno prekinut iako sam ga tek nedavno počeo živjeti i nikad nisam mogao ni pomisliti da i on ima kraj, no ipak sam morao prihvatiti da je tako. Negdje sam pročitao kako je gore imati pa izgubiti nego nikad ni nemati. Ponovno se nadam da neću biti previše ironičan, iako moram

priznati da mi ni to ne bi bilo baš tako strano, ako onda pomislim da ni ako mi se život zaustavio ovako mlad ne bih trebao očajavati, nego biti zahvalan baš zato što je zaustavljen dok sam ovako mlad, a ne kasnije kada bi mi se možda više svidio pa bi mi rasti se bilo mnogo teže. I kad se ovako evo vratim na tu pročitano rečenicu, ne mogu odoljeti, a da se ne upitam jesam li ja ikad imao ili još nisam ni imao vremena steći nešto što bi bilo vrijedno imati?

U svakom slučaju, jedina utjeha za koju sam znao mogla mi je biti samo takva jedna misao i još jasnije pitanje. Recimo samo još i to da odgovor na njega nikad nisam pronašao, a s vremenom sam ga prestao tražiti. Moj san je ionako dobio kraj...

... godinu dana poslije

Nakon prometne nesreće trebalo mi je nekoliko mjeseci samo da se uspijem sabrati i počnem shvaćati što mi se dogodilo. Naravno da sam bio emotivno potpuno iscrpljen i izgubljen u bolnim pitanjima zašto mi se sve to događa i tko je kriv za to. Ma koliko to isprazno i uzaludno bilo, htio sam imati nekog koga bih mogao kriviti i preklinjati ga, jer kad to ne bih bio jedino ja, možda bi mi bilo lakše...

Jako je teško kad vam se sve promijeni doslovno u samo jednom trenutku. I onaj osjećaj potpune izgubljenosti i nerazumijevanja čak i samog sebe, a kamoli drugih i mada su oko nas stalno mnogi dragi nam koji samo žele reći da nas vole i uvijek će biti kraj nas, osjećamo se užasno usamljenim. Sve što je do jučer bilo sasvim normalno, od sada je postalo nedostižnim snom, a sve u što sam čvrsto vjerovao, ispada da je bila naivna laž. Moje želje, moje ambicije i vrijednosti koje sam cijeli život vjerno slijedio, odjednom su postale nemoguće i nevažne. Osjećao sam se tako izdanim. Nisam znao što više misliti, kako se ponašati i u što trebam ili mi je sigurno vjerovati... Uz sve promjene koje su u mojem životu uslijedile nakon one glupe večeri, bez obzira htio ih ja ili ne, ili da li mi se sviđale ili ne, i nakon svega što smo moja obitelj i ja podnijeli od tog trenutka, smatrao sam kako, ako ne ništa drugo, sva ta žrtva treba imati smisla.

Nakon nešto manje od godine dana i više od šest mjeseci kako je moj razred službeno maturirao, odlučio sam kako bih i ja

trebao polagati završni ispit i da i ja konačno završim s tom pričom oko završetka mog srednjoškolskog obrazovanja. Kad sam položio završni ispit i držao svjedodžbu u rukama, na kraju svih pomisli kako se to razdoblje mog života završilo, čak mi ni ta ogavna činjenica da sam invalid, nije umanjivala osjećaj radosti - ja sam maturirao! Skrivajući naravno, osjećajući nekakav sram ako bih se otvoreno veselio i dopustio da ostali vide radost na mojem licu, rekao bih da sam se čak i usudio ponosno maštati kako bi bilo lijepo sada upisati fakultet.

Dao sam se uvjeriti kako imam pravo biti student, jer mada su me mnogi nesebično nagovarali i davali mi svoju maksimalnu potporu, mislim da sam negdje duboko u sebi i sam jako želio ponovno biti normalan i sanjati isti san kao i mnogi moji vršnjaci. Na ljetu iduće godine upisao sam studij prava koji sam cijeli svoj život želio i maštao o njemu.

Da će studiranje bilo što promijeniti u tome kako više ne mogu hodati ili kako moja obitelj daje ama baš sve kako bih što manje patio zbog toga, definitivno ne, ali dojadilo mi je više bespomoćno biti zatvoren u sobi i samosažalijevati se zbog situacija koje nikakvo razmišljanje o njima ne može promijeniti niti mi ih učiniti lakšim za prihvatiti. Na kraju krajeva, ponestajalo mi je i suza za plakanje koje me umaralo i postalo mi dosadno jer mi ono nikad nije moglo pomoći. Kako mi je Andrijana govorila o požrtvovnosti svih onih kojima je stalo do mene, mada sam ja uporno tvrdio kako se uzaludno trude jer više nikako ne mogu popraviti to što je bilo, sve što je moja obitelj od te noći činila za mene bilo je zato da mi pruže iste one mogućnosti kao i prije te

prometne. «Uopće nije bitno da li ćeš ti studirati ili ne, niti će tebe tvoji što više voljeti, niti će se to što se te noći dogodilo išta promijeniti. Bitno je jedino da imaš iste mogućnosti kao prije...»

«Studiranje ti je oduvijek bila želja i ona aktovka, odijelo i Mercedes, sve je to oduvijek tvoj san, tvoja želja. Zašto bi sad to što sjediš u invalidskim kolicima trebalo značiti da više nemaš pravo sanjati, željeti? To je jedina bit svega, jedina svrha. Ne studij, ono što ti želiš, ono o čemu ti sanjaš...»

Sjećam se baš onako kao da je to bilo tek jučer, kada sam joj rekao da se u taj san o aktovci, odijelu i Mercedesu nikako ne uklapam ja u invalidskim kolicima, pogledala me je onako razočarano kao da mi je pogledom htjela reći da ne «bubam» gluposti i odgovorila mi kako su jako rijetki oni snovi koji se ostvare u potpunosti baš onako kako si mi to zamišljamo. Ponovno me pogledala ozbiljnog izraza na licu i rekla kako su i oni snovi koji se djelomično ostvare vrijede mnogo više od onih koji se ne ostvare nikako. Ista stvar je, naravno i sa željama. Za njihovo ispunjenje se treba dobro potruditi, nije uvijek dovoljno samo željeti ih. I trebamo prihvatiti da sve naše želje ne mogu uvijek biti ispunjene u potpunosti, a neke čak i uopće. Hvala Bogu, zato ih i imamo mnogo i kad se ispuni bilo koja od njih, to nas jednako raduje...

Kada me upitala imam li neke svoje želje za koje bih želio da se ostvare, bez obzira mislim li da je to moguće li ne, nasmijao sam se na to, a ona me upitala želim li ja biti student. Odgovorio sam joj naravno da želim, ali da baš i nisam... Prekinula me i viknula ili se želi ili ne želi, nema ali.

Predrasude u našim životima

Otkada sam završio u invalidskim kolicima neprestano sam zaokupljen činjenicama da sam sada drugačiji od drugih i nikako se ne mogu oduprijeti mišljenju da je to loše i da sam samo zato što sam drugačiji od ostalih automatski manje vrijedan od njih.

I nemojte vi sad misliti da ja tu sad kao pričam nekakve žalopojke, kao ono da je lakše sjesti i kukati, a ne ohrabriti se i potruditi se to promijeniti. Ma par puta sam se i bio dao uvjeriti da nije baš sve tako isprazno i da i ja imam nešto u svom životu čime se bez obzira na sve mogu ponositi i osjećati posebnim. Na kraju naravno da sam svaki put iznova ostajao još i više razočaran i povrijeđen, sve se više zatvarajući u sebe i bojeći se ponovno pokušati dati nešto od sebe. Jako me boljelo da jedino u čemu sam drugačiji od ostalih je to što se krećem u invalidskim kolicima i kako se sve u tome da mogu biti poseban mora uvijek za polazištem smatrati da sam mladić u invalidskim kolicima...

E pa jebemu, što ću ja sad kad je cijeli ovaj naš život iskompleksiran nekim primitivnim i priglupim predrasudama koje naivno slijedimo mada smo svi svjesni da nam ona nikad nisu donijela ništa dobrog? Tko se od nas barem jednom u svom životu nije našao duboko povrijeđen oholim ponašanjem onog drugog, pa makar to bio i potpuni neznanac i potpuno nam je nevažno njegovo ponašanje, a da on to pritom nije niti primijetio, a kamoli da nam je to namjerno htio učiniti? To još i nije tako velika i nešto previše bitna stvar kad se radi o nekom prolazniku kojeg ne poznajemo, no kada se takvo ponašanje očituje u odnosima koje voljeni i prijatelji,

koji su nam u životu bitni i jako nam je stalo do njihovog stajališta te nas njihovo ponašanje može mnogo povrijediti, imaju prema nama, nastaje veliki problem.

Takvo ponašanje zove se ponašanje potaknuto predrasudama koje čovjek drži u sebi, a ono bez obzira bilo s namjerom ili sasvim slučajno, onog drugog čovjeka itekako vraški zna zaboljeti.

Zašto nam je u «glavetinama» to idiotsko uvjerenje da moramo biti isti kao neka skupina? Kao da bi onda mogli pronaći svoju individualnost! Oprostite, ali ja to stvarno ne razumijem - prvo se moramo identificirati kao pripadnici neke skupine, a tek onda, iz nekog razloga osjećamo potrebu nekako naglasiti svoju osobnost - osjetiti se posebnim na sebi svojstven način. Sve bi mi to bilo razumljivo i shvatljivo, jer ljudi jesu društvena i komunikativna bića koja uvijek trebaju nekog kraj sebe za potporu i utjehu, a i zajedništvo ljudi je potreba ovog svijeta i lijepo je da ljudi teže tome, ali ako želimo i smatramo da svatko ima pravo biti poseban onako i koliko to želi, moramo biti tolerantni i prema takvim načinima života, koji bez da ometaju ikoga drugog, ističu svoju posebnost kako to najbolje mogu i znaju. Uostalom, bilo bi nam potrebno prihvatiti da je svačija posebnost drugačija i da on to svoje drugačije smije činiti sebi posebnim, bez da ga mi zbog toga nepotrebno ismijavamo. Neprihvatanje naše posebnosti i ismijavanje naših razlika potiče strah i neugodu biti dostojan i dovoljno hrabar pokazivanja onog po čemu smo drugačiji od ostalih, a takvo ponašanje potiče predrasude.

No, zna li tko što su predrasude uopće? Krenimo od početka i po tome kako razmišljamo o njima, pa recimo da su predrasude naše instinktivno loše mišljene o nečemu što nam je drugačije i toga se pomalo bojimo, čak i bez obzira je li taj naš strah na bilo koji način opravdan.

Rješenje? Prvo, zašto je mišljenje loše? Pa baš zato što je drugačije od onog na što smo mi navikli. Drugo, zašto bi se toga bojali? Zato što je u prirodi ljudi da se plašimo onog što ne poznajemo? Treće, pa zašto stalno bježimo od tog nepoznatog, a ne da to jednostavno upoznamo? Iz istog razloga, imamo fikciju da nam je sve nepoznato nešto loše ili ružno, pa onda se bojimo kako bi to utjecalo na nas ako bi to upoznali. Vajda jednostavno mislimo da će naše razlike nestati ako ih ignoriramo. Četvrto, ma je li to baš tako? Nije, da bi strah od nepoznatog nestao trebamo to upoznati. Tko zna, možda shvatimo da nisu baš sve naše razlike tako ružne i da su mnogo ljepše kada se ih ne plašimo nego smo ih spremni prihvatiti... I na kraju, peto, a tko najbolje može upoznavati s razlikama? Upravo onaj tko ih ima. Stoga budimo otvoreni, ponosni i bez ikakvog srama govorimo o našim razlikama i kako se dobro nosimo s njima.

Naše razlike su naše posebnosti. Netko ima svoje mane i nedostatke, drugi pak vrline i prednosti. Sve su to naše posebnosti i čine nas unikatnim, jedinstvenim.

... nakon tri godine

Još negdje počekom mog studija, često bih među pauzama između predavanja odlazio u knjižnicu kako bih si skratio vrijeme dok čekam i gdje bih često, kad ne bih imao što pametnije, našao slobodan kompjutor i ušao na chat, te razgovarao i zafrkavao se s ljudima koji bi se našli ondje.

Kako sam prilično često «visio» o njemu, to mi je u to vrijeme, dok sam se još uvijek «mirio» i prilagođavao novoj situaciji i nisam baš previše volio izlaziti van, bila gotovo i jedina rasonoda, a i kako sam uvijek odlazio na isti portal i uvijek imao isti nadimak, ljudi su me pomalo počeli upoznavati. Ipak, nikad s njima nisam bio potpuno iskren, barem ne oko mog stanja, jer mada nisam neki «muljator» i baš i ne volim skrivati svoje misli i osjećaje, bilo me strah kako bi oni to prihvatili i što bi bilo ako bi me odbacili ili mi se zbog toga rugali... Tada su mi takve stvari bile od ogromne važnosti, još nisam bio potpuno «riješio» sam sa sobom, pa me je i potpuno nepoznati stranac lako mogao povrijediti...

Tada sam upoznao jednu djevojku. Nadimak joj je bio «Razočarana» pa mi je to bio perfektan način da joj «uletim» s «U što si razočarana?» Djevojka je bila jako simpatična, baš onako iskrena i jednostavna. Bilo mi je ugodno razgovarati s njom, razgovarali smo o svemu i svačemu, satima smo znali sjediti pred svojim kompjutorima i dopisivati se o svakakvim životnim temama. Vrijeme je tako brzo prolazilo, a ja sam sve više bivao očaran tako ugodnim osjećajem da s nekim mogu podijeliti svakojake misli i

osjećaje... Bila je tako nevjerovatno zrela i emotivna osoba. Fotografiju ili kako izgleda tada još nisam bio vidio, no to mi uopće nije ni bilo važno...

Nastojao sam biti potpuno iskren u razgovorima s njom, no bilo mi je neugodno govoriti o mom invaliditetu pa sam joj to prešutio.

Nas dvoje razvili smo vrlo čvrst prijateljski odnos i tako smo se dopisivali više od godinu dana. Nakon nekoliko puta što je htjela da odemo negdje na kavu i osobno se upoznamo, a ja se uvijek izvlačio svakojakim izgovorima, naposljetku sam pristao naći se na kavi s njom u jednom kafiću u centru grada... Bilo je to točno prije godinu dana... Nisam znao što napraviti, trebam li joj reći ili pustiti neka sama vidi i onda vidjeti kako će reagirati... Neprestano sam razmišljao sljedećih nekoliko dana, nisam mogao spavati ni jesti i naposljetku sam joj poslao mail par sati prije nego što smo se trebali naći, a zatim joj poslao sms poruku neka pogleda mail i odmah zatim isključio mobitel. Ostao sam nepomično gledajući u tekst poslanog maila na ekranu računala...

Draga Valentina,

molim te oprostiti mi što ti ovo nisam rekao prije i molim te da me pokušaš shvatiti da mi nije bilo lako reći ti to. Nije to da nisam htio biti iskren ili da mi nije stalo do našeg prijateljstva, naprotiv jako mi je stalo do tebe i zaista si simpatična cura i baš mi je lijepo dopisivati se s tobom i zbog toga me i bilo strah da ćeš me otpiliti ako ti kažem. U početku ti nisam htio reć' jer sam se

bojao da mi odmah nećeš dati priliku da te upoznam, a kasnije, kad smo se upoznali i počeli dopisivati bilo mi je teško i samo zamisliti da ću, ako ti kažem, uništiti tu dobru sliku koju si stvorila o meni... Žao mi je Valentina, vjeruj da nisam htio da ispadne ovako i da ti ovo kažem tek sad...

Ja sam prije pet godina imao prometnu nesreću i otada sam paraliziran od vrata dolje i krećem se u invalidskim kolicima. Žao mi je...

Završio sam s riječima kako ću zagasiti mobitel i otići u dogovoreni kafić i čekati je, nadajući se kako će ipak doći, te sam se ironično našalio kako se sad ne moramo dogovarati za nikakav znak raspoznavanja jer da sad ima dobru oznaku kojom će me bez problema prepoznati... Na kraju maila sam ponovio kako mi je žao što joj prije nisam rekao i kako se nadam da će ipak doći, ali i ako ne dođe razumjet ću je i neću je osuđivati...

Kada sam došao u kafić, bilo je nekih 20-tak minuta prije nego smo se dogovorili. Odgurao sam se do jednog stola, naručio si kavu i čekao hoće li se pojaviti... Kako se kazaljka na satu bližila dogovorenom terminu, a ona nije dolazila, bivao sam sve uvjereniji kako neće doći. I baš kad sam htio pozvati konobaricu kako bih platio svoju kavu, sasvim laganim i usporenim korakom stolu se približila jedna prelijepa djevojka ravne, crne kose dužine negdje do ramena. Pogledala me tako dražesnim pogledom i malenim osmijehom na licu.

- Anel? - upitala me nasmiješenog lica.

- Valentina? - i ja sam se nasmiješio njoj - Sjedi, daj - pogledao sam u napola izvučenu stolicu s druge strane stola - Hvala ti što si došla.

- Hvala ti što si se pristao naći sa mnom - sjela je na stolicu i gledala me s osmijehom na licu - I naravno, hvala što si odlučio biti iskren...

- Ljutiš se? - gledao sam je potpuno ozbiljan - Molim te oprosti mi što ti nisam rekao prije i što je ispalo ovako... - nakratko sam je gledao ušutjevši - Nadam se da me razumiješ?

- Ma nije sad nešto da se ljutim, al' ono, ipak bi mi bilo draže da si mi rekao prije i što god ti o tome misliš, meni to nije problem i budi siguran da te radi toga ne bih otpilila... Ali nepovjerenje i neiskrenost, to je već nešto drugo... - gledala me tako smrtno ozbiljnim pogledom i isto je nakratko zašutjela. Tada se odjednom široko nasmijala - A zezam se čovječe! Nemaš beda sa mnom, ono bilo bi mi draže da si mi rekao prije, al' znam i da ovi na chatu znaju biti zajebani pa te eto neću gnjaviti s time... Za ovaj put si se spasio!

Oboje smo se nasmijali. Prišla je konobarica i upitala da što će popiti, a ona joj je vedro odgovorila da neka joj donese neki gusti sok s ledom, «da nazdravi što se konačno našla s ovim zgodnim dečkom!» Zbunjeno sam je pogledao, jednako vedro se smiješeći i dalje. Onako predivnim, nekako luckastim pogledom, upitala me «Šta?!» i još se jače nasmijala. «Šta, pa cura mora pit' sokiće kad baš i ne volim alkohol, pa ja sam nježna cura! A uostalom, moram bit prava fina damica, da mi ne bi odmah pomislio da sam neka ono seljakuša!» Odgovorio sam da se ne čudim zbog toga... Nakratko me pogledala i uozbiljila se, a onda opet široko nasmijala. «Pa ti se crveniš... Ajme, kako slatko!»

Tijekom cijelog našeg susreta imala je prelijepi osmijeh koji je jednostavno budio neko veselje u meni. Bilo je tako ugodno razgovarati s njom, konačno sam mogao biti potpuno iskren bez

ikakvog straha da će me radi nečeg osuđivati ili odbaciti. Bilo je super pretvarati sve u šalu i tako mnogo lakše prihvaćati sve što se oko mene događalo. Ona me potpuno oduševila...

Postali smo najbolji prijatelji, viđali smo se gotovo svaki dan i satima bi neumorno razgovarali potpuno iskreni i otvoreni, stalno se šalili i zezali.

Njen osmjeh budio je ono najbolje u meni, duboko skrivene osjećaje i gotovo zaboravljene snove. Ne samo da se dugo nisam tako osjećao, već ne znam jesam li se ikada u životu osjećao tako. U svakom slučaju, nisam mogao vjerovati da bih se ikada nakon one večeri mogao osjećati ovako...

Vjerujem da sam je zavolio odmah tog dana...

Svi mi trebamo nekog kraj sebe

Valentina je bila jedna doista predivna djevojka koja je sama na svojoj koži iskusila sve one moje priče o naglo prekinutim snovima i bolnim pitanjima koja sam si uzaludno postavljao, bez da mi je itko ikad na njih odgovorio. Jedne večeri, nakon gotovo godinu dana poznavanja i izgradnje prijateljskog odnosa zasnovanog na povjerenju iskrenošću, otvorila mi se i ispričala svoju doista potresnu priču.

«Rođena sam u jednom manjem mjestu kraj Tuzle u Bosni. Imala sam predivno i bezbrižno djetinjstvo ispunjeno ljubavlju i nerazdvojnim prijateljstvom. Odrastala sam doista kao dijete u jednoj od onih lijepih bajki koje čitamo s osmijehom na licu. S mojih desetak godina, bajka je hladnokrvno prekinuta i svemu lijepom došao je kraj. Počeo je rat i svatko se počeo «dijeliti među svoje» i beščutno mrziti «one druge». Ne trebam ni reći da me kao desetogodišnje dijete nitko nije ništa pitao, a da me i pitao to ne bi imalo nikakvog značaja jer ja doista tih dana nisam mala pojma što se događa, a kamoli zašto. U kratkom roku, od par mjeseci izgubila sam oca i ujaka, a zatim i dva svoja brata. Stric je ostao braniti svoju i našu kuću od raznih neprijatelja, ili kako je on to govorio »od svojih, do jučer dobrih prijatelja«, dok smo mama, ujna i ja izbjegli tetku u Zagreb. Od tamo smo za pola godine otišli u Frankfurt u jedan izbjeglički centar. Shrvana bolom zbog gubitka braće i oca, te pod pritiskom nikad shvaćenog i ničim zasluženog, kamoli izazvanog terora i nehumanih zločina izazvanih ogromnim

gnjevom i mržnjom, majka se jako razboljela i nakon samo par mjeseci u bolničkoj postelji umrla. Ujna mi je tada ostala gotovo sve što imam u životu, a nakon vijesti da je i ujak poginuo i da su nam kuće spaljene do temelja, ujna je doživjela živčani slom i pala u depresiju iz koje se nikad nije potpuno izvukla, pogotovo ne onoliko koliko je to djevojčica, tek ostala bez svoje najuže familije, trebala. Predivan san od mojeg života preko noći se pretvorio u užasnu noćnu moru, takvu da se iz nje nikako nisam mogla probuditi, a kada bih to nakratko i uspjela onda bih se bojala navečer opet zaspati i što ću sanjati.

Kako nisam imala roditelje, a bila sam maloljetna, brigu o meni je preuzeo njemački centar za socijalnu skrb. Nastavila sam se školovati, te navršivši osamnaest godina dobila austrijsko državljanstvo, najmila si jednosoban stančić i zaposlila se kao frizerka u salonu, u prizemlju zgrade gdje sam iznajmila stan. Vlasnici salona kao i stana bili su ljudi iz Bosne, razumjeli su kroz što sam sve prošla i da mi nije bilo lako, pa su mi nastojali olakšati i pomoći. I nakon gotovo godinu kako sam konačno sabrala ostatke nekadašnjeg života i krenula graditi se ispočetka i sama, počela sam kontaktirati s rođacima iz Bosne. Govorili su mi o ljepotama moje zemlje i kako se ponovno izgrađuje zajednički suživot i kako se polako opraštaju i zaboravljaju ratne strahote i kako su ljudi jednostavno nostalglični za onim što je bilo prije, a umorni od svih patnji koje je taj užasni period ostavio na sve. Povukla me želja ponovno vidjeti svoje ognjište i otići na grobove svoje familije.

U svojoj devetnaestoj godini vratila sam se u Bosnu. Povratkom u Bosnu, u meni su se ponovno probudile neke emocije za koje sam mislila da sam ih preboljela i nadala se da ću ih uspjeti

zaboraviti, ili barem pokušati oprostiti. Došavši nazad na svoje ognjište i ušavši u avliju gdje napušteni su bili oronuli zidovi spaljene kuće gdje nekad veselo smješkala sam se i trčkarala sam uokolo sa svojom braćom i jaranima iz komšiluka, osjetila sam neobjašnjivu radost što unatoč svemu ružnom što se ondje dešavalo tih ratnih godina, ona toplina i ljepota sjećanja na dane kad bezbrižni smo bili zajedno. Vidjevši grobove svoje familije, kleknula sam na koljena kraj njihovih nadgrobnih ploča na kojim su zlatnožutim slovima bila ispisana njihova imena i tihim glasom proučila molitvu za svakog od. Bio je to najtužniji trenutak u mom životu i najbolnije što sam ikad zbog rata pretrpila.

Neopisivo bolno bilo mi je priznati si kako su samo okrutno umirali i kako njihova smrt nije imala nikakvog povoda. U suzama se pitam što bi ikome mogao biti razlog da mi ovako uništi život i zašto je nekome smetala sreća desetogodišnje djevojčice smetala? Postoji li opravdanje zašto su moji najmiliji morali ovako umrijeti i ako ono postoji, molim vas, neka me netko pogleda u oči pune suza i objasni mi zašto je sve moralo biti baš ovako. Možda mi to pomogne da shvatim i lakše se pomirim da je moralo biti tako

Nedugo kasnije priznala sam si da više ne mogu biti na mjestima koja me stalno podsjećaju da njih više nema i da sam sama, te sam se spakirala i otišla živjeti kod tetka i tetke u Zagreb. Tetka je bila mamina mlađa sestra, a kako su njih dvije bile jedine kćeri i kako im je mater umrla još dok su bili djeca i dok se ja još nisam ni rodila, tetka se uvijek odnosila prema mojoj mami kao prema svojoj majci, a mene je voljela kao svoje dijete i uvijek se ponašala prema meni ravnopravno kao prema vlastitoj sestri. Meni je to oduvijek posebno pasalo i zato sam je jako voljela i bila joj

privržena. Kako sam sve više padala u laganu depresiju i zatvarala se u sebe, te bivala razočarana svime, svjesno sam zanemarivala činjenicu da sam mlada djevojka i da je život nezaustavljivo prolazan. Tetka je to primijetila i htjela je razgovarati sa mnom. Znam da mi moja tetka želi najbolje i da sve to čini uz dobre namjere jer joj je stalo do mene, te iako nisam mislila da će mi taj razgovor išta pomoći, pristala sam i nisam je htjela odbiti iz poštovanja prema njoj i zahvalnosti za sve što čini za mene. Pitala me jesam li razočarana što sam se vratila kući. Rekla sam da više nemam kuće i da sam razočarana u sve i svakog na ovim prostorima. Pitala me zašto, je li zbog skromno života ili zbog još napetog odnosa između ljudi. Odgovorila sam joj i zbog jednog i drugog, ali najviše mi nedostaju roditelji i braća, kako me svaka i najmanja stvar ovdje podsjeća na njih i kako mi se srce kida kad pomislim kako ja nemam više nikoga na ovom svijetu. Počela sam jako plakati i u jecaju joj govoriti kako nije prošao niti jedan dan otkad sam se vratila u Bosnu da nisam otišla do njihovih grobova, sjela na zemlju i dodirujući svaku ploču, pričala im kako ih mnogo volim, kako mi ako nedostaju i kako mi je teško samoj bez njih. Skroz uplakanog lica i drhtavog glasa očajna sam ju pogledala u oči i upitala je zašto su oni morali umrijeti i kako ću ja sada bez njih. I tetka je počela plakati snažno me zagrlila i nježno dragala po kosi. Držala me u naručju i plakala zajedno sa mnom, a zatim mi je podigla glavu, pogledala ravno u oči i s laganim osmijehom na licu rekla da nikad više ne kažem kako sam sama na ovom svijetu, jer da uvijek imam nju, a ona me voli sto kao što me voljela moja majka. Rekla mi je kako su moji roditelji i braća umrli samo s jednom željom, da im kći i sestra bude sigurna, a kako ta sigurnost znači ugodan život

ispunjen ljubavlju, prijateljstvom i veseljem, te da je to jedino i najviše što im dugujem i mogu dati. Tetka mi je rekla da malo više izlazim gdje izlaze mladi i neka se malo više družim s njima, rekla je kako njihova mladost nikako nije skromna i nije opterećena prošlošću, te kako bi možda i oni malo stariji za primjer trebali uzeti mlade i njihovu spremnost na zajednički suživot. Bez ijedne riječi slušala sam tetkine riječi i kad sam razmislila o svemu što je rekla, shvatila sam da ona doista ima pravo. Malo sam živnula i počela s Amelom izlaziti na mjesta na koja prije nisam htjela ni pomisliti. Upoznala sam dosta dragih mladih ljudi prema čijem se ponašanju, baš onako kao što je tetka i rekla, nije moglo niti zamisliti kakve strahote su se ovdje događale samo nekoliko godina ranije. Sav onaj moj pesimizam o slabostima zajedničkog suživota koje sam imala otkako sam se vratila u Bosnu, gotovo preko noći su mi postale sasvim nezamislive promatrajući ovu bosansku mladež.

Teško je zamisliti sve terore, protjerivanja iz svojih kuća i gubitak voljenih, kroz koja su ova djeca prošla i unatoč tome uspjela izrasti u ovakve mlade ljude koji znaju voljeti i cijeniti život, a ne ga mrziti i hladnokrvno uništavati.

Uz sve to lijepo i onog manje lijepo, kao i sve ono što me boljelo i što me veselilo otkad sam se vratila u Bosnu, a onda ovdje u Zagreb, jako sam trebala imati nekog svog kraj sebe tko će me ponovno voljeti i biti mi prijatelj.»

Tužna priča, zar ne? Možda je ovo i vrlo pokvareno za reći, a možda je i ljudski sebično, no kad čujemo ovako tužne priče u

nama, bar onako u dubini, nesvjesno se pojavi nekakav osjećaj kao da se želimo utješiti da ima nešto očajnije nego ono što se događa upravo nama...

Ponovno još jedna jadna utjeha, zar ne?

... nakon još tri godine

Prijateljstvo je jedan od rijetkih osjećaja u ovom našem životu u kojem se čovjek može dostojno «nositi» s prihvaćanjem svega onoga što nas neprekidno muči, te iako smo u potpunosti svjesni da se neke stvari nikad neće promijeniti, ipak je mnogo lakše znati da kraj sebe imaš nekog od onih ljudi kojima ćeš moći sve iskreno reći, a oni će uvijek biti tu za nas.

Kažu ljudi da nema osjećaja srama pred Bogom i prijateljem. Naime, onog što je iskreno nikad se ni ne trebamo sramiti, a ne možemo biti neiskreni prema njima. Bog naravno vidi i zna sve, te prema njemu ne možemo biti neiskreni ili mu bilo što htjeti skriti, a čak kada bismo htjeli biti neiskrenim prema prijatelju, pa čak i ako ta neiskrenost bila samo u tome da se pred njima pretvaramo da smo bolji i sposobniji čovjek, imali bi užasan osjećaj negdje duboko u sebi da si sami lažemo.

Kad ovako razmišljam o neiskrenostima, volio bih da mi netko može odgovoriti na pitanje je li neiskrenost isto što i laž-nažalost, vjerojatno je to još jedno od onih naivnih pitanja na koje nikad nećemo pronaći odgovore, ili bar ne one prave koji bi nam odgovarali i zadovoljili tu našu potragu za odgovorima...

Jednom sam u zbirki poezije jednog nepoznatog autora pročitao pjesmu imena «Laž je sve što nije proizašlo iz mog srca», koja svojim stihovima govori kako je laž samo ona neistina koju govorimo drugima, dok je ona koju kažemo sebi, utjeha...

Valentina je djevojka koja je u životu mnogo propatila i zrelo je znala cijeniti i one najmanje sitnice koje svi mi nekako zanemarujemo i smatramo ih sasvim normalnim dijelovima naših života. Patetično koliko god to sad bilo, prije sam i ja bio jedan od onih koji su život shvaćali «zdravo za gotovo»...

Sjećam se one jeseni prije održavanja maturalne večeri i onog što se te noći dogodilo. Kako sam netom prije položio vozački i vožnja mi je bila opsesija, jedno jutro sam u svoj BMW ukrcao trojicu prijatelja i otišli smo se provozati do Rijeke. Novi M5 koji sam dobio prije dva tjedna, crne boje i uređen spojlerima i širokim aluminijskim felgama s niskoprofilnim gumama, natjerava sam autoputem «do daske» i uživao u adrenalinu te jurnjave, kad smo ispred sebe na lijevoj, brznoj prometnoj traci vidjeli plavi Yugo kako prestiže šleper na desnoj traci, iako ni auto nije bio jako brži od samog kamiona. Kada smo prešli kamion i auto se vratio na desnu stranu, dok smo prolazili kraj njega, jedan od prijatelja komentirao je kako ženska koja je vozila nije baš sposobna za to i kako ne razumije kako se neki ljudi guraju tamo gdje im nije mjesto. Glumeći nekakve idiotske siledžije, cijelo vrijeme dok smo prolazili pored nje, ja sam trubio, a oni su joj kroz prozor pokazivali grimase. Nedugo poslije stali smo kraj jednog odmarališta. Dok su ostali otišli na cugu u kafić, ja sam natočio gorivo i otišao pišati u wc iza benzinske. Kada sam izlazio, ugledao sam onu curu s plavim Yugom kako se parkira. Dok sam prolazio pored auta, otvorila je vrata i zamolila me da joj izvadim invalidska kolica iz bunkera. Nije me prepoznala, a ja sam svejedno htio «umrijeti od srama».

Valentina mi se baš svidjela i isprva smo bili u kontaktu više preko maila i sms poruka, dok smo se nešto rjeđe dogovarali da odemo na kavu ili tako nešto. Kako smo se sve duže dopisivali i razmjenjivali svakakve, pomalo i one filozofske, misli o životu i ljudima u njemu, imao sam neku potrebu sve se više viđati i razgovarati s njom.

Nešto kasnije ona mi je postala sastavnim dijelom života i mojih misli i osjećaja. Navikao sam se da njoj uvijek mogu reći sve i uvijek dobiti razumijevanje od nje, a i kada me ne bi mogla razumjeti, bila bi uz mene i ne bi postavljala nikakva suvišna pitanja ili tražila da joj objašnjavam neke stvari koje ni sam sebi nisam mogao objasniti. Valentina je znala kako je šutnja ponekad potrebna i kako je pravi prijatelj onaj uz kojega se osjećaš da si imao nevjerovatno dug i olakšavajući razgovor s nekim, a on te samo šuteći gledao svojim mirnim očima koje su govorile da će uvijek biti tu kraj tebe.

Bio bi, onako emotivno vrlo nabijen osjećaj kada bi nas dvoje znali izaći u neki restoran na večeru, pa onda oni trenuci kada bi mi rezala meso na tanjuru ili kada bi iz boce sipala piće u čaše. Ujedno bi me tako rastužilo jer nisam se nikako mogao osjećati kao nekakav šarmer ili kavalir kad moram puštati da ona to radi, a opet bi me radovalo da imam kraj sebe nekog kome to nije problem učiniti umjesto mene niti nekakvog tipa koji bi ju mogao šarmirati, ne promatra kao nekog za kog je važno da to može na kraju svake takve večeri koju bi proveli zajedno, rekla bi mi kako joj je bilo lijepo sa mnom i kako doista znam učiniti da se djevojka uz mene osjeća posebnom.

Jako sam je zavolio, doista, ali vjerovao sam da je to više bio onaj osjećaj neke dječje privrženosti osobi koja se brine o njima i jako im je potrebna, nego što je to doista bio onaj pravi osjećaj zrele ljubavi kojeg je osjećao odrastao muškarac...

Ma možda i lažem, možda se samo tješim, možda je i jesam istinski volio, ali ja si to užasno bojim priznati. Ja se ne smijem ponovno zaljubiti...

Prijatelji su ono što su srcu

Jeste li i vi izgubili prijatelja? Da li se možda i vi ponekad znate upitati jesmo li svi više zaboravili što je to prijateljstvo? Imao li mi još prijatelje?

Prošli smo jedan užasno stravičan period koji nam je vrlo jasno dao do znanja da naše niske pobude i netolerancija i nepoštivanje naših međusobnih razlika, ne vodi ničemu više od ogromne patnje, terora i užasa. Posljedice osjećamo i danas i biti će to tako još izvjesno vrijeme... Gubitak naših najmilijih, protjerivanje s naših ognjišta i izgon iz naših domova, sveprisutno maltretiranje i omalovažavanje, nasilje, pljačkanje, brutalno raskidanje starih prijateljstava, nezaposlenost, siromaštvo, bijeda, tuga i nevjerica u sve što nam se dogodilo... I nije nikakvo čudo da se osjećamo izgubljenima, neshvaćenim i razočaranim.

Nakon što gradimo svoj život i zajednički suživot gotovo i praha pepela ostataka društvenih institucija i vrijednosti građenih više desetaka godina i doslovno spaljenih u vatrenoj bujici niskih poriva, osjećamo li da nam nešto fali? Nedostaju nam prijatelji... Zašto nam je važno «čije» ime djetesce nosi? Zašto je naše vjerovanje, a vjera bi valjda u osnovi svega i svakoga trebala imati dobrotu, suosjećanje i milost, ono što nas može takvom gorčinom razdvajati i tjerati da činimo nezamisliva zla ili ih opravdati? Zašto u međureligijskoj komunikaciji ne govorimo više oko naših sličnosti i dobrota koje bi se trebali truditi ujediniti i učiti međusobno poštivati i tolerirati, a ne trošiti toliku energiju u ciljeve potpuno pogrešne svrhe? Zašto ne naglašavamo kako u multinacionalnom i

multietničkom društvu trebamo integrirati kulture i običaje i tako pridonijeti vrijednostima suživota i zajedničke solidarnosti i spremnosti uvijek na dijalog s međusobnim poštovanjem i cijenjenjem jedni drugih? Bojimo li se to naših razlika i pokušati ih prihvatiti i razumjeti? Pa na kraju krajeva, «sve nas je mater rodila i u crnu zemlju bit ćemo pokopani»...

Zašto smo si sami stvorili tako okrutan i nepravedan svijet i zašto ne činimo ništa kako bi to barem pokušali promijeniti?

Ja vjerujem da smo ono što smo u srcu i uvjeravam vas da smo unatoč svim razlikama, u dubini srca samo ljudi... Nema te vjere, nacije, rase ili kulture koja je bitnija od onog što smo u srcu i ništa što kažemo učinimo ili time obranimo svoje postupke, nije važnije i nema smisla bez srca.

U toleranciji i međusobnom poštovanju, naše razlike su potpuno nebitne i mogu jedino pridonijeti izgradnji naše osobnosti i čovječnosti, spremnosti na uvažavanje i cijenjenje jedni drugih i, najprije, na prihvaćanje društveno-kulturnog bogatstva koje si uzajamno možemo ponuditi... Nemojmo nikad zaboravljati da je prijateljstvo najviše što od života možemo dobiti i da je ono najveće bogatstvo koje u njemu možemo imati.

S prijateljem nikad nisi sam i manje se svega bojiš...

Bitno je samo ono što smo u srcu.

... slijedećih šest mjeseci

I taman kad sam ponovno počeo gledati, makar oprezno sumnjičavo iz početka, na ljubav kao mogućnost s Valentinom, zaboravljati sve one osjećaje bezvrijednosti i poniženosti koji su nakon što me Petra ostavila, dugo živjeli u mom srcu i branili mi da se ponovno usudim voljeti neku drugu djevojku, te mada sam počeo razmišljati kako ne mora značiti da bi svaki pokušaj da sada budem zaljubljen završio apsolutno sigurno kao i onaj prije, taman tada Valentina je rekla da je upoznala nekog novog tipa i da se zaljubljuje u njega.

Osjetio sam se tako nevjerojatno jadnim, žalosno glupim i još više izdanim, ali za razliku od prijašnje situacije kada sam svu krivnju mogao prebacivati na nekog drugog, ovaj put sam za sve bio kriv sam ja. Valentina nije mogla biti krivom za to kako sam se osjećao povrijeđenim i izdanim, jer kako joj se nikad nisam usudio reći što osjećam, ona nikako nije mogla znati kako će me to povrijediti. Uostalom, ona je bila djevojka koja je u svojoj mladosti mnogo propatila i sad stvarno zaslužuje imati nekog tko će je činiti sretnom, a kako sam se ja bojao da to nikad ne bih mogao, nisam htio učiniti išta što bi na bilo koji način moglo smetati ili umanjiti njenu priliku da bude sretna. Uvjeren da činim najbolje za nju i bez obzira kako će to utjecati na mene, odlučio sam šutjeti i iz sveg srca se radovati njenoj sreći.

Najgore nam je kad si drugi uzmu za pravo, a bez da se udostojе bilo što prije pitati nas, misliti da upravo oni znaju što je

najbolje za nas i činiti upravo prema tom svom uvjerenju, a čak onda kada bi shvatili da su ipak pogriješili, opravdavali bi se tješeci da su nam samo željeli dobro. Još je gore što bi govorili čistu ljudsku istinu jer dio je to karaktera brige za najmilije nam i vjerojatno bi takva pogreška puno više «pogodila» njih nego nas, a opet normalno i sasvim ljudski, bilo kako bilo, teško nam je zamjerati im... **Pogotovo onda kad ih mnogo, mnogo volimo i spremni smo za njih učiniti i oprostiti im gotovo sve.**

A Valentina je zračila veseljem sretne osobe, u očima se vidio onaj prelijepi sjaj kakav samo jako zaljubljena djevojka može imati. Kad bih zaboravio taj neugodni osjećaj tuge u sebi, kojeg sam se sramio i vješto ga skrivao, doista sam se radovao vidjeti taj slatki osmijeh kada bi mi govorila o njemu ili kada bi čitala njegove sms poruke na svom mobitelu.

Inače, taj dečko je bio iz Bosne i upoznali su se kada je ona tog ljeta otišla tamo na par tjedana. Nakon brzog upoznavanje i vezivanja jedno za drugo, tih par tjedana je brzo prošlo i ona se morala vratiti u Zagreb gdje je živjela, radila i studirala. Veza na daljinu im je dosta teško «pala», barem njoj koju sam poznavao i vidio svakog dana, jer pokraj svih telefona, mobitela i interneta, teško je zamijeniti kontakt blizine. Ipak, u početku je sve to funkcioniralo u najboljem redu.

Jednog vikenda, kad joj je došao u posjet, upoznao sam momka. Jedne večeri izašli smo u grad. Mada nisam htio i bio mi je glup osjećaj «držati im svijeću», Valentina me predstavila kao svog najdražeg i rekla kako bi joj mnogo značilo kad bi provela tu večer uz dvojicu ljudi koje najviše voli. Na riječi da sam joj drag i da me

voli, pa makar one bile u istoj rečenici u kojoj ljubav poklanja još nekome, nisam mogao odoljeti...

- Puštaju ovdje narodnjake? - držeći Valentinu zagrljenu i rukom okruženom oko njenog pasa, povremeno je spuštao dlan na njenu stražnjicu. Kako su prošla vremena naših pubertetskih glupiranja i nezrelosti takvog pokazivanja adolescentskih ljubavi, Valentini je to bilo pomalo neugodno, a u drugu ruku joj je godilo opet imati onaj luckasti osjećaj da svi vide da se volite.

- Joj buraz, mislim da ima mjesta gdje se puštaju narodnjaci, ako ne ništa imaš puno narodnjačkih klubova, no ja ti stvarno ne idem baš previše na takva mjesta - odgovarao sam praveći se da ne primjećujem njihova dodirivanja.

- Ne slušaš narodnjake? - pogledao me kao da me pitao «Sereš?».

- Ma nije to, nego jednostavno su to malo pretrpana i prebučna mjesta za mene ...- zastao sam pri kraju, zamislivši kako će mu ovo «za mene» zvučati i trebam li to objašnjavati.

- Ha ha, a da te zamoli neka ljepotica poput moje Vale, a onda bi sigurno išao! - nasmijao se.

- Pa čuj, ako bi to bila neka obična ljepotica, baš i ne vjerujem jer ja ti baš i ne padam na klasičan tip ljepotice, ali ako bi se radilo o istinskoj ljepotici poput nje, čovjek bi mogao učiniti svašta... - ponovno sam zastao pomislivši jesam li pretjerao i rekao nešto što nisam trebao i da li će me prokužiti - Zato buraz moraš biti svjestan kakvu si djevojku našao i moraš je jako dobro čuvati - htio sam to reći samo kako bi se izvukao iz situacije u koju sam upadao, no pogledavši u veselo Valentinino lice, bilo je to upravo ono što mislim i osjećam za nju.

Što reći i kakav dojam bih trebao imati o tom momku? Bio

je ok i tu nema šta, ali budući da sam zbog njega trpio ovaj užasan osjećaj u sebi, jednostavno nisam mogao imati previše pozitivno mišljenje. Je li dobra osoba nisam mogao saznati u kratkim razgovorima, no otkako sam u invalidskim kolicima vjerujem kako nam biti zdrav otvara mnogo mogućnosti biti dobra osoba. Je li zgodan, kao muškarac za drugog muškarca to stvarno ne mogu reći, ali primijetio sam kako ima razvijeno i mišićavo tijelo, a valjda je to curama seksi i uvijek sam vjerovao da ću i ja bildati i curama biti seksi. I na kraju, odluku je li on onaj pravi za nju, radije ću prepustiti njoj. Vjerujem da ona najbolje zna.

I kako to obično biva kod takvih ljubavi koje «planu» iznenadno i iz početka sve djeluje savršeno, prolaskom nekog vremena nastali su problemi, svađe i povrjeđivanja. Koliko god tu vidio mogućnost njihova prekida i bila to «prilika» za reći što osjećam ili sam u početku osjećao nije me veselilo gledati tužan izraz na njenom licu svaki put kada bi se posvađala s njim i došla do mene plakajući i pitajući me zašto ona nije rođena da bi bila voljena i hoće li ju ikada voljeti takvu kakva je. Ironično, budala kakva jesam, i dalje sam šutio.

Valentina i taj njen momak, prekinuli su nakon šest mjeseci veze. On ju je nagovarao da dođe živjeti u Bosnu s njim, a ona to nije ni mogla ni htjela, pa su uslijedili svi oni ispadi ljubomore, ispitivanja gdje i s kim si, te prigovaranja što nije s njim. Bilo kako god bilo, momak ju je očito jako volio i htio imati kraj sebe... je li pogrešno htjeti da voljena osoba bude kraj vas?

Valentina je bila ta koja je prekinula i trebalo joj je vremena da prihvati da je i sama uništila nečiji san...

Voljeti ili biti voljen?

Ima jedan razgovor Valentine i mene, ono dok smo visili na chatu i brbljali. Krenuli smo razgovarati o svojim ljubavnim iskustvima...

JA - Hej. Drago mi je da smo se dogovorili za chat, već neko vrijeme nismo se vidjeli, a preko SMSa to nekako nije to...

ONA - Znam, već full dugo nisam nigdje izlazila, nemam volju.

JA - Znači, ne trebam pitati kako si?

ONA - Vidiš kako si pametan...

JA - Da, baš ti hvala na komplimentu, srce si!

ONA - Eh, baš se i ne osjećam takvom...

JA - Ajde, pa prošlo je više od mjesec dana, to je dosta vremena za prihvatit' da se često stvari ne događaju baš kako smo si mi to htjeli...

ONA - Očito ne dovoljno vremena.

JA - Ma daj, «vrijeme liječi sve» je dobra izreka, ali nemoj pretjerivati.

ONA - Dobro si rekao, «izreka». To je samo izreka, stari moj, a takve izreke su mi uvijek bila glupost, a pogotovo sad mi to ne vrijedi previše.

JA - Hm... Želiš pričati o tome?

ONA - Samo ako imaš što pametno za reć'?

JA - Pa o toj temi baš i nemam... Mislim da je jako teško naći nekoga tko će reć' nešto pametno o toj temi. Zapravo, mislim da to uopće nije tema za pametne.

ONA - Hm, filozofe... Nego?

JA - Ne znam, tu glavnu ulogu imaju srce i duša, pamet baš ne.

ONA - Nije istina, bogme pametni u ljubavi prolaze bolje.

JA - Kako se uzme... Pa eto ti imaš i veliko srce i dobru dušu i pametna si, pa eto kako je završilo... A još dodaj popisu i jako lijepa.

ONA - Eh, diploma faksa jest pamet, uz naravno upornost i sreću, ali ne i pamet kakvu trebaš za ljubav. Uostalom, navedeni popis vrijedi i za tebe, pa ni ti nisi prošao najbolje...

JA - Da, ali to kako sam ja «prošao» nema nikakve veze s onim navedenim u popisu.

ONA - Znam... Ajd' mi pričaj o tome.

JA - Prvo ti meni pričaj svoju «priču».

ONA - Nisi kavalir.

JA - Kako nisam, kad dami dajem prednost.

ONA - Hm, ajd' dobro... Ne znam kako bih to opisala, ali tri i pol godine su dugo vrijeme i moraš se naviknuti na nekog, ma koliko ti on ne bio drag.

JA - Da, ali ti pričaš da ti on nedostaje, a to, dušo, nije baš samo dragost nego je to prije ljubav.

ONA - Ma ne, ne govorim ti to s tom namjerom, nego to više onako kao sebi govorim da sam glupača i da sam mogla nastaviti s njim, a ne napraviti tu glupost

JA - Zašto bi bila glupost iskreno reći nekome da ti je drag ali ga više ne voliš? To je najfer što si mogla, nisi ga zavljučila ni varala...

ONA - A što s onim što je učinio par noći kasnije? I to zbog mene, ja sam kriva. JA - A ti si znači u bedu zbog toga jer se osjećaš krivom, a ne zato jer se kaješ što si prekinula s njime?

ONA - Da, ja njega odavno nisam više baš voljela, a on je mene jako volio i znala sam da će mu biti teško to prihvatiti. Zato se osjećam krivom zbog onog što je učinio i jako me muči taj osjećaj. Nije lako biti voljen, a ne voljeti.

JA - Ma daj ne luduj, čovjek se napio i auto zabio u neku grabu. Slomio je ruku, par rebara, ima koju masnicu po tijelu i par šavova na čelu, ali je, hvala Bogu, živ i za par mjeseci te će rane zarasti. Život ide dalje, nać će drugu djevojku koja će ga voljeti i vjerojatno učiniti sretnijim, na kraju će ti još i biti zahvalan.

ONA - To ti mene tješiš?

JA - Ne, u ljubavi i uopće u životu moraš uvijek slušati svoje srce. Ako pritom želiš biti fer i dobra osoba, učini to najobzirnije i najnježnije što možeš, ali nikad nemoj prestati slušati svoje srce. To radi sebe same, ali i radi onih oko tebe... A uostalom, život je zajebana i u njemu se stalno događaju svakakva sranja, ti nastoji da ti ne budeš kuja i ne radiš sranja drugima, ali ne možeš ti odgovarati za to kako će ih drugi prihvatiti...

ONA - Joj, jesi poeta.

JA - He he, što ćeš kad neko mora i to...

ONA - Dobro ajd' sad ti meni pričaj što je to bilo s tobom?

JA - Eh, to ti je već malo duža priča...

ONA - Imam ja vremena, ne brini...

JA - Ah dobro... Ne znam ni ja, eto dogodilo se da ja ne znam što reć... Što ti o tome reći, ono full sam puno razmišljao i bio onako baš u bedu, ali nisam baš ništa smislio niti se osjećam išta bolje. Jako sam je volio i jako mi nedostaje, te ma koliko god si ponavljao da je postupila prema meni k'o prava kuja, ne mogu misliti o njoj da je loša osoba i da mi je bolje bez nje...

ONA - Stari, ja ti nikad nisam htjela ništa reći jer si bio stvarno jako zaljubljen u nju, ali ona nije djevojka koja zna cijeniti i čuvati tvoju ljubav. Doista mislim da ti je bolje bez nje i da zaslužuješ puno bolju osobu.

JA - To mi svi sad govore, od mojih roditelja pa dalje... Ali nitko mi ne može reći zašto. Davao sam joj sve što sam mogao, jako sam se trudio biti što bolja osoba radi nje, činio sam svakakve gluposti da joj pokažem da mi je stalo i da je volim... Stalno sam joj nosio cvijeće, kupovao poklončiće, vodio sam je svugdje, prva stvar ujutro i zadnja navečer bila mi je poslati joj poruku, ugradio sam 10 zvučnika u auto da joj glasno mogu puštati sentiše, pripremio romantičnu večeru na plaži... A ona mi je nakon svega hladnokrvno rekla da sam dosadan. Ja šutim i nikom ne govorim ništa, ali ne mogu ti opisati kako se osjećam izgubljenim i razočaranim u sebe.

ONA - Zašto čovječe? Ona treba biti razočarana u sebe jer nije znala voljeti, a ti trebaš biti razočaran u nju. Baš si nježan tip, to cure vole, znaš? JA - Da, ali hoću li opet biti ostavljen samo zbog toga jer sam dosadan...

ONA - Ma daj, ona je jednostavno glupača koja nije znala cijeniti ljubav... Tako ti to bude kad voliš, a nisi voljen.

JA - Hej, maloprije si rekla da je teško biti voljen, a ne voljeti, a sad kažeš da je teško voljeti, a ne biti voljen. Pa što je teže?

ONA - Oboje stari, oboje istodobno. Ne voljet i ne biti voljen je najteže.

JA - Hm, k'o je sad poeta?

Ljubav, ma kako god je mi definirali, što god o njoj mislili i kako god s njom postupali, jest jedinstven osjećaj u čovjekovom

životu. Kad postoji se radujemo, kad ne postoji patimo, neki manje-neki više. Pitanje je vrijedi li ljubav toga, odnosno vrijedi li ta radost rizika te tuge. Na to pitanje, dragi naši, odgovara svatko sam za sebe.

Bilo kako bilo, ma u kojem obliku, načinu i trajnosti, ona jest, treba i mora biti dio naših života.

... šest mjeseci kasnije

Slijedećih šest mjeseci Valentina i ja smo se neprestano družili. Postali smo gotovo nerazdvojni prijatelji. Znali bi po cijelo popodne provesti zajedno, ići u kino, šetati se po gradu, otići do plaže i gledati zalazak sunca ili jednostavno ostati kući, iznajmiti neki film iz video kluba i ispeći si hrpu kokica... Ma čak i onda kada smo morali zajedno učiti bilo bi nam zabavno! I onda kada bi navečer svatko otišao svojoj kući zatvorili bi se u svoje sobe, sjeli za svoje «kompove» i nastavili na chatu dopisivati do duboko u noć. Na kraju prije spavanja, ma koliko kasno ili rano bilo, slijedila je sms poruka na mobitelu, «lijepo mi spavaj anđele». Čim bih ujutro otvorio oči, na mobitelu me čekala nova sms poruka, «dobro jutro, mačak».

Bilo mi je tako lijepo družiti se s njom. Ona je definitivno najbolje što mi se u tom trenutku moglo dogoditi...

Tinin osmijeh me stalno iznova očaravao i činio da se doista osjećam i lijepim i romantičnim i duhovitim, zaboravljajući pritom potpuno na svoje probleme i nedostatke. Imala je predivni osmijeh koji me jednostavno ostavljao bez teksta i gotovo bez daha. Oduševljavala me ta njena vedrina i taj optimizam koji je «prštao» iz nje. S njom je sve bilo tako lagano za reći i osjećati, ma ne znam koliko tužan i koliko mi teško bilo, samo jedan pogled na one njene predivne duboke oči i trenutak dok vas vedri osmijeh najljepšeg anđela ne zavede i ništa mi više ne bi bilo teško da joj se ne bih nasmiješio. Tih šest mjeseci bio je početak najljepše bajke koju

sam ikada mogao sanjati, bio je to san iz kojeg se nikad ne bih htio probuditi i za koji sam osjećao da ću, ako mi se on ikad prekine, umrijeti od boli i tuge...

Ujedno, bio je to prvi san o kojem sam maštao od one večeri i prvi u kojem sam mogao vidjeti sebe u invalidskim kolicima, a da me to nije ni najmanje smetalo. Sasvim je jednostavno, dok sam bio s njom moj invaliditet mi više uopće nije bio važan...

Ono što me do tada neizmjerljivo mučilo i potpuno me sputavalo u mom životu i u svakom daljnjem optimističnom pogledu na svoju budućnost, gotovo je preko noći i pojavom te jedne osobe kraj mene, potpuno nestajalo...

Jedne lijepo večeri, baš kao u nekom romantičnom filmu, tijekom šetnje po gradu, nakon što smo u kinu pogledali film, onako sasvim instinktivno na kratko smo se poljubili... Nije da smo to nešto planirali, jednostavno se nekako spontano dogodilo samo od sebe... Ipak, bilo je tako «baš kao da se trebalo dogoditi».

- Valentina... - nakon poljupca, izgovorio sam njeno ime i pogledao je u oči. Ona je isprva ozbiljna gledala u mene i šutjela, a zatim se lagano nasmiješila.

- Ajme... - gledala me onako zagonetno. I dalje se jednako smirena smješkala.

- Da, ajme... - ja definitivno nisam bio smiren. Očekivao sam nekakvu njenu reakciju, nekakvo odbacivanje, ljutnju i sad me je

ova smirena reakcija baš jao zbunjivala - Oprosti Valentina, stvarno ne znam što mi je bilo... - htio sam izgledati onako kad se netko ispričava za nešto loše što je učinio i čak sam nagnjao glavu prema podu kako je ne bih gledao u oči, jer sam bio uvjeren da ću joj u očima primijetiti nekakvu odbijajuću reakciju. No ne, ona je jednako smirena stajala i smiješila se.

- Ma ne, ne kažem to zato...

- Nego? - nakratko sam podigao glavu kao pomalo ohrabren, no opet mi je bilo nevjerojatno neugodno pa sam ponovno spustio glavu i nastavio gledati u pod.

- Anele... - nježno mi je rukom podigla glavu i sad smo se gledali ravno u oči - Drago mi je da si me poljubio, nekako sam predosjećala da bi se ubrzo moglo dogoditi... - lice joj se pomalo uozbiljila, no onaj njen prelijepi smiješak je i dalje ostao tu.

- Ozbiljno? - raširio sam oči oduševljeno. Htio sam se vedro nasmijati, tako sam se i osjećao, no bojao sam se da mi takva reakcija ne bi ispala previše djetinjasta. Ponavljao sam si da moram ostati smiren, doslovno sam si u glavi ponavljao «Polako Anele, moraš biti «kul», nemoj sad ispast' budala».

- Znaš Anele, već neko vrijeme razmišljam kako bi bilo kad bi ti i ja... - sad me pogledala skroz ozbiljna - Sviđam li se ja tebi?

- Pa naravno Valentina, što misliš zašto se toliko volim družiti s tobom? Tina, nikad nisam upoznao takvu djevojku s kojom sam toliko otvoren da bih joj mogao reći sve svoje najveće gluposti, da me nasmijava i kad mi se najviše plače i kojoj toliko vjerujem da bih za nju i ruke stavio u vatru... - govorio sam i gledao je ravno u oči, imajući jednako ozbiljan izraz lica kao i ona.

- Znam da ti se sviđam kao prijateljica, ali pitam te u smislu da li bi

htio nešto više od prijateljstva sa mnom... - imala je tako nježan i dubok pogled, tužan i tako natopljen suzama kao da će svakog trenutka zaplakati.

- Tina, nikad nisam mogao zamisliti da postoji djevojka koja je istovremeno i prelijepa i tako pametna. Pored toga ti si predivna osoba, tako si osjećajna, nježna i draga. Što mi je kod tebe najbolje, imaš nevjerojatan smisao i kad se smiješiš čovjek jednostavno ostane bez daha... - dodirnuo sam joj ruku i primio dlan

- Sviđaš mi se Valentina, jako i više od ičeg bih htio imati nešto s tobom - završio sam i nastavio je gledati u oči i držati njen dlan u svom. Još par trenutaka i ona je mene šuteći gledala u oči.

- Anele, zašto mi nikad ništa nisi rekao? Ja sam stvarno dosta razmišljala o tome, ali ti si se uvijek doimao nekako nezainteresiran po toj temi pa nisam nikad ništa htjela niti govoriti o tome... - pogled joj se pomalo i razvedrio, ali su joj oči još ostale onako suzne kao da će svakog trenutka početi plakati.

- Pa... - ponovno sam spustio glavu prema podu ali ubrzo sam je ponovno podigao i nastavio je gledati u oči - Bojao sam se Tina, bilo me strah da me ne odbiješ pa ti nisam imao hrabrosti govoriti bilo što.

- Pa zašto bih te od... - zastala je i ponovno mi uspravila glavu koju sam bio spustio dok je govorila - Anele, svaka djevojka sanja da ima momka s kojim će moći razgovarati o ama baš svemu, koji je stalno šarmira i jako je romantičan, te je uvijek zna nasmijati... - oči su joj ponovno onako vedro zasjajale i vedar smiješak joj se vratio na lice - Znaš, ti si tražena roba i koja bi glupača, molim te lijepo, odbila takvog komada?!

- Valentina, sad... - htio sam reći da mi je sad neugodno, no valjda

sam od uzbuđenja ostao bez glasa. Dugo sam sanjao trenutak poput ovog...

- Ajme, Anele...

- Što?! - opet sam se totalno zbunio.

- Opet se crveniš! - široko se nasmijala.

Pogledao sam je, htjevši biti pomalo ozbiljan, no i moj osmijeh je «bio jači». Gledao sam je i kao da nisam mogao povjerovati da se ovo događa. Ona je samo mirno stajala, imala je predivan osmijeh...

Ponovno smo se poljubili.

Na kraju te večeri, kad smo otišli svatko svojoj kući i dok sam ležao u svom krevetu, razmišljao sam kako je večer bila jednostavno čarobna, sve se događalo tako spontano i iznenadno, no tako iskreno...

Onaj njen svjetlucavi pogled, oči natopljene suzama i maleni smiješak, trenuci su koji će mi zauvijek ostati duboko urezani u srce. Niti svim najljepšim riječima na ovom svijetu ne bih uspio objasniti kako se ugodno osjećam samo kad pomislim da joj je stalo do mene. Na licu mi se odmah pojavi osmijeh i gotovo da ništa nije toliko jako da ga izbriše s mog lica dok mislim na nju.

Bože, ne mogu vjerovati da takvo predivno stvorenje nešto osjeća prema meni...

Dopustiti si ponovno osjećati

Vječno je to pitanje što je to život i jako je teško biti uvjeren u ispravnost odgovora na naša pitanja koje su prave vrijednosti koje u životu trebamo imati i željeti...

Od trenutka našeg rođenja pa do naše smrti, okruženi smo emocijama onih koji nas vole, raduju se što smo došli u njihov život i tuguju što smo ih zauvijek napustili. Sve ono između je život...

A što su emocije? Pa one su odraz onog što u sebi osjećamo i mada ih neki samo skrivaju nešto dublje u sebi i ponekad ih se boje pokazati ih nam, ne znači da oni nemaju osjećaje ili nam ne daje pravo da ih povrijedimo, ne misleći na njihove osjećaje. Da je svaki osjećaj isti, naravno da nije i samo zato što neto ne osjeća jednakim intenzitetom kojim mi to činimo, ne znači i da su njegovi osjećaji išta manje bitniji od naših. Možda je stvar vrlo jednostavna, mogućnost da budemo povrijeđeni ako bi pokazali osjećaje tjera nas na ogroman strah i ako netko ne uspije odmah pobijediti taj strah, nikad ne znači da on nema osjećaje - on ih se boji pokazati.

Takva je stvar i s emocijama ljubavi. Voljeti nekog nije teško i lijep je osjećaj kad nekog volite i stalo vam je do njega, pa makar i da on ne zna za tu ljubav ili istom jačinom ne voli vas, no teško je biti zaljubljen i ne htjeti da drugi sazna za to, te si date priliku znati je li i on zaljubljen u vas. Ljubav je osjećaj prema mnogima koje volite, no biti zaljubljen je osjećaj koji imate prema

samo jednoj ili samo nekoliko osoba tijekom vaših života, pa nam je fer priznati taj osjećaj onoj osobi kojoj je namijenjen i pokazati joj sve svoje emocije.

Ako je život zajedništvo naših emocija, znači li to da imamo ispunjen život ako u srcu imam mnogo osjećaja? Voljeti, biti prijatelj, smijati se, veseliti, plakati, tugovati, biti povrijeđen, bojati se, ponekad riskirati i prepustiti im se...

Imaju li emocije nekog smisla u našim životima, ako se bojimo svojih osjećaja i negiramo ih?

... idućih godinu dana

Sljedećih godinu dana od te večeri prošlo je doista kao tek nekoliko predivnih trenutaka, koji bez kraja uvijek žive u mom srcu i potpuno ih sebično čuvam kao neopisivo blago za koje nisam ni znao da može postojati niti da može biti od tolike vrijednosti.

Jednostavno sam je obožavao. Volio sam sebe jer ona voli mene i volio sam svoj život jer ona je njegov dio. Ona je bila moja hrana i moja voda i njena ljubav je sve za što sam živio. Njen lik bio je jedino što sam vidio kada bih navečer sklopio oči i prvo na što sam pomislio ujutro, čim bih ih otvorio... Svaki svoj trenutak, svaku svoju misao i svaku svoju želju posvećivao sam njoj. Nadopunjavala me kao zora jutro, sunce dan, kiša oblak i sumrak noć, trebao je kao što biljka treba sunce, zemlja vodu i kao što svako mlado stvorenje treba svoju majku da mu podari život i uvede u njega. Uz Tinu sam se osjećao kao mladi ptič koji tek uči letjeti i ima divan osjećaj dok je visoko na nebu, no zna da ako se umori ili spotakne i njegov let se prekine, njegova majka će ga spremna dočekati, paziti da se ne povrijedi i vratiti u gnijezdo, gdje će ga njegovati dok god se ne oporavi i ne bude spreman ponovno poletjeti... Jedina razlika kod nas dvoje bila je ta što sam ja kraj nje uvijek visoko na nebu i ništa me ne može maknuti odozgo dok god smo mi zajedno.

Volio sam Valentinu više nego što sam ikada ikog volio i nikad nisam ni mogao vjerovati da se može tako jako voljeti. Mislim

da je ona «jedina za mene» i osjećam se spremnim za nju učiniti baš sve što bi od mene tražila... Zaboravio sam na sve svoje strahove i neopterećen sumnjom da se može ponoviti priča s Petrom ili da ja nisam dovoljno dobar za Valentinu, te se prepustio tom predivnom osjećaju zaljubljenosti zbog čega ovaj život i je tako lijep.

Bože, nakon svega što si mi učinio nikad nisam ni pomislio da ću se ikada više zaljubiti, a pogotovo ne da će to biti tako jako... Volim Valentinu više nego sebe, više nego ovaj glupi život i definitivno puno, puno više nego Tebe...

Najprije smo si uzeli par mjeseci za uživanje sami u sebi i međusobno si upoznavali navike, potrebe i osobine onog drugog, sve smo se više zaljubljujivali i duboko zavoljeli jedno drugo. Bilo nam je predivno zajedno, a dok smo bili razdvojeni vječno smo «ovisili» na telefonu, mobitelu i internetu. Stalno smo mislili jedno na drugo, a kada smo bili jedno uz drugo, mogli smo i cijelo popodne prešutjeti i gledati se, a osjećali bismo se tako ispunjenim kao da smo beskrajno dugo razgovarali. Bili smo tako otvoreni i iskreni, nije postojalo ništa što bi skrivali u sebi i to se sramili pokazati... Predivan je to osjećaj kad kraj sebe imaš nekoga i znaš da je dovoljan samo jedan pogled bez ikakvih riječi i ona savršeno razumije što joj želiš reći i kako se osjećaš...

Kako sam je sve više «zatvarao» u svoje srce, sve sam više bivao potpuno uvjeren da je ona «ona prava» za mene... Ujedno, polako sam se ponovno počeo bojati. Ovaj put strah je bio mnogo, mnogo veći nego prije, ovaj put sam se doista imao za što bojati...

Gotovo sve lijepo i drago mi u životu, nestalo je u nepovrat. Isto se dogodilo i s mojim snovima, neki su potpuno prekinuti, a od nekih sam s vremenom odustao jer sanjati ih i onda se probuditi i vidjeti da je to san koji se nikad više ne može ostvariti, bilo mi je prebolno i nalikovalo je kao «lupanje glavom u zid». San da me voli tako predivna djevojka bio je san koji se doista nisam više mogao usuditi sanjati, a kamoli ga živjeti...

Nisam si nikako mogao pomoći užasno se bojati trenutka kada ću se probuditi i opet shvatiti da se ni taj san neće nikada ostvariti...

Svaka i najljepša bajka uvijek ima svoj kraj. Bože, kakav će kraj imati ova moja bajka?

Valentina i ja smo se dogovorili kako je vrijeme da prestanemo s izolacijom i skrivanjem i kako trebamo «izaći» u svijet i ponosno svima reći koliko se volimo. Naivno smo mislili kako će biti dovoljno jednostavno reći da se ludo volimo i kako će svi biti sretni zbog nas...

Roditelji, naše obitelji, prijatelji, rođaci, susjedi, poznanici... Htjeli smo svima povikati kako se jako volimo i kako nam je prelijepo zajedno. Osjećali smo neopisivu sreću što smo našli jedno drugo i htjeli smo to ponosno pokazivati svima oko nas, mislimo smo da će i oni kada to vide, biti sretni zbog nas...

Pomalo je onako otužna situacija kad shvatite da dvoje mladih i zaljubljenih ljudi uvijek stvori nekakav svoj svijet u kojem je sve «ružičasto kao u bajci» i onda se taj svijet malo pomalo počne urušavati što ga mi više željeli «spojiti» s ovim vanjskim. Valentini i meni je to bilo čudno i u početku smo to dosta teško

prihvaćali. Jednostavno je to, mi smo se tako jako voljeli i htjeli smo da svi budu sretni zbog nas, a onda smo jako teško prihvaćali to da neki ljudi baš i nisu takvim kakvim smo mi to očekivali. A pak, nevjerojatno jako boli kad su takvi oni do kojih nam je stalo i od kojih smo najviše trebali da se raduju zbog naše sreće...

Moji roditelji se boje da ću biti jako povrijeđen jer bili su uvjereni da Valentina neće dugo ostati zaljubljena u mene.

Morao sam slušati kako se moram paziti da Valentina ne želi samo «dobrostojećeg» dečka i morao im objašnjavati kako vrijednosti ljubavi ne mogu biti zamijenjene niti izražene kroz materijalno bogatstvo, a kako ono treba pomoći čovjeku da ostvari određene želje u kojima misli da može pronaći sreću. Biti zaljubljen u nekog i da on bude zaljubljen u tebe, prava je sreća i jedino što čovjeka čini bogatim.

Valentinini tetak i tetka, razvedeni i u lošim odnosima, uspjeli su se i kod stava oko naše ljubavi posvađati.

Valentina je od svojih morala slušati kako nas dijele nemoguće razlike za premostiti ih, kako su govorili o tome kako smo različitih nacionalnosti i vjeroispovijesti, te objašnjavati im kako u ljubavi ništa nije nemoguće i kako samo činjenica nečije nacionalnosti i vjeroispovijesti, ne garantira da je on dobar čovjek ili da zaslužuje našu ljubav.

Naši prijatelji su komentirali kako naša veza nikad neće uspjeti, pa čak i oni s kojima smo bili jako dobri i oni nas nikad nisu

direktno pogledali u oči i otvoreno to rekli, nisu nam pokazivali kako su sretni zbog nas i pružali nam potporu...

Zašto? Zar je sve to stvarno samo zbog toga što se krećem u ovom hladnom komadu željeza? Zar su svi njihovi tugaljivi pogledi kada dok smo sretni široko nasmijanog lica i držeći se za ruke, govorili kako mladić u invalidskim kolicima i djevojka koja je lijepa i zdrava nisu jedno za drugo? Zar je moguće da su sva njihova odbijanja i neprihvatanja naše veze samo zbog toga?

Osjećao sam više nego ikada kako ljudi u meni vide samo mladića u invalidskim kolicima i uopće nije važno koliko dobra osoba ja bio, koliko pametan, romantičan, imao smisla za humor i bio zgodan, ja ću u njihovim očima uvijek biti samo «onaj u invalidskim kolicima»...

Zašto Bože, zašto su ljudi tako okrutni?

Dugo sam se pitao zašto su takvi... Trebam li što učiniti i ako da, što? Bogatstvo, nacionalnost, vjeroispovijest, nehotanje... Znam da bi najlakše bilo da su neke stvari drugačije jer mnogo bi toga bilo puno lakše i onda bi sve bilo kako bi svi to željeli... svi nešto žele bez obzira mogu li ili želim li' ja to i bez obzira što su sve te njihove želje potpuno nevažne za moju jedinu želju, da i ja samo budem sretan.

Jedino Valentina to ne želi, ona je jedina koja me stvarno voli ovakvog kakav jesam.

Pismo je li ispravno biti zaljubljen

Nedugo poslije večeri kada smo se poljubili i rekli si što osjećamo jedno za drugo, Valentina je poslala ovaj mail svojoj najboljoj prijateljici još iz djetinjstva, s kojom je ostala u kontaktu iako ih je rat i izbjeglištvo fizički razdvojilo i nekoliko godina nisu znale ni jesu li žive ni gdje su ... No Tina je uvijek govorila da pravo prijateljstvo ne poznaje granice niti predrasude, a mnogo je jače od vremenske prolaznosti i prostorne udaljenosti.

«Ajme, upoznala sam jednog jako dragog mladića koji mi se mnogo svidio kao osoba i odmah sam se s njim sprijateljila. Jako je zgodan momak, ono baš šarmantan tip kojeg su stvarno mnoge cure gledale kao neodoljivu priliku, no meni se prije svega svidio jer je uvijek potpuno iskren i otvoren prema meni. On je skroz osjećajan tip i izraziti emocije mu ne predstavlja ama baš nikakav problem. Tako je romantičan i nježan tip, znamo po cijele večeri gledati u zvijezde na nebu i beskonačno dugo razgovarati. Tako se predivno ponaša, uvijek mi priređuje slatka iznenađenja i čini da se osjećam jako posebnom djevojkom kojoj su mnoge druge djevojke zavidjele. U njegovim očima je tako neki oduševljavajući sjaj da sam mu mogla reći sve o kako se osjećam, čega se bojim i što bih od svog života željela, imajući potpuno povjerenje u njega i bez imalo straha da neće shvatiti ono što govorim. Ispričala sam mu svoje snove i polako dopuštala da ulazi u njega, sve dok nije postao moj jedini san. Polako sam se zaljubljujivala u njega, sve dok ga nisam ludo zavoljela i više od ovog svog života.

Dečko je druge vjere i znala sam da bi to mogao biti problem, ali zapravo me to previše nije ni interesiralo pa se nisam ni htjela raspitivati iako sam se intuitivno bojala da bi objavljivanje naše ljubavi moglo imati sve reakcije osim sretno reakcije na nevinu ljubav dvoje mladih ljudi, kojima sam zaljubljeni pogled govori da se iskreno vole i da im osim toga više ništa nije ni najmanje važno.

Baš to čega sam se i bojala se i dogodilo. I uza sve kritike i familije, mojeg tetka i tetke, te njegovih roditelja, kao i mnogobrojnih prijatelja i poznanika, čak i ljudi koji nas nisu uopće poznavali i nisu imali nikakvog razloga da bi se osjećali pozvanima išta govoriti o tome, a pogotovo ne tako zlonamjerno i pogrdno, moj mali je bio predivan. Sjeo je i otvoreno razgovarao sa mnom. Rekao mi je kako je on bošnjak po nacionalnosti i musliman po vjeroispovijesti, a kako ni ne zna koje sam ja nacionalnosti i katoličke vjeroispovijesti, ali kako nikako ne vidi problem u tome. On veoma voli i cijeni svoju nacionalnost i svoju vjeru, ali kako ga roditelji nikad nisu odgajali da mrzi one druge nacionalnosti, niti je ikad igdje u svojoj vjerskoj knjizi pročitao da treba ubiti onog tko vjeruje u nešto drugo. Rekao je da mu je netko ikad rekao da je to tako, da bih se odmah odrekao svoje nacionalnosti i vjere. Gotovo suznih očiju i drhtavog glasa mi je rekao da on ne vjeruje u zlo i da on nije rođen zato da bi mrzio. Upitao me mislim li i ja tako i jesam li spremna braniti svoj stav pred ljudima i Bogom. Tada mi je lagano pomilovao ruku i rekao kako je sada vrijeme da duboko razmislim o nama i donesem onu odluku zbog koje ću se sutra najmanje kajati.

U toj navali svakakvih komentara, najviše me povrijedilo

ponašanje onih od kojih sam to najmanje očekivala i čiju sam potporu najviše trebala. Mislila sam da me, ako ne nitko drugi, moji tetak i tetka podržati i poštovati moju odluku, no i tu sam se ponovno razočarala. Tetak je doslovno poludio vičući na mene da sam luda mala i da moji ćaća i mater nisu poginuli zato da bi se ja petljala s jednim od «onih» švalera koji su jučer pucali na njih. A tetka mi je, vidjevši me u suzama, rekla da mi je govorila da izađem vani i nađem prijatelje, jer zajednički suživot može funkcionirati samo na bazi prijateljstva i poznanstva, ali nikako ne na bazi ljubavi, Rekli su kako nam je ovaj rat to sasvim jasno pokazao i neka ne budem toliko glupa da to ne vidim.

Otišla sam u svoju sobu i u suzama jecajući rekla da niti on niti ja nismo pucali u nikog, mi nismo htjeli ovaj rat i mi nismo nikome ništa krivi. Ne razumijem kako netko može osuđivati ičiju ljubav...

Prijateljice moja draga, reci mi imam li ga pravo voljeti? Je li to u redu?

I eto sad ti još na kraju mogu reći da, iako vjerujem da si to već i sama shvatila, govorim o onom svom prijatelju šta ti već nekoliko godina pišem. Da, dečko je u invalidskim kolicima ali to je potpuno nebitno kad upoznaš kako je on draga osoba i kako ljubav kraj njega ima jedan potpuno kompletniji i ljepši značaj nego što sam to ikad prije doživjela...

Naivna ja, u sebi sam nekako mislila da ću morati objašnjavati svoju ljubav kad mi budu prebacivali to što za kretanje ne koristi noge i kako ću onda sva ponosna moći reći da on za kretanje koristi srce.

Jako ga volim...»

Završila je pismo sa suzama na licu i poslala mail moleći se Bogu da joj da snage ostati sigurna u ispravnost i nevinost svoje ljubavi prema meni.

... još mjesec dana kasnije

Znate ono kad vam netko nešto kategorički brani i mada se kao izgovorom služi onim «to je za naše dobro», pa eto vjerojatno biste ih saslušali i malo razmislili imaj li možda pravo buniti to, ali svaki put kad ih upita objašnjenje toga, «prodaju» vam svoja razmišljanja o životu i vjerovanju o ispravnosti ili pogrešnosti nekih naših poimanja životnih vrijednosti?

Obično se tada u nama javi neki tračak inata koji nas navodi prkošenju, ponekad čak i bez razmišljanja koliko će rezultati ili posljedice takvog našeg ponašanja biti ono što smo prvobitno htjeli... Valentina i ja si nismo htjeli «priuštiti» tako nezreo i bahato ponašanje, pa smo otvoreno razgovarali o stavovima ljudi koji su nam bitni, volimo ih i ne želimo ih namjerno povrijediti.

- Ajme Tina, ja stvarno ne znam kako ću... - pogledao sam dvoje mladih, zagrljenih i stisnutih jedno uz drugo, koji su prolazili pored nas - Ne znam kako objasniti da smo samo dvoje ljudi koji se vole i ništa nam nije važnije od ovog što osjećamo jedno za drugo... - pogledao je u oči i uzeo ruku, čiju hladnu kožu sam dodirivao svojim prstima - Kako ne mogu vidjeti da te volim više od svega i učinit ću sve da prihvate da smo zajedno - zagrlio sam je i naslonio glavu na njeno rame - Volim te Tina, nikad nikog nisam volio kao što volim tebe i molim te da mi vjeruješ da neću dopustiti da nas itko razdvoji.

- Anele, kad bih te pitala što osjećaš prema meni, ali bez da

spominješ ljubav riječju, nego stvarnim osjećajima, kako bi odgovorio? - upitala me tihim glasom, gotovo plačnim. -Znaš onaj osjećaj da ćeš nesebično uvijek voljeti koji roditelj ima kad prvi put ugleda svoje dijete? Onaj osjećaj neizmjerne zahvalnosti i veseli osmjech na licu kad siromašnom čovjeku koji kopa po kontejneru, daš komad kruha? Onaj osjećaj radosti i svemogućnosti koji osamnaestogodišnjak ima kad dobije ključeve od svog auta? - podigao sam glavu s njenog ramena, rukom joj odmaknuo šiške s čela i pogledao je u oči - Valentina, taj osjećaj da se ne prestajem diviti tvojoj ljepoti i kako ću te moći stalno voljeti, taj osjećaj zahvalnosti jer bez tebe sam polako umirao i taj osjećaj da uz tebe mogu sve i slijede mi najljepši trenutci u životu... Sve mi to značiš ti - približio sam usne na njene i sasvim tiho šapnuo da je volim. Poljubio sam je...

- Ja bih pobjegla... - šapnula je otvarajući oči.

- Ha? - lagano sam se nasmijao.

- 'Ajmo pobjeći zajedno - i ona se nasmiješila, imajući zamišljeni pogled u daljinu.

- Gdje bi pobjegli? Zašto? - uozbiljio sam se.

- Bilo gdje samo da budemo sami bez osuda svih oko nas i da nam stalno govore kako nam je najbolje, jer ja stvarno ne mogu više izdržati da su takvi prema nama i da se osjećam kao da me izdaju i namjerno nanose bol.

- Ne znam koliko bi nam to bilo pametno, Tina... - zastao sam gledajući tužan izraz na njenom licu i smišljao kako bih joj rekao da to ne bi mogli.

- Što je, ne bi išao sa mnom? - pogledala me u oči - Anele, ti si jako romantičan tip ali vidiš da ovo nije neki roman ili film, ako si

shvatio da to neće biti lako i ako se predomišljaš ili nisi siguran, bolje mi reci sad dok još treba reć' šta nam je učiniti - zašutjela je i gledala me jednako tužnim izrazom na licu.

- Sad bih ja kao taj romantičar trebao reći da bih s tobom išao i na kraj svijeta i znaš da bih, ali znaš da nema smisla bježat' od problema... - govorio sam ozbiljan i smirenog glasa, no nisam volio vidjeti tužan izraz na njenom licu.

- Što ćemo učiniti, ljubavi? - upitala je, uzdahnuvši i spustivši glavu na moje rame.

- Moramo razgovarati s njima - podigao sam ruku i prstima joj prolazio po kosi.

- A kako ćemo to, kad oni ne žele slušati... - rekla je to tako tužnog glasa, uzdahnuvši u znak beznadnosti.

- Ne znam Tina, bit' ćemo uporni i probati im objasniti kako ne trebamo niti njihov novac niti njihovu vjeru, trebamo samo njihovu ljubav i vidjeti da se vesele našoj sreći...

Naš razgovor nam je pomogao u pridobivanju potpore ljudi do kojih nam je jako stalo i našoj sreći bi uvijek nešto falilo kada se oni ne bi veselili s nama. Ja sam razgovarao s mojim roditeljima i uspio da shvate kako nijedna materijalna stvar nije vrijedna osjećaja i kako se strah od osjećaja nikad ne bi smio svoditi na strah od gubitka tih materijalnih stvari. Rekao sam im kako mi da izgubim ovaj osjećaj koji imam dok sam kraj Valentine, nijedno materijalno bogatstvo ne bi moglo nadoknaditi niti učiniti da se na bilo koji način osjetim bogatim čovjekom koji ima nešto vrijedno.

Valentina je svojima rekla kako je njena vjera u Boga samo njena, kako ne vjeruje u Njega radi drugih i kako ona prihvaća da će

sama snositi posljedice za svoje ponašanje, ma kakvo god bilo. Bog nije u nekoj vjerskoj kući, čovjeku koji je vodi ili bilo kojem drugom vjerniku, On je našem srcu i samo Njemu odgovaramo. Valentini tetak i tetka su shvatili kako oni nisu On i kako nemaju pravo govoriti što je Njemu u redu, a što nije.

Hvala Bogu da nam je pomogao biti strpljivi i uporni dokazati im kako voljeti nikad nije pogrešan izbor.

Jedino je On bitan

Imaju li drugi ljudi, mada su ne znam koliko mnogo pobožni i istinski vjernici u pravom smislu tih riječi, pravo suditi o našoj pobožnosti i odlučivati o jačini naše vjernosti Njemu? Mislim da nemaju, vjerujem da nemaju...

Naša vjera je zajedništvo emocija koji bi kroz učenja o iskrenosti, poštenju, dobroti, nepohlepnosti i suosjećanju, trebali nas učiti biti boljim ljudima koji znaju cijeniti osjećaje ljubavi, prijateljstva, odanosti, skrbi o nama najmilijim, te nedopuštajući svih loših ljudi i događaja da nas učine lošim ljudima. I onda se ja pitam zašto toliko negativnih emocija, zašto toliko osjećaja mržnje i iskvarjenih poriva, zašto imamo takva razmišljanja i ponašanja koja nas predstavljaju kao loše ljude. Ne znam tko nas je to učio i kako smo im to dopustili, no On nas tako ne uči i On ne želi da takva nevjerništva opravdamo vjerom u Njega.

Nedopustivo je ikome od nas činiti zla i onda ih opravdavati vjerom u Njega. On nas uvijek uči jedino dobru, a nanositi bol i patnju nikada ne može biti ono dobro kojem nas On strpljivo uči.

Nitko od nas ljudi nije Bog i ne bi se trebali ponašati kao da jesmo. Pa što si mi umišljamo, tko smo mi da se vjera opravdava nama ili da očekujemo da ljudi vjeruju kako im mi to odredimo? Nismo mi Bog... Svaki čovjek odgovara za svoja ponašanja i ima svoja razmišljanja. Kad dođe njegovo vrijeme, za to će «polagati

račune» Njemu. Ja za to ne snosim nikakvu krivnju, pa čak ni zato što vjerujem u Onog kime se on opravdava i zato me nitko ne bi trebao ni kriviti.

Uostalom, moja vjera je snažnija od onoga što drugi kažu ili čine i mnogo jača od onoga što drugi misle o njoj.

... jedino u Njega vjerujemo. Vjerujemo radi samih sebe, osjećamo Ga jedino u svojim dušama, slijepo slijedimo svojim srcima i samo je naša istinska vjernost bitna. To kako nas drugi gledaju uopće nije bitno, oni nisu Bog.

Jučer

Jučer popodne, nešto poslije ručka dok sam u svojoj sobi za kompjutorom pisao prijavu na natječaj za pripravništvo raspisan od jednog suda, na mobitel me nazvala Andrijana. Čudnim glasom, dosta tiho i usporeno upitala me da li znam što se dogodilo s Petrom. Odmah nakon što sam joj odgovorio da ne znam i da me baš i ne zanima ništa vezano za nju, Andrijana mi je rekla da je Petra jutros rodila sina s cerebralnom paralizom... Nakon nekoliko trenutaka onako sarkastično i htjevši zvučati kao nezainteresiran, odgovorio sam «... svatko dobije ono što zaslužuje»...

Kada smo završili razgovor, zagasio sam kompjutor i prebacio se na krevet. Uzeo sam daljinski upravljač glazbene linije i pustio lagane pjesme da sviraju dosta potihom. Legao sam i sklopio oči... Pred očima mi je prošlo Petrino lice, kako se smiješila onu večer na maturalnoj i kako je izgledala hladnokrvno dok mi je govorila kako ne može podnijeti da se krećem u invalidskim kolicima... Razmišljao sam kako sam joj pokvareno i oholo rekao da je dobila ono što je zaslužila...

Petra je imala šesnaest godina kad smo se upoznali. Bila je doista lijepa djevojka, najljepša u svom razredu. Išla je u istu školu kao ja i bila je najpopularnija cura u svom razredu. Ja sam bio jedan razred stariji od nje, vezu smo i započeli zato što smo oboje bili popularni u društvu i zgodni izgledom. Mislili smo probat' spojiti «dobro sa zabavom», probati kako će nam ići... Bili smo zajedno gotovo dvije godine. Super smo se razumijevali, zanimale

su nas i uživali smo u isti stvarima. Imali smo fenomenalan smisao za humor i uvijek nam je bilo važno ludo se zabavljati. Ipak, doista sam vjerovao da nam zabava nije jedino na pameti i da si značimo nešto više od toga, vjerovao sam da se volimo. Volio sam Petru i mislio da ona voli mene...

One večeri kada se dogodila prometna nesreća, zajedno s cijelim mojim životom i sve drugo se nepovratno promijenilo. Moje mogućnosti, mišljenja, vjerovanja, nadanja, odnosi s ljudima uz mene i oko mene... Ujedno, promijenila se i Petra. Promijenila se njena ljubav prema meni, njena mišljenja o meni, vjerovanja u mene. Zašto? Nije li i vama glupo da tako lako, u jednoj sasvim kratkoj sekundi, ovaj naš život bude promjenjiv? Mi se bojimo tih promjena? Zašto, nije li to previše naivno od nas? Postoji li u ovom životu išta tako stalno i nepromjenjivo da mi sa sigurnošću možemo vjerovati da će to cijeli život ostati takvim i da se mi možemo uvijek pouzdati da će to uvijek biti jednako bez obzira na što bi se sve i koliko bi se to mi mogli promijeniti? Petri je užasno bilo samo zamisliti nekog u invalidskim kolicima. Naš način života i surovo društvo pred nas nameće naivne zahtjeve koji su često nalik igri «tko brži, tko bolji, njegova djevojka». To bi bilo fer da su nam pravila poštena, no eto od djetinjstva i mladosti shvaćamo da to baš i nije tako. Takve situacije za sobom povlače pitanja tipa «Gdje će se izlaziti?», «Gdje i kako živjeti?», «Gdje se zaposliti i koliko zarađivati?» i slična tome. Kad takva pitanja primijenimo na život ili na život sa osobom s invaliditetom, posebno onoj u invalidskim kolicima, dolazite do velikih problema i nemogućnosti. Bilo to zbog neadekvatnog prijevoza, arhitektonsko-građevinske neprilagođenosti ili barijera koje si ljudi uporno «vrte» po glavama,

takve situacije stvaraju predrasude kojima se jako teško oduprijeti i rijetki su oni koji to uspijevaju...

Od te večeri Petri više nije bilo važno da li sam ja zabavan dečko koji zna nasmijati, što sam bio romantičan i uvijek tako pazio da se uz mene osjeća baš kao prava princeza, što ne lažem i nikad joj nisam nešto obećao pa je iznevjerio, što sam uvijek nježan prema njoj i što je doista jako volim... Bilo joj je važno samo to da sam u invalidskim kolicima, jedino je to vidjela...

Gotovo tri mjeseca nakon prometne nesreće, nakon dva mjeseca u bolnici i mjesec dana u toplicama, došao sam doma na vikend. Petru sam tih mjeseci samo par puta čuo preko mobitela, nisam je vidio ni jednom od one večeri. Pričali su mi da je u šoku, da se zatvorila i povukla u sebe, čak i kako je otputovala negdje kako bi se odmorila od svega što se dogodilo... Isprva sam vjerovao da je to razlog zašto mi se ne javlja i nismo se vidjeli. Kasnije sam pomalo počeo sumnjati. Kada me tog vikenda nazvala, potvrdila je moje sumnje. Tužnim glasom rekla je da ona nije kriva i da ne može snositi posljedice...

Bože, ako ja i jesam sam bio kriv za ovo i ti nisi mogao učiniti ništa, zašto si dopustio da baš sam moram prolaziti kroz sve?

Kada je Valentina navečer došla do mene odmah mi je po licu primijetila da nešto nije u redu i da me nešto muči. Ispričao sam joj što mi je Andrijana danas rekla i upitao je što da napravim. Odmah mi je rekla da vjeruje da ja znam što trebam napraviti. Kada sam je zbunjenim izrazom lica upitao «Ma što?!», pogledala me

ravno u oči, rekla «... ono što ti tvoje veliko srce, ljubavi, kaže»... i nasmiješila mi se. Moj najdraži, najljepši anđeo... Odmah sam znao što trebam učiniti. Nazvao sam Andrijanu i zamolio je da mi od nekog nabavi Petrin broj mobitela. Par minuta poslije Andrijana mi je javila njen broj. Uzeo sam mobitel u ruku i polako otipkao broj. Još jednom sam pogledao Tinu, imala je doista najljepši osmijeh, kakvo nijedno stvorenje na ovom svijetu ne može imati. Pritisnuo sam tipku za poziv i prislonio mobitel na uho...

Nakon što je nešto duže zvonilo, javio se tih i uplakan ženski glas. Bila je to Petra, samo joj se glas potpuno promijenio u ovih pet i pol godina kako se nismo čuli. Bila je sva zatečena i zbunjena kad je shvatila da razgovara sa mnom. Upitao sam je kako je, na što je ona odmah briznula u jak plač i jecajući mi glasno govorila kako joj je strašno žao što me ostavila kada sam je najviše trebao, kako joj je žao što me povrijedila i kako joj je ovo sad Božja kazna za ono što mi je učinila... Rekao sam joj kako me nije ostavila samog jer sam kraj sebe imao dovoljno ljudi koje sam u tom trenutku trebao i mogao ih pustiti do sebe, kako me nije ona povrijedila nego suočavanje s istinom da će mi ta jedna večer sada promijeniti cijeli život i kako si definitivno ne bi smjela govoriti da je njeno dijete Božja kazna jer dijete je uvijek Njegov dar, samo će joj trebati vremena i snage da to prihvati, razumije i cijeni...

Jesam li i ja sam u to vjerovao? Ne znam... Nakon one večeri sve u što sam prije vjerovao i mislio da je to ono ispravno, nestalo je i nepovratno se promijenilo. «Sranja se događaju» i život ide dalje, to svakako. Ostaje nam pitanje «Ide li on bolje ili lošije,

ili možda jednako kao i prije?» Za bolje ili lošije ne znam, ali sa sigurnošću mogu reći da nikako ne i nikad jednako kao i prije.

Mi ljudi baš i ne volimo prevelike promijene, ne volimo nejednakosti, zar ne? Pitam se zašto, pa meni se baš čini da su nama te nejednakosti toliko privlačne da uvijek previše «zapinjemo» za njih? Pitam opet, «Zašto?» Zašto svi moramo biti jednaki, zašto ne možemo biti drugačiji?

Znate što ja mislim? Ja mislim da mi to baš i ne volimo zato što se bojimo, mislim da se bojimo drugačijih ljudi. A znate zašto se bojimo? Zato što nam je to nepoznato, mi se pomalo bojimo svega što nam je nepoznato. Ako je tako, ako ne volimo drugačije ljude jer ih se bojimo zato što su nam nepoznati, pa nije li onda najjednostavnije i najlogičnije upoznati ih? Upoznati ih i onda nema nepoznavanja, nema straha, nema neljubavi...

Vjerujem da će Petra nakon nekog vremena i nakon što se prvotne emocije «utišaju», biti sretna što ima predivno malo stvorenje koje joj se nevino smiješka. Dobila je dijete, postala je majkom, bolest njenog djeteta samo je manji njegov dio, nikako sve što ono jest.

Život dolazi sve zajedno u paketu...

Beskonačna potraga za odgovorima

Toliko je pitanja na koja si uporno tijekom cijelog života na njih tražimo odgovore, a koliko god to depresivno bilo, na njih odgovora nema. Kakva su pitanja, ovisi o našem srcu. Pitanje je, prije svega, trebamo li znati?

Trebati i željeti nije isto, kao ni moći i morati. Kad sve ujediniamo, dodemo do onog - što se hoće, to se i može. Hajmo to ovako, nije da hoću pogriješiti, ali to često mogu. S druge strane hoću ispraviti sve svoje pogreške, no neke ipak ne mogu. Je li to u redu, ili ispravljamo pogrešku već i samim time što znamo da smo je učinili, pa makar i nenamjerno? Sad slijede pitanja kao, npr. što ako uopće ne znamo da smo učinili neku pogrešku? I eto odgovora na ono gornje pitanje da li trebamo znati...

Nekim ljudima je lakše neznati i zatvarati oči pred onim što je istina. No opet pitanje, prije svega, želimo li uvijek istinu i jesmo li spremni na nju? Ajd' da nastavimo s ovom pričom kad nam se desi da zajebeo neke stvari i takvu pogrešku nije nikako moguće ispraviti. Pa eto, valjda nas u svakoj kulturi i svakoj religiji uče kako je griješiti ljudski, no kako je velik čovjek i dobar vjernik onaj koji zna da je ljudski i opraštati - nije bitno jesi li uspio, bitno je da si bar pokušao i dao sve odgovore. A sad ja tu pitam kako ćemo znati oprostiti ako ne znamo da je ovaj pokušao i ako nismo svjesni da on to ne može. I eto odgovora na ovo pitanje želimo li uvijek znati istinu i jesmo li je spremni čuti...

I na kraju, ako trebamo znati odgovore na sva pitanja, trebamo ih znati, želimo istinu i spremni smo za nju, zadnje pitanje

je, jesmo li sposobni prihvatiti je? To je opet vezano uz ovu pogrešku i njeno opraštanje. Jebi ga, al' čovjek je pogriješio. Nije htio, nije znao da griješi kada je to činio, sada je svjestan da to nije bilo uredu i jako se kaje zbog toga, ali nema mogućnosti da sad vrati vrijeme i promijeni to. Pa jebemu ljudi, ponašajmo se kao pripadnici kulturnog društva i pobožni vjernici - budimo spremni prihvatiti da se jadan čovjek trudi ispraviti tu svoju pogrešku i dovoljno dostojni oprostiti mu. I pogledajte čuda, eto nam odgovora i na naše posljednje pitanje, jesmo li sposobni prihvatiti da je istina ipak malo kompliciranija, ali otvorenosću ljudskog srca ona se može pojednostavniti...

Kad odgovorimo na ona pitanja koja trebamo postaviti sebi samima, onda i tek onda smo spremni krenuti u potragu za odgovorima na sva ona uzaludna pitanja koja nas očekuju u životu.

I tek kad sredimo svoja razmišljanja o pitanjima na koja si moramo odgovoriti, spremni smo započeti s postavljanjem svih onih pitanja o životu, na koja ćemo tražiti odgovor tijekom svega što kroz njega proživljavamo. Koga ćemo pitati, od koga dobivati odgovore i koliko vjerovati u njihovu ispravnost, ostaje jedino i uvijek samo na nama i kako će ih naše srce prihvaćati.

Savjet je da ipak ne postavljamo previše pitanja, jer uz uzaludnu agoniju iščekivanja, možda jednom shvatimo da su neka pitanja dovoljni odgovori takvi kakvi jesu i da je neke odgovore mnogo lakše pronaći kada si pitanja na njih ne postavljamo unaprijed.

Moramo se pomiriti da nemaju sva naša pitanja odgovore.

Sinoć

Nakon što sam završio razgovor s Petrom, spustio sam glavu na Tinino krio i šutio. Ona kao da me potpuno razumjela bez ijedne izgovorene riječi... Nježno me dragala po kosi i bez da me išta pita, čekala da budem spreman govoriti... Desetak minuta tišine i njenog nježnog provlačenja ruke po mojoj kosi i bio sam siguran da su one moje riječi što sam maloprije rekao Petri, istina...

Kada je Valentina navečer otišla kući i ja ostao sam u sobi, ponovno sam legao na krevet i opet si pustio onako laganu skladbu. Iz komode pokraj kreveta izvukao sam nekoliko albuma sa fotografijama iz mog djetinjstva pa do danas. Vadio sam fotografije jednu po jednu i gledao ih šuteći i imajući ozbiljno, «smrznuto» lice, samo povremeno nasmiješivši se na uspomene koje su su budile u meni... Gledao sam slike sebe kao malene bebe, proslava mog prvog rođendana, zajedno s dječicom iz vrtića, pa prvi dan u školi igre na školskom igralištu, izleti, prijatelji, druženja, zabavljanje i široki osmijesi na dječjim licima... «Kako je lijepo biti dijete, potpuno nevin i bezbrižan, život je tako lijep i u njemu je moguće sve što si požele, a svijet bez ikakvih problema i nemogućnosti koje on nehumanom nameće pred nas.» Zatim slike iz rane mladosti. Krenuli smo u srednju školu, izlasci van, veće društvo, više prijatelja, djevojke, putovanja, ludiranja...

«Lijepo je biti tako mlad i tek isprobavati život, a tako si siguran da imaš cijeli život pred sobom, da su ti sve mogućnosti otvorene i da ti nitko ne može ništa.» Tu su i slike od one večeri do

danas. Što da kažem? U početku samo suze, šok, nevjerica, ogromna bol, tjeskoba, ljutnja, strah, ogorčenje, nostalgija za onim što je nekad bilo, a više nije i nikad neće biti... Da «vrijeme liječi sve rane» u životu baš i nije neka utjeha, no možda tu i ima nešto istine. Tko zna, možda čovjek polako prihvati i pomiri se s tim, a možda mu iz dana u dan dosadi mučiti se mislima o nečem što ga užasno boli i ne može učiniti ništa da to promijeni. Barem ne na onakav način, na koji bi on to najradije htio...

I na kraju, tu su fotografije ovih godinu dana kako poznajem Tinu i ovih posljednjih šest mjeseci kako smo zajedno. Što više reći osim da mi je njeno prijateljstvo i ljubav promijenilo život, učinilo ga je toliko bojim i ispunjenijim da nikad ni prije one večeri nisam vjerovao da postoji takva osoba i da život može biti tako lijep. Konačno sam kraj sebe imao nekog s kim mogu potpuno iskreno podijeliti sve svoje misli, želje, nade i strahove. Ona me uvijek znala razveseliti i nasmijati. Vratila mi je osmijeh na lice...

Znate, ako usporedite te slike s onima od prije one večeri, osmijeh na mom licu je mnogo veći, mnogo značajniji i iskreniji. Ponovno se osjećam kao da ovom trenutku života nema kraja i sve su mi mogućnosti otvorene...

Kad ovako razmišljam o životu, sve mi se u njemu čini tako prolazno i često nam se događa da bez ikakvog osjećaja žaljenja ili krivnje gledamo kako on neprimjetno prolazi pokraj nas. Zašto mi to činimo? Zar lakovjerno mislimo kako imamo vremena i što nam je tek jedan dan uzaludno proveden, ili pak vjerujemo kako smo sami krojači svoje sudbine i ako je jedino naš život ono o čemu samo mi odlučujemo i da je samo naša stvar to što mi činimo s njime i kako

živimo? Zar je moguće da mi stvarno još uvijek nismo shvatili da imamo samo jedan život i bez obzira što nam se sve u njemu događalo, moramo ga živjeti jer tu nemamo izbora? «Hm, ma imamo mi i tu izbor, naravno, no o tom izboru ja doista ne želim ni razmišljati...»

A kad pak razmišljamo o tome što smo od života učinili što imamo i što od njega želimo, uvijek težimo vrijednostima koje su ipak stalnije i postojanije od nekih beznačajnih i prolaznih stvari. Bili mi materijalno bogati ili siromašni, svi bi mi trebali znati da «nije zlato sve što sja» i da se «novcem ne može kupiti sreća». Vrijednosti su u ljubavi, sreći i prijateljstvu...

«A zdravlje?», pitate? Zdravlje nije vrijednost. Vrijednost je nešto na čemu se moramo jako truditi i brinuti o njemu. Sve to stoji i za zdravlje, naravno, no ono je najprije Božji dar i ako nam nema tog dara uzaludan nam je sav trud i briga...

Ja sam svoj Božji dar našao u Valentini, a ona sve vrijednosti u meni.

Bojim se da ću ostati sam

Svatko ima neki svoj strah i koliko god se mi pretvarali neustrašivim i hrabrim, ne vjerujem da postoji itko na ovom svijetu tko nema nešto čega se u svom životu najviše plaši...

Od djetinjstva, odrastanja u malene ljude koji svakog dana upoznaju nešto novo, pa do puberteta, adolescencije i ostatka naše mladosti, nekako nam način današnjeg razmišljanja i odgoja koji nas pripremaju na surovu realnost okrutnog života, te ubrzan tempo života i prešutnog pravila «tko brži, njegova djevojka», nameće nam nekakvu predrasudu da «strah je za slabiće». Kada je riječ o dječjem strahu od mraka ili od bezazlenih paučica, možda to i «stoji», ali kako se sve ranije u djetinjstvu susrećemo s nekim visokomoralnim pitanjima, slijedom tako naivnog učenja, nagomilavamo dvojbe koje će kasnije negativno utjecati na razvoj naše osobnosti. Pa nije ništa loše imati neke strahove. Još gore čini, o ako ne znamo pokazati taj svoj strah i barem s najmiliji, razgovarati o njemu, nego ga držimo zatvorenim duboko u sebi....

Ja se užasno plašim da bih mogao ostati sam. Mislim da bih sve, ali ama baš sve, mogao podnijeti i prihvatiti, ali samoća je nešto najgore što se u ovom životu može dogoditi i najteža je ta okrutna činjenica da kraj sebe nemaš nikoga. Kada bi si priznali svoj strah, barem kada se radi o strahu da ne izgubimo nešto to imamo, možda bi bili svjesniji vrijednosti koju imamo i mnogo je bolje cijenili, pa možda i lakše uspijevali sačuvati je.

Možda bi i prihvatili kako je bojati se izgubiti samo dokaz da je ponekad vrijedno osjetiti malo straha. To je sastavni dio života...

Iako je istina ono da čovjek ni ne zna što sve može podnijeti dok mu se ne dogodi da to mora prihvatiti, ja doista ne vjerujem da bih ja mogao podnijeti da ostanem sam.

Jutros

1. scena; on uzima mobitel, tipka broj i stavlja ga na uho.
Cura s druge strane linije se ne vidi nego se samo čuje...

2. scena: on dolazi, a ona već sjedi za nekim stolom u kaficu i gleda ga ljuto...

ON - Ajme, kako si ti nevjerojatno lijepa jutros! - *rekao sam dok sam prilazio stolu i «parkirao se»* - Još samo da se vidi onaj tvoj slatki mali osmješčić... - *nasmijao sam se i lagano uzdahnuo.*

ONA - Čuj ti mali, oćeš ti fakat da te ja tu sad dobro izlemam?

ON - Nemoj ti sad tu prijetit jadnom malom slabašnom invalidu, znaš da sam ja nježno i plašljivo biće! - *onako kao zajebancija.*

ONA - Jma ja ću tebe nježno priklat!

ON - Vidiš ti što su današnje emancipirane žene, feministice jedne, toliko ste samostalnice da vam se jadni muški boje komplimentirat kako sladak osmješčić imate...

ONA - Ma da? Joj ako ti se ja slatko nasmijem, jao si ga tebi! - *smije se* - Koji ti je sad da me tako rano budiš? Pa sinoć sam štrebala radno pravo do 2...

ON - Znaš, ja da imam tako lijepo lice nikad ne bih bio namršten, pa znaš da ćeš zato dobit' bore i to, pa kako ćeš se onda udat' i kome ću ja bit' kum na svadbi? - *nastavio sam nasmiješeno govoriti.*

ONA - Ma daj molim te, ne seruckaj tu - *nasmijala se* - Šta je bilo? Šta trebaš?

ON - Trebam ići u kupovinu - *odgovorio sam brzo, imajući baš onako smrznut, hladnokrvan izraz lica.*

ONA - Moraš ići u kupnju u 7 sati ujutro? - *zbunjeno me pogledala.*

ONA - Aha... - *tihim glasom sam odgovorio i u isto vrijeme klimnuo glavom.*

ONA - Ti si mene zvao u 6 ujutro jer trebaš ići u kupnju?! - *ponovno je vratila onaj namrgođeni izraz na svoje lice.*

ON - Ah, prijatečji si pomagaju u potrebi!

ONA - Jebote, kako fenomenalno originalno, seronjo! - *pogleda ga onako kao šta pogledaš bebača ad nešto zajebe* - A dobro, ali šta ću ti onda molim te, ja?

ON - Treba mi moralna potpora - *odgovarao sam jednako smiren i ozbiljan.*

ONA - Treba ti moralna potpora da ideš u kupovinu?! - *po izrazu njenog lica bez ikakvih problema moglo se vidjeti da je sad skroz zbunjena.*

ON - Aha... - *ponovno sam kimnuo glavom.*

ONA - Ti to mene zajebavaš? - *kao da je htjela zvučati ljuta, ali nikako nije moga sakriti zbunjenost u glasu.*

ON - Ne, Bože sačuvaj...

ONA - A jebote čovječe, pa šta ti to tako jako moraš kupiti ovako rano ujutro i da trebaš moralnu potporu?

ON - Prsten - *nastavio sam biti smiren i ozbiljan.*

ONA - Prsten za koga? Zašto?

ON - Za Valentinu. Zaprošit ću je...

Neko vrijeme Andrijana je šutjela i gledala me ravno u oči, čak je i popila gutljaj svoje kave, podižući i spuštajući šalicu, ali jednako gledajući u mene i ne skidajući pogled s mojih očiju.

ONA - Ponavljam otkud, kako?

ON - Ma neki dan sam gledao neki film pa ima jedna scena ono naveče kraj mora frajer prosi neku curu - *zajebava se*.

ONA - je ti to sereš*?

ON - ne, to sam sasvim ozbiljan.

ONA - otkud sad odjednom to? jeste li ikad pričali nešto o tome?

ON - nismo nikad baš razgovarali o nekakvim zarukama ili o zajedničkom životu, ali za neke razgovore riječi nisu potrebne, dovoljan je samo pogled u njene oči i sve znaš.

ONA - Znači, ti to ono ozbiljno...

ON - kako je to ono jedino što moje srce želi, a ako Valentina išta voli na meni onda je to što uvijek slušam svoje srce i nisam dopuštao da me bilo kakav strah spriječi u tome - *nakratko sam zašutio i gledao je u oči* - znaš, otkad sam se jučer čuo s Petrom, stalno kontam u glavi kako je najgora stvar koja se u životu može dogoditi je to da te napuste i ostave samog. Znaš ono, nema toga što čovjek nemože podnijeti dok ima nekog kraj sebe...

ONA - Da, ona je baš onako nježna, draga i osjećajna cura, ona je baš savršena cura za tebe.

On - da znam to i... ali nemoj mi sad opet reć da serem, ful sam ozbiljan... Jesam i ja savršen za nju, misliš da je ja mogu usrećiti?

ONA - Frende, sreća nije u savršenstvu, sreća je biti voljen.

ON - ... sreća nije biti savršen, sreća je biti voljen iako nisi savršen...

Bitno je jedino što srce govori

Postoji nekoliko vrlo značajnih mi misli, koje sam u ovih godina nakon svih boli, patnji i ogorčenja u svom životu, shvatio kao poante koje su ostale u mom srcu. One su da je život lijep koliko mu sami dopustimo da bude lijep, da smo u njemu sretni samo koliko želimo biti sretni i da nam je on dobar samo koliko se potrudimo ono loše učiniti manje lošim, a ono dobro učiniti jako dobrim. Sve je na nama samima...

Na pitanje koliko su te pouke iskrene, ne preostaje ništa do utješno si odgovoriti da sva pitanja nemaju odgovor, a i za ona koja ih imaju, najbolji odgovor pronaći ćemo duboko u svom srcu.

U ovom životu smo okruženi mnogim ljudima koji su svojim krvnim, prijateljskim ili samo odnosom poznanika, u našem prisutstvu i stoga su nam dijelom života. Neki puno više, a neki mnogo manje no sve je to sasvim normalno jer čovjek je društveno biće i ovaj naš svijet ima za potrebu da čovječanstvo bude malo više povezano i bolje cijeni zajedništvo. Na kraju krajeva, tu dolazi i ona priča kako se ljudi plaše samoće i kako smo svi valjda shvatili da «s prijateljem nikad nisi sam».

No ipak, naše srce vapi za onom jednom osobom s kojom bi taj strah od samoće doista bio opravdan, jer bez te osobe bili bi sami i ako je uz nas toliko mnogo ljudi. Ona će nam faliti, srce će je neumoljivo tražiti i tugovati za njom...

Mislim i da smo svi već shvatili da nam srce ponekad daje pogrešne odgovore, te da ponekad i ono zna raditi prave gluposti.

Rizik je to, svakako, a najgora posljedica je ostati povrijeđen s boli za koju niste spremni nositi je na svom srcu. I tada se ono slomi...

Joj, kako je imati nekog zatvorenog u srcu divno i kako je dopustiti si osjećati ljubav za nju lijepo. Osjećaj ponosa i sreće što smo dopustili svom srcu da ju zavoli i nismo se bojali poslušati ga kad nam je govorilo da se ne bojimo ljubavi... Gotovo uvijek neočekivano i iznenadno, «kao grom iz vedra neba», osjećamo neopisivu prazninu i ogorčenje jer smo ostavljeni i povrijeđeni. I sad tako neutješno patimo i bijesni smo, ali ne na nju jer nju previše volimo i ona nikad ne bi mogla biti kriva, nego na to svoje srce jer zbog njega smo sad tako jadni...

I onda opet treba slušati srce i slijediti što ono govori. Kako, kad znamo da možemo čuti bol? Ne znam ljudi, znam samo da sunce grije jače poslije kiše i da se lice više smije nakon što je isplakalo sve što nas je tištilo. Vjerujem da je i sa srcem isto, uvijek se bolje radujemo sreći kada iza nas ostane žalosna tuga...

Zakleo sam se tog dana da si više nikad neću dati ni mogućnost da se ikad ponovno ovako osjećam, pa makar to značilo da više nikada neću nikog voljeti. Vjerujte da sam stvarno tako mislio i pridržavao se toga, ali jebem'mu kad je ovaj naš život tako svemoguć i skroz je nemoguće nešto isplanirati i vjerovati da će to uvijek biti tako. Pojavio se netko koga bih mogao voljeti...

I ako doista vjerujem u ono svoje da «ljubav nikad nije pogrešan izbor», onda nikako ne bih smio dopustiti da me neki krivi izbor od nekad prije, spriječi da svom srcu uskratim priliku ponovno voljeti.

Srce zna voljeti više i cijeliti tu ljubav jače, čak ako se nekad dogodilo da smo bili povrijeđeni neodgovorenom ljubavi i razočaranim u osjećaje.

Bitno je jedino slušati što nam srce govori...

Danas

Danas kad sam došao kući, legao sam na krevet u svojoj sobi i pred sobom gledao prsten koji sam jutros kupio, nazvao sam Valentinu na mobitel.

- Hej maleni! - javila se tako veselim glasom. Kako sam gledajući u onaj prsten, počeo razmišljati kako će se ona osjećati kad je «postavim pred zid», onako iskreno duboko u sebi i iza tog smiješka kakav sam si zamislio da će imati na licu, dok je budem molio da se uda za mene.

- Dobar ti dan, ljepoto moja... - oduševljen vedrinom njenog veselog glasa, odgovorio sam s tihim uzdahom pri kraju.

- Kako si mi? Si bio jutros? - nastavila je, upitavši me jednako veselog glasa.

- Ah?! Šta jesam bio jutros? - upitao sam je skroz zbunjenog glasa. Prepao sam se...

- Pa jutros kad sam te nazvala rekao si da si u gradu s Andrijanom i da ti ima nešto reći... - uozbiljila se.

- Ah to... Ma jesam, jesam! - kako sam nakratko osjetio strah, kao da me uhvatila kako činim nešto što ne bih smio, odgovorio sam s prizvukom olakšanja u glasu.

- Anele, je ti to meni nešto muljaš?! - sumnjičavo me upitala, imajući jako ozbiljan glas.

- Tina, je me voliš? - upitao sam je, utišanog i jako tihog glasa.

- Šta se događa, Anele?! - upitala je jednako sumnjičavog glasa, ali lagano se smiješeći kao da se šali.

- Ništa se ne događa Tina, samo nešto razmišljam o nama... Je ti meni vjeruješ? - nastavio sam s jednako ozbiljnim glasom.

- Nemoj me plašiti Anele, pa što ti je sad odjednom?! - upitala me to onim glasom kao kada unaprijed znaš da više nije riječ o nekoj zezanciji, no nekako se još uvijek nadaš da ćeš iznenada čuti veseli glas «Šala!».

- Tina, ajde mi reci je li tebi lijepo samnom? - zastao sam na par trenutaka, a i ona je bila zatečena mojim pitanjima pa smo nekoliko trenutaka slušali samo svoje disanje i pokoji uzdah - Tina, bojim se da meni nešto fali i da ćeš to jednom osjećati, osjećam to i ja svakog dana, ali ja nam to nikada neću moći dati... - nastavio sam jednako polaganim i tužnim glasom.

- Ma ti si skroz lud Anele, popizdio si od ranojutarnjeg buđenja! - ponovno se onako vedro nasmijala, kao kad mi se sva vesela javila na mobitel. Godilo mi je njeno veslo pitanje, ohrabrilo me...

- Nije to od ranojutarnjeg buđenja, to je od ljubavi prema tebi - rekao sam lagano se osmiješivši, iako mi je glas i dalje bio pomalo tužan i tih.

- Anele, znaš da nitko u ovom životu nema sve što mu fali, al' bitno je da ima ono što mu najviše treba - nakratko je zašutjela i nakon što se lagano nasmiješila rekla je kako je ljubavno što ona najviše treba od mene, a zna da meni ljubavi za nju nikad neće faliti.

Ponekad je o nekim trenutcima i mislima, lakše reći jednostavnije misli koje će brže doći do našeg srca i značit će nam mnogo više. Koliko je nešto tako jednostavno i stvarno. Ovisi jedino o tome koliko nam je potrebno zakomplicirati život, da bi shvatili nešto vrlo jednostavno... Da bi voljeli, moramo si dopustiti da

volimo nekog. Da bi bili voljeni, moramo dopustiti drugima da nas vole. Jedan čovjek, više njih ili svakog, potpuno je svejedno dok znamo da svi vole nekog i da svi zaslužuju biti voljeni od nekog. Tko je taj tko su usuđuje misliti da netko nema ili ne zaslužuje ljubav, pa čak i ako ne prema nama i ne od nas? Tko smije braniti nam ili uvjeravati nas da nismo sposobni voljeti?

Na kraju razgovora rekao sam joj kako je večeras izvodim van na večer koju nikada neće zaboraviti i kako imam veliko iznenađenje za nju. Tako se slatko nasmijala i nekoliko puta me riječima «Reci svojoj Tini..», nagovarala da joj kažem o čemu se radi. Zagonetno sam se nasmijao...Treba mnogo energije i hrabrosti, razmišljanja i postavljanja pitanja da čovjek shvati kako u životu imamo premalo prilika da budemo sretnici i strah da možemo biti nesretni, može biti nesretniji od svakog manjka sreće.

Ja neću dopustiti svojem strahu da budem sretan, da me učini nesretnim. Zaprošit ću je.

Svaka bajka ima završetak

Sjećate se one moje priče s početka kako svaki san ima kraj, te kako se jednom treba probuditi i shvatiti da je sve doista bilo samo još jedan lijepi san? Nažalost, uvijek to buđenje iz lijepih snova pretpostavlja povratak u našu stvarnost, koja nam često nije tako lijepa kakvu smo je snivali...

Ponekad se događa da se snovi ostvare i naša java postane čarobna bajka, ljepša nego što smo je ikada mogli sanjati. I sad pitanje, jebi ga kad se ono nameće samo od sebe: ako svi snovi jednom moraju imati kraj, moraju li bajke uvijek imati završetak?

Ajme, kako je to lijep osjećaj kad nam je nešto tako divno i krasno, život je nevjerojatno lijep i sve nam je moguće, te se nademo u trenutku nasmijani kao da smo poludili i pitajući se je li se to stvarno događa ili to samo snivamo. Znete onaj osjećaj da i ako sve to je san, snivate širom otvorenih očiju i vjerujete da takva bajka ne može nikad prestati? Zbog takvog osjećaja svaki san ima svoju stvarnost kroz onu javu koju živimo u svojim srcima - moj život je lijep kao bajka.

Čudno i baš naivno od nas, kako zaboravimo da i svaka bajka ima završetak i kako se ne bojimo da svaki završetak nije uvijek lijep. Ma zapravo nije važno je li lijep, ljepota je relativan pojam, važno da je sretan...

Bilo bi glupo reprizirati se s onom pričom kako sve

u životu ima svoj početak i svoj završetak, no tijekom svega što sam prošao, shvatio sam kako završetak ne mora uvijek značiti i kraj, te kako tek kad jedno «poglavlje» života završi, može započeti novo...

Zašto ne vjerujemo da su neki završeci lijepi i čarobni kao što je bio cijeli taj san, te da neke bajke završavaju s onim «... i živjeli su sretno do kraja svojih života»?

Večeras...

Valentina je, naravno, bila radoznala i ispitivala me cijelim putem do plaže, no ja se nisam dao smotati ma koliko mi dražesna bila dok me gledala onim svojim velikim okicama i predivnim osmijehom, nježno mi šapćući «... a reci svojoj Tinici»...

Izašli smo iz taksija na parkiralištu iznad plaže. Spustili smo se betoniranom stazom na praznu plažu i na sredini ugledali postavljen stol sa svijećama. Čim smo prišli stolu, odgurio sam se do njene stolice i, ne izvukavši je rukom, nego se naslonim kolicima sa strane i izguram je van.

- Izvolite lijepa gospođice! - pružio sam ruku pokazujući na izvučenu stolicu.

- Ajme, koji kavalir.. Ljubavi, jesam ti rekla da te volim? - sjela je na stolicu i nasmiješila se.

- Pa ono... Mislim da možda i jednom onako usput jesi, al' kako jedan moj prijatelj kaže «od viška nikad ne boli glava..». odgurio sam se do stolice sa suprotne strane stola, izvukao je rukom i ugurio se na njeno mjesto.

- «... osim ako u pitanju nisu vino ili knjige!» - gledala me onako veselo kao kad se samouvjereno hvalite kako znate nešto što drugi ne bi očekivali da znate.

- Vidiš, lijepa i pametna. Čime sam te ja zaslužio? - gledao sam je onako kao da sam zbunjen pa sad jedva očekujem njen odgovor. Nasmiješio sam se dok sam govorio.

- Pa vidiš, zapravo kad malo bolje razmislim, dobro ti je to pitanje!

- dok je izgovarala imala je tako dražestan izraz lica i onaj njen preslatki osmijeh koji «baca s nogu».

- Oho! Ispravka, lijepa, pametna i duhovita. Ono, ne znam što bi čovjek još mogao poželjeti... - i ja sam htio izgledati onako kao malo zamišljeno, ali osmijeh koji je prodirao na moje lice otkrivao je da nisam nimalo ozbiljan.

- Ne znam, možda poljubac? - rekla je, zašutivši i nepomično me gledala onim svojim dubokim pogledom, vragolasto se pritom smiješeći i izazivajući moju reakciju. Gotovo istodobno približili smo glave i poljubili se. Tijekom našeg poljubac ona se i dalje slatko smiješila...

Tada nam je prišao jedan moj prijatelj kojeg sam za tu večer angažirao da nam glumi konobara. Upitao nas je što želimo naručiti.

- Ja ću što i moja ljepotica - odmah sam ga pogledao, nasmijao se, a zatim smo obojica pogledali u nju.

- Siguran, Anele? Što znaš, možda ja naručim nešto što ti se neće svidjeti... - pogledala me, ponovno smiješeći se i jednakim radoznalim očekivanjem mog odgovora, odnosno prije nalik na moj komentar kojim ću je ponovno pokušati šarmirati, nego što bi to doista bio odgovor na konkretno pitanje...

- Nemoguće. Ljubavi, meni se ne može ne svidati nešto što je tebi lijepo - pokušavao sam zadržati ozbiljan izraz lica, neprestano gledajući u nju.

- Hm... Ovo je otmjeno mjesto, hoće biti bed ako naručim pizzu? - ponovno me pogledala kao da doista ima nekakvo pitanje na koje doista očekuje odgovor, a ne kao da se samo zeza.

- Ma neće ljubavi, pazit ću da ne zmažem kravatu i nema beda! - i

koliko god da sam htio izgledati ozbiljno, osmijeh mi se stalno otkrivao na licu.

- A ako ja jedem rukama, zmazat ću prste pa ti više neću bit' fina? - sad joj se vedar osmijeh još više proširio po licu.

- Ma to je u neku ruku i «okej» jer bolje da pizzu pojedem prije, a tebe ostavim za desert! Tina, ti si najfinija cura na svijetu i ništa to ne može promijenit - sad sam se i ja jednako vedro i široko nasmijao.

- Oh, dok se ja nisam sva rastopila, naručit ćemo dvije pizze - nakratko se uozbiljila i pogledala konobara.

On odgovori kako dvije pizze stižu, te upita što ćemo popiti dok čekamo.

- Sprite - odmah je odgovorila, ozbiljno gledajući u njega, a zatim se lagano nasmiješila, nešto kao da se ponosi što mu je odgovorila tako brzo.

- A gospodin će isto, pretpostavljam? - pogledao je mene i, upitavši me, nasmijao se.

- Naravno, ja ću isto što i moja dama! - odgovorio sam s jednakim osmijehom na licu, te mu skrivečki namignuvši jednim okom.

Konobar zapiše tražena pića u svoj blok i ode u mali šator postavljen desetak metara dalje od našeg stola.. Ubrzo se vrati nazad do stola noseći pjenušac u onoj limenoj posudi i na vrhu malu crnu kutijicu. Stavlja to na stol i kaže «Ovaj pjenušac je namijenjen najljepšem paru koji dođe u naš restoran, a ova kutijica za najljepšu mladu damu».

- Hvala... - gledala ga je cijelo vrijeme nasmiješena, a istovremeno i tako zbunjena.

Konobar je samo nakratko pogledao u nju i nasmijao se, ne

rekavši joj više ništa, te se okrenuo i vratio nazad.

- Što je ovo? Što im sad to znači? - okrenula je glavu prema meni i pogledala, sad onako totalno zbunjena i iznenađena.

- Čula si čovjeka, tražili su najljepši par i najljepšu mladu damu - govorio sam joj potpuno smirenog lica, a zapravo sam jedva skrivao osmijeh.

- Anel, što si sad smislio?! - sad me pogledala ona luckastim pogledom, kao kad pitate tko je učinio nešto što vas je razveselilo, a zapravo pretpostavljate- tko je to.

- Ne znam.. Ajd otvori pa ćeš vidjet što s tim... - i dalje sam nastojao ostati ozbiljan i smiren, ali ipak mi se lagan osmijeh sve više otkrivao na licu.

Uzela je kutijicu u ruke i pogledala je, te nakratko držala zatvorenu, a zatim je otvorila...

- Ajme... - brzo zatvori kutijicu, pa je ubrzo opet otvori - Ajme mila majčice moja... - ponovno zatvara kutijicu i šuteći me gleda u oči.

Nakon par trenutaka ponovno otvara kutijicu...

- Dragi moj Bože... - spušta dlan na stol i otvorenu kutijicu drži u njemu - Anele, pomози mi. Što je ovo? - sad je podigla pogled i gleda me ravno u oči. Izgleda tako zbunjena da je čak i probljedjela ali joj prekrasni smiješak ne silazi s lica.

- Prsten, ljubavi... - nastavio sam sa svojim smirenim izgledom, ali i ono malo ozbiljnosti na licu sve sam teže zadržavao.

- Kakav prsten? - upitala je jednako zbunjena, na tren gledajući u njega, na tren u mene.

- Zlatni, ljubavi, zlatni prsten... - više nisam mogao izdržati bez da se nasmijem, ta njena iskrena zbunjenost bila mi je jako simpatična.

- Ma znam to, ali kakav? - upitala je imajući onaj izraz na licu kao da želi reži «Ne zajebavaj!» ili barem «Ne pravi se pametan!»

- Zaručnički, ljubavi, to je zaručnički prsten - sad sam se ponovno uozbiljio.

- E to, to Anele! - digla je pogled i gledala me ravno u oči - Znaš li ti što ovo znači?

- Znam ljubavi... Znači da si zadnje na što pomislim kad navečer idem leći i prvo na što pomislim kad se ujutro probudim, znači da si jedina osoba koja me nasmijava i jedina osoba koju uvijek želim nasmijavati, znači da si najbolje što sam u ovom životu pronašao i da te nikad ne želim izgubiti. Valentina, kraj tebe se osjećam vrijednim života, nema toga što mi je u ovom životu važnije od tvoje ljubavi i dok me ti budeš voljela, ništa u njemu nije jače od mene. Želim te uvijek kraj sebe... Tina molim te, udaj se za mene? - dok sam govorio bio sam potpuno ozbiljan, a ona me tako pozorno gledala. Oči su joj bile natopljene suzama kao da će svakog trena zaplakati.

- Anele... - zašutjela je i par trenutaka me nepomično gledala, zatim ponovno pogledavši prsten - A moj faks? Tvoj probni staž? Ne bi li možda prvo trebali završiti s time? A naši roditelji? Past će u komu, skupa smo samo godinu dana, a naši znaju tek šest mjeseci... - govorila je izgledajući jednako zbunjeno i šokirano.

- Šest mjeseci, šest tjedana ili šest dana... Meni je trebalo i manje da shvatim kako želim provesti život s tobom... - nastavio sam jednako smiren i ozbiljan ali sam na licu zadržao tako lagan osmijeh kako bih barem malo razbio nervozu i njenu zbunjenost.

- Jesi siguran da želiš ovo? Mladi smo, cijeli život je pred nama, imamo vremena... - gledala me onako kao kad ne vjeruješ da se

nešto uistinu događa pa uzaludno postavljaš pitanja na koja već unaprijed znaš odgovore, no eto valjda s tim samo želimo dobiti malo na vremenu dok se stignemo potpuno osvijestiti stvarnosti toga.

- Siguran sam koliko i noć da će svanuti zora i koliko i kiša da će nakon nje zasjati sunce... Cijeli naš život je vrijeme između trenutaka koji vrijede cijeli naš život. Ti jesi cijeli moj život i ne želim provesti više ijedan trenutak bez tebe. Valentina, udaj se za mene? - dodirnuo sam njen dlan u kojem je držala kutijicu sa prstenom i gledao je u oči.

- Anele ljubavi, bojim se. Jako se bojim... - rekavši, zašutjela je i nekoliko suza joj je krenulo niz lice.

- Čega, ljubavi? - pitao sam je tišim glasom, onako kao da ju želim utješiti i smiriti.

- Ovoga Anele. Jako se bojim ovog tvog pitanja, bojim se reći ti svoj odgovor i da ću te onda razočarati... - gledala me pomalo tužnim pogledom, a niz njeno lice je teklo sve više suza.

- Ljubavi, jako će me rastužiti ako kažeš da se nećeš udati za mene, ali ako ti tvoje srce kaže tako mene nikad neće razočarati da slušaš svoje srce... - dok sam govorio, izvadio sam paketić s papirnatim maramicama iz džepa, izvukao jednu i obrisao njeno suzno lice.

- Ali moje srce kaže «Da»... Moje srce vrišti «Da, želim se udati za ovog čovjeka!»... - govorila je jednako tužnog lica, samo povremeno pokazujući malen osmeh.

- Čemu onda strah? Kako bih se je mogao razočarati što se najsavršenija djevojka na svijetu želi udati za mene? - nasmiješio sam se.

- Anele, ja ne znam uvijek reći prave riječi kao ti... ja nisam hrabra kao ti... nisam dobra prema ljudima kao ti, nemam previše povjerenja u njih... nemam toliko snage uvijek vidjeti dobru stranu svega lošeg u života... nisam jaka osoba, nisam optimistična.. nemam toliko vjere u Boga... Pa Anele, ja plačem kad gledamo neku romantičnu dramu... to ti je sad možda slatko, bojim se da će ti cmizdravka dosaditi, a ja te ne želim razočarati... - govorila je s jednako tužnim izrazom lica kao i prije, no ipak se u svjetlucavom pogledu njenih suzama natopljenih očiju, vidjela iskrenost u opravdanost njenog pitanja. Naravno, barem za nju...

- Ma briga me i za cmizdrenje i za slabosti i za mane... Ja nisam savršen i ne tražim savršenstvo od tebe, savršenstvo je u dvoje ljudi i jedino savršenstvo koje ja tražim i želim je ono u nama kad smo zajedno... - nasmijao sam se - Tina, ljubavi, molim te, udaj se za mene?

Nekoliko trenutaka me gledala, šuteći, s mirnim pogledom, a suze su joj ponovno počele teći niz lice... Odjednom je podigla glavu i široko se nasmijala...

- Hoću, udat ću se za tebe!

Uzeo sam prsten iz otvorene kutijice u njenom dlanu i stavio joj ga na prst. Poljubili smo se...

U samo trenutku promijenila je moj život i učinila me najsretnijim čovjekom na svijetu. Taj trenutak kada mi je rekla da, neću nikada zaboraviti i uvijek ću ga kao trenutak bez kraja ponavljati pred svojim očima... Ponovno sam osjećao kako je cijeli svijet moj i kako mi nitko ne može ništa... Predivan osjećaj!

Možda On i nije tako loš.

Trenutak bez kraja

Dva najpostavljanija pitanja u ovoj našoj priči su «Što je život?» i «Što je trenutak bez kraja?»

Što je život? Život je sve ono vrijeme koje provodimo između onih trenutaka koji nam vrijede više i od samih naših života i dok god nam srce kuca i misli «putuju», neprestano i bez kraja ponavljat ćemo te trenutke duboko u sebi.

Život je tek nekoliko trenutaka bez kraja. Sve ostalo nije važno.

Što je trenutak bez kraja? Trenutak bez kraja je svaki onaj trenutak za koji živimo i bez kojih ovaj naš život ne bi imao nikakav smisao. Trenutak bez kraja je prvi pogled majke svog djeteta, trenutak bez kraja je njegov prvi zagrljaj, svaki osmijeh drage nam osobe, prvi poljubac voljenoj nam osobi... I oni traju zauvijek, nikada im nema kraja.

Trenutak bez kraja u svačijem životu je različit i on je samo naš. Sve ostalo nije važno.

Trenutak bez kraja

Sunce jutrom izlazi i s večeri zalazi.

Oblaci na nebu danas, sutra vedro plavetnilo.

Znate li da od ružne glistine čahure

*nastane predivni leptir,
prekriven šarenilom najraznijih boja?*

«Poslije kiše uvijek dolazi sunce.»
«Osmijeh i suze dolaze zajedno u paru.»
«Između ljubavi i mržnje mala je razlika.»

*Prije mnogo godina majka me rodila,
plakala je, ne od bola već od radosti...*

*Smiješila se kad me prvi put ugledala
i od trenutka nestade sve boli...*

*Nedugo kasnije ja se nasmijah njoj
i želim da cijeli život zajedno smiješimo se...*

*I na kraju, danas se zajedno upitamo,
U gorkim suzama, da zašto sve to...*

*Nema odgovora,
Od onog odozgora nema.
A On nam se smiješi,
Na svako naše zašto, vjerujem...*

*I sve je to život mili moji.
Naša ljubav jedina vječna je.....*

Trenutak radosti, trenutak sreće,

trenutak bola, trenutak tuge...

Samo je naša ljubav, majko, uvijek,

i svaki tvoj osmijeh, svaki tvoj pogled,

svaki naš poljubac voljenoj osobi...

Sve ću to čuvati kao trenutke bez kraja

i sve će to živjeti dok živim ja...

I ja ću vam se zauvijek smiješiti.

To biti će naš trenutak bez kraja...

Noćas...

Poslije večere ponovno smo nazvali taksi da dođe po nas. Najprije smo odvezli Valentinu do njene kuće. Bila je sva vesela i znao sam da jedva čeka otići k svojoj tetki i reći joj novost. Malo nakon što sam pozdravio Valentinu, poljubivši je i s riječima «Laku noć moja buduća ženo» i nakon što je ona doslovno odjurila majci, i ja sam otišao svojoj kući. Moji su spavali, pa ušavši u kuću odmah sam se odgurao do svoje sobe. Ušao sam i prišao radnom stolu. Uzeo sam u ruke njenu sliku i gledao je s osmijehom na licu. Dodirnuo sam je prstima i povikao «Dragi Bože, ona će se udat' za mene! Hvala Ti, hvala, hvala! Onaj trenutak kad mi je rekla «Da», nikad Ti neću zaboraviti! Vječno ću Ti biti zahvalan! Hvala Ti, hvala, hvala!»...

U trenutku kraj kreveta se pojavio On.

- Kolika zahvalnost... - uz kraj kreveta s moje desne strane, stajao je stariji čovjek u sjajno bijelom odjelu, s bijelom bradicom i kratko ošišane sijede kose, te je onako ležerno komentirao, lagano se smiješeći.

- Ah? - okrenuo sam se i iznenađeno upitao nepoznatog čovjeka koji je stajao nasred moje sobe.

- Zahvalnost ti je dojmjljiva. Pogotovo ako se prisjetimo proklinjanja prošlih godina... - nastavio je bezbrižno komentirati i, tako smirenog lica, smiješiti se.

- Tko ste vi? - iznenađeno sam gledao u njega, a malo uokolo po sobi jer mi nije bilo jasno tko je on i kako se odjednom našao unutra.

- A reci, kako misliš iskazati svoju zahvalnost? - sad se naglo uozbiljio.

- Tko si ti čovječe? Kako si ušao? - sad sam već postao nervozan i povisio sam glas.

- Neće valjda sve ostati na rečenom u jednom trenutku, Anele? - on se uopće nije obazirao na moju zatečenost i zbunjenost pojavom nepoznatog čovjeka u mojoj sobi, već je i dalje nastavio postavljati svoja pitanja i pritom se bezbrižno smiješiti.

- Kako mi znate ime? - sad me totalno zbunilo to što mi je taj čovjek kojeg vidim prvi puta u životu, znao ime.

- Svašta ja znam... - nasmijao se nekako zagonetno, onako kao da me htio zateći tim odgovorom.

- Ma tko ste vi? - već me bio totalno zbunio, jednostavno su ta njegova pojava i njegov izgled bili tako čudni, da sam ostao skroz zatečen, a svako novo pitanje i njegov zagonetni odgovor sa smirenim smiješkom na izbornom licu, ostavljao me sve više zbunjenog.

- Ja sam onaj kojeg si cijeli život krivio, proklinjao me i govorio da sam te napustio... - sad se prestao smiješiti i gledao me sasvim ozbiljnim pogledom.

- Ali... - promrmljao sam i zbunjeno ga gledao.

- Ja sam onaj koji ti je dao da vidiš dugine boje, čuješ ptičji pjev, mirišeš cvijeće i osjećaš sunčeve zrake na svom licu... - govorio je nekako vedrim glasom, ali je imao tako smireno lice i neopisivo dubok pogled.

- Ali to je nemoguće... - i dalje sam ga gledao jednako zbunjenim pogledom i jednostavno nisam mogao vjerovati u to što čujem i što mi govori.

- A ti si me uporno pitao kakav sam ja to... - ponovno se nasmiješio i zastao, pogledavši me prodornim pogledom u oči.

- Vi ste...? - zaprepašteno sam ga gledao.

- Da Anele, ja sam On - rekao je to sasvim lagano i smireno.

- Ali to je nemoguće.. Kako? - i dalje sam imao jednako zaprepašten izraz na licu.

- Sinko, znaš da ja mogu sve... - sad se po prvi put onako široko nasmijao. Mislim da sam tek tada shvatio što se uistinu događa...

Par trenutaka smo šutjeli i gledali se.

- Što, nećeš me pozvati da sjednem? - ponovno se onako smireno nasmiješio.

- Naravno... - zbunjeno sam pokazao stolicu kraj stola) - Sjednite...

On sjedne i opet par trenutaka šuti i nepomično me gledajući dubokim pogledom...

- Jeste li vi doista moj Bog? - upitao sam ga sasvim ozbiljna izraza lica.

- Ja se više volim smatrati tvojim prijateljem - ponovno se lagano nasmiješio.

- Ali kako je ovo moguće? - imao sam jednako ozbiljan izraz lica ali sam još uvijek djelovao dosta zbunjeno.

- Želio si mi se zahvaliti pa sam to osobno došao čuti... - on je nastavo sa svojim smirenim odgovorima i onim laganim smiješkom na kraju.

- Je li ovo san? - ovo sam ga pitao kao jedno od onih pitanja na koje unaprijed znaš odgovor, ali eto pitaš jer tražiš nekakvu posljednju utjehu da ovo što se događa nije stvarnost.

- Ponekad je san više stvarniji nego ono što nam se dogodi u javi... - rekavši, ponovno se lagano nasmiješio.

Ponovno smo nakratko zašutjeli i gledali se. On kao da je znao da se pripremam pitati ga i kao da je čekao...

- Znaš, do prije nekih pola godine dao bih sve da sam te mogao vidjeti, malo popričati s tobom, pitati te nekoliko pitanja... - skupio sam hrabrosti i krenuo pitati Ga.

- Pitao bi me pitanja tipa «Zašto ja, zašto ovo?»... Ne možete to shvatiti pa se ja i ne trudim odgovoriti. A odgovore na neka pitanja i ne treba znati... Ali ipak, iako me nisi vidio ni čuo, ja sam uvijek tu - završio je ozbiljno me gledajući, bez onog svog uobičajenog smiješka na kraju.

- Zašto mi tek sad daješ do znanja da si tu? Zašto ne prije dok sam te tražio i jako trebao? - nastavio sam s pitanjem, dok mi se glasu osjetila lagana ljutnja.

- Ponavljam, ja sam uvijek bio tu, samo me ti nisi osjećao... Nisi imao dovoljno vjere u mene. Nisi vjerovao u moju ljubav - rekao je jednako ozbiljan i opet bez smiješka na kraju.

- Kako bih kad si me stalno bombardirao s lošim događajima? Ova bolest, sjedanje u inv. kolica, prijezir kod ljudi jer sam drugačiji, patnje moje obitelji, neprestani osjećaj da sam manje vrijedan... Gdje si u svemu bio ti? Kako da vjerujem u tebe kad si dopuštao da mi se događaju takve stvari? - bio sam uvjeren da ću Ga ovim pitanjem zateći i da neće znati što mi odgovoriti.

- Bio sam u suzama tvoje majke kojoj je ljubav prema njenom djetetu bila važnija od ičeg na svijetu, bio sam u zagrljajima tvog oca koji je uvijek podizao svoje voljeno dijete kad bi palo, bio sam u tvojim mnogobrojnim prijateljima kad bi uvijek bili uz svog voljenog prijatelja što god mu treba... i ti meni kažeš da ti nikad nisam pokazivao svoju ljubav... - lagano se nasmiješio.

Kao da mi je dao par trenutaka da se saberem i razmislim o njegovu odgovoru...

- Smeta me što me svi uvijek tražite u lošim trenucima svojih života, kad vam je teško. Jako je malo onih koji misle na mene kad se u životu dogodi nešto dobro, nešto lijepo i veselo - rekao je to pomalo tužnim glasom i tugaljivim pogledom.

- Ja sam te se sjetio kad sam proživio najbolji trenutak u svom životu - izgovarao sam to onako sramežljivo, pokajnički.

- Upravo na to mislim, bojim se da si se mene i sjetio samo na trenutak... - i dalje je zvučao tužan.

- Ne, sigurno ćeš biti u mojem srcu i mislima dok god ono kuca. Naravno, živjeći uz moju Tinicu i dok ne umrem uz nju - odgovarao sam nekako ponosan, potpuno siguran u ispravnost svog odgovora.

- Božju ljubav ne možeš vezati uz jednu osobu... - zastane na trenutak i uzme olovku sa stola - Vidiš ovu olovku? - Prepolovi je - Ona sad nije uništena, sada će ova dva kraja pisati još bolje i brže. Tako je i s ljubavlju, ona smrću ne prestaje...

Opet smo ponovno zašutjeli na par trenutaka i ponovno se gledali.

- Zašto mi to sad govoriš? - sumnjičavo sam ga upitao.

- Tako, želim da vidiš snagu ljubavi - odgovori je ne gledajući me u oči, vjerojatno po prvi put otkada razgovaramo.

- Da, ali zašto govoriš o smrti? - nastavio sam s pitanjem jednako sumnjičavo.

- Smrt je normalni dio života... - odgovorio je ozbiljan, bez smješka na kraju.

- Da, ali za puno puno godina... - lagano sam se nasmijao, al onako tužno.

- Puno, malo, zar je to važno ako si doživio onaj trenutak ljubavi veće od života... - sad se nasmiješio.
- Zašto mi to sd govoriš? Ima li to veze s Tinom? - opet sam sumnjičavo upitao.
- Ona te voli više od života... I da noćas umre njena ljubav ne bi prestala... - odgovorio je bez smiješka, ozbiljan.
- Molim te Bože, molim te nemoj dopustiti da joj se išta dogodi... - sad sam počeo osjećati suzu kako mi polagano klizi licem.
- Ništa se ti ne brini Anele, ti samo živi trenutke koji vrijede više od života. Onim vremenom između njih nemoj se zamarati... - opet je odgovorio sa smiješkom na kraju.
- Samo nemoj dopustit' da se Tini što loše dogodi... - zvučalo je to kao nekakav tužni vapaj za pomoći i Njegovom milošću.
- Ja ništa ne dopuštam ili ne nedopuštam. Za sve u svom životu moraš se potruditi sam.. ja samo pomažem onima koji žele i zaslužuju moju pomoć. I naravno, onima koji vjeruju... - odgovorio je potpuno smiren, bezbrižno se nasmiješivši na kraju...

Dobar je osjećaj znati

Neku noć kada sam razgovarao s Petrom i ležeći na krevetu, razmišljao kako je život bolno promjenjiv i kako su nezaustavljive te promjene u kojim se osjećamo tako ispraznim, samima i izgubljenima. I u svom našem životu, svemu što nas raduje i čini sretnim, te sve što nas čini žalosnim i nesretnim, jedino je bitno imati nekog kraj sebe, nekog tko nas voli i pazi na nas...

Sretan jer mi je život postao ispunjen osjećajima i ljudima za koje sam dugo vjerovao kako su oni uvijek dio neke lijepe bajke koja nikad ne može biti dijelom mogeg života. Ponosan jer sam se borio za tu sreću i negdje duboko u sebi vjerovao da i ja to mogu. Ispunjen osjećajima samopouzdanja, odvažnosti i hrabrosti jer sam sve dostojno izdržao i nisam dopustio da me strah od ponovnog povrjeđivanja spriječi u prilici da volim i budem voljen. Ruku na srce, još malo uplašen od pitanja što ako jednog jutra shvatim da ovaj predivan osjećaj u meni nije stvaran, barem ne i obostran. Još uvijek pod skrivenim tračkom onog razočarenja da možda ipak sve je moglo biti bolje, barem lakše, te sumnjičavog pitanja da što bi bilo kad bi bilo, koje ću vjerojatno zauvijek nositi duboko u svom srcu. I na kraju, osjećaj tuge zbog Petre i onih njenih riječi da je pogriješila i da sad plaća kaznu...

Nitko nije zaslužio biti sam. Petra me jako povrijedila, ali to da ona sad tuguje ne može ništa promijeniti i ne raduje me. Žao mi je zbog nje...

I onda me na mobitel nazove moja Valentinica, moja jedina ljubav i čuvši me svog tužnog i razdraženog, najnježnijeg glasa mi kaže; «Ljubavi, nema toga što je na ovom svijetu ljepše od tvog osmijeha i radosnije mi od tvog veselog pogleda. Ništa nije vrijedno suze na tvom tužnom licu i nitko nije dostojan tuge u tvom srcu. U životu je sve lakše kad imaš nekog kraj sebe, a ja ću uvijek biti tu za tebe. Volim te, nemoj to nikad zaboraviti.»

Kakav god naš život bio, što god nam sudbina donijela, smijali se mi ili plakali, sve je mnogo lakše kad znamo da je netko tu kraj nas i da nas nikad neće ostaviti same.

To je tako dobar osjećaj...

Sutra ujutro...

Probudilo me zvono mobitela. Zaspao sam za radnim stolom.

- Da? - podigao sam mobitel sa stola, pritisnuo plavu slušalicu na njemu i prislonio ga na uho.

- Anele, ne znam što bih rekla... - uznemirenim glasom, tako da nisam mogao prepoznati je li tužna ili je vesela odgovorila je Valentnina tetka.

- Ne? - šokirano sam upitao, sasvim tihim i smirenim glasom.

- Imala sam toliko planova za svoju Tinicu... - glas joj se potpuno rastužio i usporeno je govorila, tako da se na kraju čuo onako bolan, beznadni uzdisaj - ... a sad se sve to u jednom trenutku promijenilo...

- Pa što se dogodilo? - upitao sam je razočarano, tihim glasom i neopisivo tugaljivim izrazom na probljedjelom mi licu.

- Ludica se zaljubila i sve pada u drugi plan! - sad joj se odjednom ton pojačao i čuo joj se osmijeh.

- Molim? - upitao sam začuđen, jednako glasno.

- Nemoj ti meni sad «molim»! Na to ste trebali mislit prije nego što ste se išli zaručit! - govorila je kao da je ljuta, ono malo glasnije, ali joj se ipak u glasu čula radost i osmijeh - Anele, od srca čestitam. Znaš da smo svi imali neke strahove oko vas dvoje, ali dobar si mladić i drago mi je da je moja Tinica odabrala tebe.

- Ne smeta vam... - nakratko sam zastao - ... moj problem?

- Anele, imaš dobro srce i puno voliš moju malu, a ona mi je ko' kćer. To je sve što majka može poželjeti za svoje dijete... - rekavši

to I ona nakratko zastane - A problema ima svatko. Zato se i trudimo biti zajedno, zajedno se ti problemi daju lako riješiti...

- Hvala! Drago mi je što ću imati takvu punicu! - nasmijao sam se.

- He he, čekaj sine pitat ću te to za par godina! - nasmijala se - A sad ti evo Tinica jer mi se ona uporno gura da otme telefon...

Pozdrav!

- Dobro jutro ljubavi! Kako si mi? - veselog glasa, sva uzbuđena, javila se moja jedina i najveća ljubav, moja Valentina.

- Jutro', sunce moje! Ljubavi, kad sam ti zadnji put rekao da te volim? - upitao sam je, nasmijan i lagano, tihim glasom.

- Ne znam, možda jednom slučajno i jesi, al' znaš kako onaj tvoj prijatelj kaže, «od viška ne boli glava»... - odgovorila je svojim slatkim, nasmiješenim glasom.

- Volim te Valentina, volim te do neba i nazad i još puno puno više... Jedva čekam onaj trenutak kad ću ti neprestano do kraja svog života moći govoriti «volim te»!

Tada sam pogledao stolicu na kojoj je sjedio On i ugledao prepolovljenu olovku. Uzimam je u ruku i gledam, zagonetno se nasmiješim...

- Ja vjerujem!

Nakon što smo završili naš mobilni razgovor, pozvao sam svoje roditelje u sobu i rekao im novost. Otac me nije prestajao grliti, a majka je počela plakati. Bilo je to doista nakon mnogih godina da sam na njenom licu vidio suze radosnice...

Malo je onih trenutaka u čovjekovom životu koje mu vrijede i više od samog sebe i takve trenutke neprestano zauvijek

želi ponavljati kako nikad ne bi imali kraja, a takvih trenutaka imamo onoliko mnogo koliko si dopustimo i priskrbimo...

Ipak je On ponekad dobar, jako dobar.

Dobrota vrijedna zahvalnosti

Nije li glupo da nam nedostatak jedne stvari može toliko faliti da potpuno zaboravimo biti svjesni vrijednosti svih onih drugih koje imamo?

Zašto mora postojati ta jedna glupost, nepažnja ili pogreška u našim životima i sad ćemo zbog nje ispaštati do smrti, ma koliko god je mi priznali, kajali se i patili zbog nje? Ma tko mi se sad to poziva na odgovornost?! Pa nije li dovoljno da sam izgubio ono najvrjednije u svom životu, žaliti i patiti za tim sve do zadnjeg trenutka svoje smrti, a sad me još i netko poziva na odgovornost... Ma tko ste vi? Što si umišljate? Zašto se osjećate pozvanim dijeliti mi Njegovu pravdu?

Nemojte mi molim vas opet doći s onim pričama kako moj život nije gotov i kako je u njemu još mnogo toga što je vrijedno. Ne želim nikog povrijediti i duboko u svom srcu znam da mi svi vi želite dobro i volite, ali i za prihvatiti dobrotu ljubavi treba vremena i treba biti strpljiv. Takvu vrijednost treba osjetiti...

Kako se znamo upitati što je to što drugi ima vrijednije od onoga što imamo mi, trebamo uvijek znati da mi nemamo nikakvog prava za drugog odgovoriti što mu je vrijedno. To se može samo on sam pitati, a samo On dati će mu odgovor. Daj mu Bože, da što lakše prihvati i shvati. Hodati, vidjeti, čuti, govoriti, mirisati, dodirivati, osjećati, voljeti... tko može reći što je vrijednije i bez čega će mi biti lakše sutra živjeti?

Sve u ovom životu je na dar. Kad nam netko daje nešto na dar, kako se usuđujemo kritizirati Ga, osuđivati Ga ili Ga, što nam je najveći grijeh, osuđivati? Sve u ovom životu je Njegova dobrot a i ona je vrijedna zahvalnosti.

Jesmo li mi svjesni koliko Mu trebamo biti zahvalni?

Sutra popodne...

Nakon ovakvog razgovora i kako je Valentinina tetka primila vijest da smo se zaručili, iako je donedavno jako bila protiv, bio sam uvjeren da će i moji roditelji reagirati s istim oduševljenjem.

Kako su uvijek rano ujutro dolazili, pozvao sam kuharicu i kućnu pomoćnicu te im rekao da srede blagovaonu i nešto fino za doručak, jer sve mora biti savršeno kada kažem starcima. One su se razveselile kada sam im rekao da sam se zaručio i čestitale su mi. Nazvao sam svog fizioterapeuta i zamolio ga da odmah dođe pomoći mi. Čim je došao, pomogao mi je obući se i spustio me u prizemlje. Kako sam za fizioterapeuta zaposlio jednog mlađeg tipa te s njim imao prijateljski odnos, rekao sam mu da sam se sinoć zaručio i da se spremam sad to reći svojim. Bratski mi je čestitao i zagrlio. Rekao sam mu da danas stvarno ne mislim raditi nikakve vježbe i da mu dajem slobodan dan te da može ići doma, svojoj ženi i kćerkici staroj tek nekoliko mjeseci. Na odlasku, stavio je ruku na moje rame i nasmijao se, pogledom mi je rekao kako razumije što sada osjećam i njegove riječi «Drži se stari!», kao da su još jednom potvrdile ono moje nadanje «da sve biti će u redu»...

Kad su moji roditelji sišli na doručak, našli su me kako ih čekam u blagovaoni. Široko sam se smijao i na stolu kraj sebe držao zelenu bocu šampanjca.

- Dobro jutro ljudi! - prišao sam im i zagrlio ih oboje odjednom.
- Dobro jutro, sine! - mama se veselo nasmijala - A čime smo mi zaslužili te jutarnje zagrljaje!?

- Bit' će da nam ima nešto reć, ah? - tata me pogledao onako kao da je ljut i ima grublji glas, ali na licu mu se vidio osmijeh, pa makar ga htio skriti.

- Tako je tata, imaš pravo. Želim vam nešto reći - uzeo sam im dlanove u svoje ruke, sa svake strane po jednog i pogledavši prvo mamu u oči, a zatim i tatu - Želim vam zahvaliti što ste mi podarili život i dali priliku da upoznam kako je lijep...

- Mislim stara moja da nam je bolje da sjednemo, čini se da ovaj mali nešto muti - tata je približio stolice sebi i mami, te su sjeli svako s jedne strane, onako kako su i stajali. Prema njegovom pogledu bio sam uvjeren da on sluti što se događa...

- Anele, što se događa? - mama me pogledala imajući i dalje onaj veseli izraz lica, onako kao u ugodno iznenađenog čovjeka, no u očima sam vidio onu sumnju uplašene majke koja se brine za svoje dijete.

- Ništa mama, samo sam se probudio jako sretan! - zagrlio sam je, a zatim i tatu - Jako sam sretan jer vas imam kraj sebe i znam da ćete uvijek biti uz mene...

- Mali, jel nam ti to pokušavaš prodavat neke fore? Nasmijao se.

- Sine, ajde nam reci šta se događa? Mama i tata ti jesu stari ljudi, ali nismo glupi... - i mama se nasmijala, a onda uozbiljila - Anele, znaš da nama možeš reći sve...

- Sinoć sam se zaručio! - rekao sam i zašutjevši, gledao ih jednako ozbiljno kao što su oni gledali mene. Nakon par trenutak provedenih tako u tišini i bljedim pogledima, tata se okrenuo i sa stola uzeo onu bocu šampanjca. Otvorio ju je i nakon što nam je natio čaše, dodao nam ih u ruke. Ustao je sa stolice i snažno me zagrlio, poljubivši me i čestitavši mi. Nakon njega, jer valjda joj je

njegova reakcija bila znak da joj je dopušteno, mama ja ustala sa svoje stolice i zagrlila me, dugo držeći svoje lice naslonjeno uz moje i plaćući. Bile su to suze radosnice...

Nasmijali smo se i nazdravili.

Kada sam umjesto pitanja da li im smeta što sam se zaručio za Valentinu, «siroticom bez igdje ikoga» kako su je nazvali, rekao sam im kako ih molim da se ne protive mojoj sreći, jer bez njih ta sreća nikad ne bi bila potpuna. Mama je odgovorila kako sam ja njeno dijete i to ću uvijek biti, te kako bi ona radije umrla nego se protivila mojoj sreći, a tata me pogledao i rekao kako možda i misli da sam pogriješio, no kako zna da roditelj mora biti spreman da će njegovo dijete jednom pogriješiti i mora to prihvatiti.

Zagrlili smo se i tad sam ponovno osjetio onaj predivni osjećaj za kojeg sam se nepotrebno bojao da u ga izgubiti - nema ljubavi kao što roditelji vole svoje dijete i nitko za nas neće učiniti ono što su oni spremni.

Kad je popodne došla Andrijana, odmah ulaskom u moju sobu i vidjevši, prišla mi je, zagrlivši me, poljubivši me i veselo čestitavši mi, a bez da sam joj išta prije rekao.

- Hej halo, pa šta mi odmah' čestitaš kad ne znaš šta je bilo, možda me cura otkantala!? - nasmijao sam se.

- E moj brale, ne bi se ti «kezio» od uha do uha! - nasmijala se onim pogledom kao kad nekog «prokužiš».

- Ajde, ma skužila si ti mene odmah čim te sinoć nisam nazvao i

cmizdrio, jel' da? - pristao sam pokušavati biti ozbiljan i, mada mi to baš i nije uspijevalo, dopustio da osmijeh na mom licu bude doista ono «od uha do uha»

- A da, vas muškarce je baš teško prokužiti... - široko se nasmijala i zakolutala očima - Pričaj mi, kako je bilo? - sjela je na kauč, prekrižila ruke i gledala me znatiželjno iščekujući da počnem pričati.

- Ah, Andrijana. Bilo je nezaboravno - pogledao sam je zamišljenim pogledom i veselim osmijehom na licu, koji je svom svojom snagom govorio da sam presretan - Bilo je čarobno!

Ispričao sam joj kako je bila prelijepa, kako je imala oduševljavajući sjaj u očima, kako je imala iznenađen izraz svog lica i cijelu večer slatki osmijeh koji je vrištao onim izgledom kada ne možeš vjerovati da se nešto tako divno događa tebi i kako je imala najnježniji glas dok je pristala da me voli do kraja svog života...

Na kraju mi je Andrijana rekla kako bi htjela i ona pronaći nekog tko će je voljeti kao i ja Valentinu. Znate, bio je to jedan od onih rijetkih trenutaka da se osjetim posebnim, vrijednim...

Njen osmijeh je zauvijek u mom srcu

Vjerujem da svi imamo one trenutke kada nam je potrebna tišina i samoća, kada nas uhvati tuga za nečim što nemamo, a htjeli bismo to imati, ili sjeta za nečim što smo izgubili, nismo to htjeli izgubiti. Ja tada vrtim neke slike u svojoj glavi, onako lijepe i drage prizore ljudi i trenutaka koje čuvam duboko u svom srcu...

Koliko nam vrijede suze i zašto kažemo da su nam pravi prijatelji oni koju znaju plakati s nama? Ma jebemu dragi ljudi, pa zašto bi neka tako velika vrijednost, kao što je imati pravog prijatelja, bila vezivana uz sposobnost drugog da tuguje i plače kad god se mi osjećamo tako? Koliko nam vrijede zagrljaji i zašto kažemo da nam najviše znače oni zagrljaji ljudi koje volimo, onda kada smo povrijeđeni i razočarani, te kako su najvrjedniji oni zagrljaji bez ikogjeg suvišnog pitanja, kako to samo oni znaju? E jebemu opet, pa zašto tako predivne osjećaje da nas netko voli i grli povezujemo s trenucima kad smo povrijeđeni i razočaranim?

Zašto imamo potrebu biti nasmijavani i voljeni samo ponekad, samo kad mi to želimo? Zašto ne uvijek?

Ne hvala puno, meni ljudi koje volim i koji su mi prijatelji, trebaju da me nasmijavaju, grle me i vole me. Ja ih trebam da uvijek budu tu kraj mene i da ih uvijek ponosno čuvam u svom srcu.

Meni su vrijedni oni ljudi koji me vole i pravi su mi prijatelji uvijek, ne samo onda kada ih trebam ili mi tada odgovara.

Oni me uvijek nasmijavaju i onda kada sam sav veseo i radostan, ne samo kada mi odgovara da me netko razvedri. Oni me uvijek vole i uvijek su tu kraj mene, ne samo kad ih trebam.

I onda m kroz glavu prođe onaj njen preslatki osmijeh kad me ugleda i odmah se osjećam tako voljenim. Taj njen osmijeh će zauvijek živjeti u mom srcu i ja ću uvijek biti voljen...

Sutra navečer...

Još jutros kada smo se čuli na mobitel, dogovorili smo se da ćemo se navečer naći u onom kafiću gdje smo se, prije gotovo pet godina, prvi put vidjeli. Bio je to prvi put kada ću je vidjeti kao svoju zaručnicu i moći je zvati svojom budućom ženom...

Prilazeći kafiću, duboko u sebi, imao sam onakav osjećaj uzbuđenja kako će samo prelijepo izgledati i onaj strah hoću li se ja njoj svidjeti, baš kao i one večeri prije pet godina. Znam da smo odavno prošli ta upoznavanja i strahovanja hoćemo li se drugom svidjeti, ali iza nas je bila večer koja je našem odnosu dala mnogo veće značenje...

Ušavši u kafić, ugledao sam je kako sjedi za stolom i čeka me. Pogledala me svjetlucavim očima, široko otvorenim i veselim pogledom punim oduševljenja, te se nasmiješila onim svojim slatkim osmijehom sramežljive djevojčice koja me voli. Izgledala je prelijepo...

- Moja buduća ženo... - prišao sam stolu i poljubio je, a zatim pogurao stolicu i ugurao se na njeno mjesto.

- Hej budući mužu... - odgovorila je, lagano se nasmiješivši, no vedrinu smješka je «skrivao» nekako zabrinut izraz na licu.

- Kako je moja prelijepa zaručnica? - iako sam vidio tračak zabrinutosti na njenom licu, upitao sam s istom vedrinom na licu i poletnošću u sebi.

- Ne znam, tako-tako... - pogledala me s tako tužnim izrazom na licu i očima natopljenim suzama. Na nekoliko trenutaka me šuteći

gledala - Anele, ti si mi sve što imam... Jedino me ti voliš ovakvu kakvu jesam

- Ne misliš da je to malko ironično? - rekao sam to više kao da ukažem na ironičnost te njene izjave, a ne kao pitanje na koje očekujem odgovor. Lagano sam se nasmiješio.

- A daj Anele... - rekla je to onako malo ljućim glasom, kao da je htjela naglasiti, no nije mogla skriti da joj se na licu pokaže onaj njen sramežljivi osmijeh.

- Priopćavanje sretnih vijesti nije prošlo najbolje? - upitao sam obziran i uozbiljivši lice, ali nisam htio djelovati razočarano kako je još više ne bih rastužio - Valentinice, nemoj mi biti tužna, shvatit će oni jednom tvoje razloge - prema njenom prijašnjem odgovoru odmah sam mogao znati da su je njeni rastužili.

- Ah... Donekle i jesu, barem tetka je -pognula je pogled i zatim ga ponovno podigla i gledala me u oči - Anele, zašto se ne mogu veseliti mojoj sreći? Pa zar želim previše?

. Tina, znaš da nikad ne možeš željet previše sreće... - ponovno sam je pogledao onako ozbiljnog lica s laganim osmijehom dokazivanja.

- A možeš li ju imat' previše? - ona me opet pogledala onako razočaranog pogleda i tužnog izraza na licu.

- Ljubavi, pa ti si svjesna da se sve želje ne ostvaruju - pružio sam ruku i uzeo je za dlan - Ali ne znači da čovjek ne može biti jako sretan iako baš sve u životu nije kako je on to želio...

Nakon što sam završio neko vrijeme smo šutjeli i samo se gledali, valjda nam je bilo potrebno malo vremena da shvatimo prisutnost tih riječi u našem životu - **naša ljubav nam je uvijek najveća želja i nama dvoma se ostvarila!**

Kasnije smo otišli do onog mjesta gdje se prije više od osam godinu, u tek jednom trenutku, moj život potpuno promijenio i više nikad ništa mi nije bilo isto. Trebalo mi je više od osam godina da shvatim da ako si samo dopustimo, potreban je tek neki novi trenutak i naš se život opet mijenja.

Ovaj put, hvala Bogu, sve te promjene proći ću zajedno uz osobu koju volim.

Izgubljen bez nje

Vjerujete li u one priče o pravoj ljubavi i kako je na ovom svijetu samo jedna srodna duša za svakog od nas? Hm, ne znam baš... 'Ajmo krenuti od pitanja «Što je to srodna duša?» Kažu da «bit' ćeš voljen ako ti je tako suđeno», pa bi se tu onda trebalo upitati «Što je sudbina?», a drugi pak kažu da «sudbina nema veze s tim, nego da se za ljubav treba potruditi», pa onda bih ja tu prvo krenuo od pitanja «Što je ljubav?»

Kad bih trebao odgovoriti što je to srodna duša, rekao bih da je to ona osoba kojoj je dovoljno samo pogledati nas u oči i, bez da nas išta pita, zna kako se osjećamo. To je ona osoba kojoj je dovoljan jedan naš osmijeh da bi i ona bila sretna. Je li takva osoba stvarna i realna ili je to samo izmišljena heroína neke romantične bajke, je li ona rođena takva ili ju je život učinio takvom, sasvim je nebitno ako je pronađemo ili bar vjerujem da je ona kraj nas upravo ta osoba. Da li smo je pronašli sami mi ili je sve to dio Njegovog plana, možda je to onako «pola-pola», a možda je ta stvar sa sudbinom, isto manje važna. U svakom slučaju, pronalazak takve osobe je vrijedan truda i zahvaljivanja. A odgovor na «Što je ljubav?» ostavljam vama. Neki odgovori su duboko u našem srcu...

Sve moje molitve, sva moja pitanja, potrage za razlozima i znakovima, uslišane su onog dana kada je ušla u moj život. Sasvim slučajno, zasluženom od mog truda ili sudbinom isplaniranom od njega, On je «svoj dio posla» obavio. Ostalo je na meni...

Pronašavši svoju ljubav našao sam i dokaz da «poslije kiše uvijek dolazi sunce» i da se «dobro događa samo onima koji u dobro

vjeruju». Ona je moj razlog da se neprestano smijem, moj odgovor na pitanje «Zašto baš ja?» i ona je znak za koji sam Ga molio, u suzama proklinjući Njegovo ime da mi je uzeo sve što je bilo vrijedno u mom životu. Ona je ta za koju vrijedi živjeti i zahvaljivati Mu se...

Zbog nje sam ja, zbog nje je život i zbog nje je sve. Bez nje sunce ne bi sjalo, dan ne bi svitao, lice se ne bi smijalo i srce više ne bi htjelo kucati. Bez nje ništa ne bi imalo smisla.

Ja bez nje ne bih imao pojma tko sam, gdje sam i gdje idem, ne bih znao što radim, što želim niti koja mi je uloga u ovom životu. Ja bih bez nje bio potpuno izgubljen.

Nekoliko mjeseci poslije...

Jako smo sretni ako u svojem životu imamo onaj trenutak kad shvatimo da nam je sva vrijednost života u onoj jednoj osobi zbog koje bismo dali svaki svoj osjećaj, sve svoje uspjehe, sva postignuća i sve svoje vrijeme. Oni su ono čime se najviše ponosimo i za njih bismo dali i sam naš život. Bez njih ama baš ništa nikad ne bi imalo smisla...

Pitanja koliko što znači, koliko što vrijedi i koliko je što lijepo, nisu nam ništa u usporedbi koliko bi to bez njih bilo značajno, bezvrijedno i nelijepo. Sve to ima nekog smisla i razloga samo dok kraj sebe imamo nekog tko nas voli i želi nam biti prijatelj.

Na današnji dan točno prije godinu dana Valentina i ja izašli smo na večeru i tu smo se kraj mora i zaručili. Od onog trenutka, kada me blijedog lica od iznenađenja, pogledala suznih očiju i nasmiješila se poput najdivnijeg anđela, osjećao sam se kao da snivam najljepši san. Tiho izgovorivši da će se udati za mene moja stvarnost se pretvorila u san nalik na pravu bajku.. Danom našeg vjenčanja moj san se ostvario i ja ću do kraja života biti princ na bijelom konju koji sretno živi u dalekom, zlu nedodirljivom kraljevstvu, uvijek imajući kraj sebe najljepšu princezu u kraljevstvu...

Naravno, ja vozim siva invalidska kolica i baš i nisam neki ljepotan, no u očima svoje drage ja sam uvijek njen princ na bijelom konju.

Tko se od nas barem jednom u svom životu nije našao duboko povrijeđen oholim ponašanjem onog drugog, a da on to pritom nije niti primijetio, a kamoli da nam je to namjerno htio učiniti...

Što više reći, nego da se u životu uvijek sve «složi». Bitno je samo nadati se i vjerovati, te biti spreman potruditi se, jer nikad se ništa ne događa samo zato jer mi to želimo. «Potrudimo se sami pa će nam i On pomoći.»

Prošlo je gotovo osam godina kako se krećem u invalidskim kolicima i kako sam mnogo puta imao prilike doživjeti i razmišljati o mnogim stranama života o kojima čovjek ne želi razmišljati i ignorira ih, naivno se pretvarajući da mu se nešto takvo ne može dogoditi, dok mu se upravo to i ne dogodi. Nažalost, tada je ipak malo prekasno i kajati se za onim što smo nekad mogli učiniti, a nismo to htjeli i ono što danas ne možemo učiniti, a jako bismo to htjeli. Ja sam u invalidskim kolicima od svoje osamnaeste godine. To je vrijeme puberteta, adolescencije, završetak srednje škole i sam čin dodjele završne svjedodžbe, ljubavi mojih vršnjaka dok sam ja sve promatrao sa strane, izlasci, druženja, glupiranja, mladenačka buntovnost, protestizam, inat, svojeglavost, naivnost... Kao i svaki drugi mladi čovjek u tim godinama, bio sam u potrazi svoje uloge u ovom životu i izgradnji svoje osobnosti. Nije bilo lako, kao što to i ostalim mladima nije baš lako, a činjenica da imam invalidnost mnogo više je otežala to prihvaćanje i pokušaj da si napraviš što izglednijim šanse za boljom budućnosti.

Tada su me dvije situacije smetale. S jedne strane loša arhitektonsko-građevinska prilagođenost mjesta na koji mladi

izlaze i nedostatak prijevoza za osobe s invaliditetom, a s druge strane mnogobrojni znatiželjni pogledi i sažaljivi odnosi koji bi kao izraz mentalnih barijera naglašavale neprihvaćenost ili bar nejednakost u društvu. Kada si mladić koji mora prihvatiti da će mu cijeli život biti znatno otežan zbog nečega čemu ni najmanje nije kriv i dok se tako trudiš skupiti hrabrost dostojanstveno se pomiriti s tim, neopisivo mnogo boli kad vas netko pogledom osudi kao manje vrijednog zbog nečeg što on ne može razumjeti niti ikako na to utjecati, pa čak ni na mogućnost da se takvo što dogodi i njemu.

Zašto je moje sjedenje u invalidskim kolicima jedino što je drugima bitno, dok su sve moje kvalitete i osobine čovjeka neusporedivo manje vrijedne?

Možda je poanta doista u tome da si samo treba dati priliku. Sebi i, naravno, Njemu. Ja sam to učinio...

On je uvijek dobar, samo mi često ne prepoznamo i ne cijenimo njegovu dobrotu.

Sreća nije biti savršen, sreća je biti voljen

Dragi moji, nekakva misao vodilja mog života, svega što radim i svega što vjerujem je; potraga za srećom. Tako se i moje književno stvaralaštvo neprestano bavi onim vječnim ljudskim pitanjem; što je sreća?

Sreća je jednako individualan osjećaj za svakog od nas i vrlo je nezahvalno definirati je kao generalizirani pojam univerzalne namjene. Ja ne volim razmišljanje o ljudskim osjećajima kao o nekakvim administrativnim protokolima koja se odvijaju po generalnim pravilima i način njihova ostvarivanja nikad nisu nekakav kemijski, socijalni ili društveni postupak po unaprijed utvrđenim smjernicama ili obrascima ponašanja. Isto tako, njegov ishod nikad nije poznat, ona mogućnost negativnog utjecaja postoji čak i onda kada ne želimo biti dijelom cijele te igre, a tu nešto tipa amnestije ima jednako nesiguran rasplet. Stoga, ja ne znam što je za vas sreća niti imam neku formulu kojom bih to izračunao. Ja nemam niti čarobni štapić kojim bih ćiriba-ćiribu mahnuo i učinio nas sve sretnima. Da imam, već bih to učinio, no jedino što mogu je potvrditi kako svi možemo i zaslužujemo biti sretni. Treba se samo malo potruditi...

Pa 'hajmo biti sretni!

Molim vas, dajmo si priliku.

Napokon, jedno sigurno znam; biti sretan ne znači biti savršen. Biti sretan znači jedino da kraj sebe imamo nekog da nas i tako nesavršene voli.

I beskraj puteva cijelog života mojeg
Zajedno kraj tvojih i mojih snova ljubavi
I onih koji prošli našim životima prije nas...

Pa što ako su neki od njih dodimuli naša srca
Hm...Malena, stalni udarci i kamen pucaju...

Koliko udaraca moje srce može podnijeti...

U suzama me pitaš što je smisao života
Mada suze ne vrijede mnogo kad nam srce pati
Osjećaji su jedino stvarno što imamo...

Tvoje srce možda zna živjeti punije i sretnije
Njegovo se možda ne boji voljeti više
Ono mu uspijeva kucat jače...

Možda je drugomu sve u životu nekako ljepše
Možda mu je sve mnogo, mnogo lakše
I možda mu je sve radosnije, i osmijeha punije...

Tko zna, možda njemu sunce sja jače
Možda ga grije više i možda osvjetljava bolje...

I kad pomisliš da on ima sve što može poželjeti
Osjeća kao da nema ništa jer on nema tebe
A mom srcu bez tebe sve što ima ne znači ništa...

Edin Okanović